

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

Bc. Jitka NÁPLAVOVÁ

**Změny územní diferenciacce náboženského
vyznání obyvatelstva okresu Hodonín**

Diplomová práce

Vedoucí práce RNDr. Miloš Fňukal, Ph.D.

Olomouc 2012

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně pod vedením RNDr. Miloše Fňukala, Ph.D. a že jsem použité prameny a literaturu uvedla v seznamu použitých zdrojů.

V Olomouci 24. 4. 2012

.....

Na tomto místě bych chtěla poděkovat RNDr. Miloši Fňukalovi, PhD. za odbornou pomoc a rady při zpracování této diplomové práce, svým přátelům za podporu a pomoc a také všem představitelům církví a institucí za pomoc a ochotu poskytnout potřebné informace.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
Přírodovědecká fakulta
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jitka NÁPLAVOVÁ**
Osobní číslo: **R10990**
Studijní program: **N1301 Geografie**
Studijní obory: **Učitelství geografie pro střední školy**
Historie
Název tématu: **Změny územní diferenciaci náboženského vyznání**
obyvatelstva okresu Hodonín
Zadávající katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem diplomové práce je popsat a interpretovat změny územní diferenciaci náboženského vyznání obyvatelstva současného okresu Hodonín v období od roku 1869 do současnosti.

Rozsah grafických prací: Podle potřeb zadání
Rozsah pracovní zprávy: 20 000 - 24 000 slov
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

1. přehledy religiózní geografie - MATLOVIČ, R.: Geografia religií. Náčrt problematiky. Prešov 2001. KOMOROVSKÝ, J.: Religionistika: Veda o náboženstvách sveta a jej pomocné disciplíny. Bratislava 2002. HAVLÍČEK, T.: Nové trendy výzkumu v religiózní geografii. In: Švec, P., Vančura, M. (eds.), Česká geografie v evropském prostoru ? Vyžádané přednášky, Sociogeografické procesy. Sborník příspěvků z XXI. sjezdu ČGS, České Budějovice 2007.
2. katalogy diecézí, schematismy, seznamy matričních obvodů, katechismy - HRUDNÍKOVÁ, M.: Katolická ročenka 95. Kostelní Vydří 1995. PALA, J.: České diecéze v datech a jejich biskupové. Olomouc 1994.
3. dějiny církve - KADLEC, J.: Přehled českých církevních dějin. 2.díl. Praha 1991. MRÁČEK, P.: Stručná příručka církevních dějin. Olomouc 1995. VOJTÍŠEK, Z.: Encyklopedie náboženských směrů v České republice. Praha 2004.
4. mapy administrativního členění a religiozity obyvatelstva - Katolická církev v České republice. Kostelní Vydří 1997.
5. církevní tisk - Katolické noviny
6. statistické přehledy a lexikony ČSÚ
7. internetové zdroje - Religiózní krajina
<http://www.religion-landscape.cz/>

Vedoucí diplomové práce: RNDr. Miloš Fňukal, Ph.D.
Katedra geografie

Datum zadání diplomové práce: 23. října 2010
Termín odevzdání diplomové práce: 10. dubna 2012

L.S.

Prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D.
děkan

Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 30. listopadu 2010

Obsah

1	Úvod a cíl práce	8
2	Metody zpracování.....	9
3	Teoretická východiska religiózní geografie	12
4	Obecná charakteristika okresu Hodonín	17
5	Vývoj náboženských poměrů hodonínského okresu.....	20
5.1	Struktura náboženského vyznání ve sčítání lidu v roce 1880	20
5.2	Struktura náboženského vyznání ve sčítání lidu v roce 1890	20
5.3	Struktura náboženského vyznání ve sčítání lidu v roce 1900	21
5.4	Struktura náboženského vyznání ve sčítání lidu v roce 1910	22
5.5	Struktura náboženského vyznání ve sčítání lidu v roce 1921	27
5.6	Struktura náboženského vyznání ve sčítání lidu v roce 1930	28
5.7	Struktura náboženského vyznání ve sčítání lidu v roce 1991	33
5.8	Struktura náboženského vyznání ve sčítání lidu v roce 2001	34
5.9	Předběžné výsledky sčítání lidu v roce 2011	35
6	Analýza změn územní diferenciacce náboženského vyznání	40
6.1	Proměny poměrů jednotlivých vyznání	40
6.2	Vývoj náboženského vyznání v čase.....	43
6.3	Prostorová diferenciacce vyznání obyvatelstva	46
6.4	Vliv náboženského vyznání na politické preference obyvatelstva	51
7	Nástin působení církví zastoupených v okrese Hodonín	54
7.1	Římskokatolická církev.....	55
7.1.1	Děkanství Hodonín	57
7.1.2	Děkanát Kyjov	59
7.1.3	Děkanát Veselí nad Moravou.....	60
7.2	Církev československá husitská.....	61
7.3	Českobratrská církev evangelická.....	63
7.4	Církev Adventistů sedmého dne	67
7.5	Církev bratrská	70
7.6	Křesťanské sbory	71
7.7	Apoštolská církev	72
7.8	Pravoslavná církev v českých zemích.....	73
7.9	Náboženská společnost Svědkové Jehovovi	74
7.10	Federace Židovských obcí.....	77

8	Závěr.....	83
9	Souhrn	85
10	Summary	86
11	Použité zdroje	87
12	Seznam příloh	92

Úvod a cíl práce

Co znamená víra pro člověka a je důležitá pro život? Kdyby byla tato práce napsána před třemi sty lety, zněla by odpověď zcela jistě, že je nedělitelnou součástí života každého člověka. V dnešní době a zvláště pro většinu obyvatel České republiky se tento pohled zcela zásadně liší. V průběhu 19. a zvláště 20. století se změnil přístup českého národa k víře a jejím projevům v každodenním životě. V dobách nesvobody mohla být důvodem perzekucí a postihů, přesto byla pro mnoho lidí důležitou oporou v jejich životě. V současném České republice je plně zaručena náboženská svoboda vyznání obyvatelstva, ale víra jakoby ztratila na důležitosti a pro mnoho lidí nemá žádný význam. Doufám, že tato práce bude dokladem, že zkoumat náboženské vyznání a snažit se vysvětlit jeho vztah s prostředím, kde se uplatňuje, není bez zajímavosti i v dnešní velmi sekularizované době a má svou výpovědní hodnotu.

Víra je pojem velmi abstraktní a nehmatatelný. Její projevy mohou být viditelné, například účast na setkání lidí se stejnou vírou, nebo zcela individuální bez zřejmých vnějších úkonů. Proto je také těžce měřitelná a jediným komplexním způsobem, jak se získávají údaje o náboženském vyznání obyvatel v České republice je sčítání lidu. Přihlášení se k některé z uznaných církví je zcela dobrovolné vyplnění údajů do sčítacích archů a je pouze podle svědomí každého člověka. Přihlášení se k určité víře naznačuje o člověku jeho hodnoty a postoje ke společenským otázkám, i když i to se v současné době relativizuje.

Cílem této práce je snaha o popsání a analýzu náboženských poměrů okresu Hodonín, který je v rámci České republiky v tomto ohledu spíše výjimečný, jelikož patří v současnosti mezi oblasti s nejvyšší mírou religiozity a je jednou z oblastí ČR a kde není víra jen mrtvým pojmem. Jak poloha okresu naznačuje, převažuje zde římskokatolické vyznání, přesto zde najdeme mnohem více rozmanitosti a krajových specifik.

Smyslem je také vidět jinak oblast, která je považována za periferní region v rámci hospodářství, ale naopak velmi bohatou na kulturní a duševní dědictví z dob minulých a i dnes velmi živých projevů víry v životě lidí.

Snahou bude popsání současného stavu jednotlivých církví, ke kterým se obyvatelé Hodonínska hlásí a jejich aktivit a projevů v každodenním životě, jako je například účast na společných setkáních, volební preference pořádání či kulturních akcí.

1 Metody zpracování

Následující kapitola pojednává o způsobu zpracování této diplomové práce. Je zpracována několika metodami, které se liší v jednotlivých kapitolách podle jejich obsahu. Popis je uveden podle vlastního postupu zpracování.

Diplomová práce je započata teoretickým úvodem oboru, do kterého náleží. Jsou zde uvedeny základní vývojové rysy religiózní geografie i její současné postavení a trendy zkoumání v ČR. Krátce je zde pojednáno i o religionistice, se kterou religiózní geografie úzce spolupracuje. Na závěr kapitoly jsou vysvětleny základní pojmy, které jsou klíčové pro tuto práci. Kapitola je zpracována metodou rešerše základní odborné literatury.

Další kapitola nastiňuje obecné fyzickogeografické a populační poměry okresu Hodonín. Tyto údaje jsou ze zdrojů Českého statistického úřadu (ČSÚ).

Území okresu je v práci uvedeno k roku 2001, jelikož k němu jsou známy poslední údaje sčítání lidu, stejně jako i ostatní demografické údaje, aby bylo možné data srovnávat. Proto je v kapitole hodnocení výsledků sčítání lidu uvedeno 81 obcí,¹ ačkoliv v minulosti byl počet obcí vyšší a až ve druhé polovině 20. století se začaly slučovat. Tak jsou hodnoty uvedeny pro současnou obec, v níž je započítána hodnota i dříve samostatné obce, která se s ní později spojila. To je případ obcí Petrova (spojeno se Zvolenovem), Vnorov (spojeno s Liděřovicemi), Svatobořic-Mistřina, Veselí nad Moravou (spojeno s Milokoštěm, Zarazicemi a Veselským Předměstím) a Kyjova (spojeno s Bohuslavicemi, Boršovem a Nětčicemi). Pouze v případě roku 1991 je uvedeno 80 obcí, jelikož Lužice byly součástí Hodonína a nelze dohledat údaje za samotné Lužice. Také názvy obcí jsou uvedeny v současném znění.

Zdrojem dat k hodnocení vývoje religiozity jsou údaje získané ve sčítáních lidu v letech 1880, 1890, 1900, 1910, 1921, 1930, 1991 a 2001. Pro sčítání do vzniku ČSR byly použity jednotlivé publikace vydané ke sčítáním – Special Orts-Repertorium von Mähren (Podrobný seznam míst na Moravě) a Lexikon obcí pro Moravu, v letech 1921 a 1930 Statistický lexikon obcí v RČS, pro rok 1991 Sčítání lidu, domu a bytů k 3.3. 1991 za okres Hodonín a pro sčítání v roce 2001 data poskytovaná na webovém serveru ČSÚ k tomuto sčítání. V kapitole jsou stručně zmíněny i předběžné výsledky sčítání lidu z roku 2011 pro celou ČR, jelikož do doby odevzdání této práce nejsou známy

---

¹ V současnosti má okres Hodonín 82 obcí, na začátku roku 2007 se k okresu přičlenila obec Mouchnice z okresu Vyškov.

podrobná data pro jednotlivé obce a okresy ČR. Výsledky sčítání jsou porovnány vzájemně jak početně, tak i procentuálně. Jsou zde vyjmenovány obce s nejvyššími podíly i počty věřících jednotlivých vyznání, později i kategorie „bez vyznání“ či celková religiozita. K jednotlivým sčítáním jsou uvedeny i mapy s kartodiagramy vyjadřující podíly vyznání.

Ze zhodnocení výsledků vychází následná analýza časového a lokálního vývoje jednotlivých církví i celkové religiozity. Jsou zde naznačeny trendy a důvody vývoje a konstatovány přírůstky nebo úbytky věřících. Pro období, kdy nebylo prováděno celoplošné sčítání lidu, jsou poměry v náboženském vyznání na Hodonínsku dokresleny údaji z archivních materiálů okresních církevních tajemníků v Hodoníně, Kyjově a Veselí nad Moravou, které jsou k dispozici ve Státním okresním archivu v Hodoníně. Fond je zpracován bohužel pouze do konce 50. let. Metody, jakými tajemníci údaje o vyznání v obcích získávali, nejsou známy. V některých případech jsou uváděna podrobná čísla, jindy odhady na desítky či stovky a proto je nutné brát údaje s odstupem, jelikož mohou být i úmyslně zkresleny. Pro dokreslení situace je v analýze zařazeno i porovnání velikosti obcí a jejich náboženská homogenita/diferenciace. Pro analýzu jsou použity údaje o počtu obyvatel z roku 2001. Dalším ukazatelem je porovnání výsledků voleb s náboženským vyznáním, kde jsou analyzovány výsledky voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2002, což byly nejbližší volby ke sčítání lidu v roce 2001 a jsou srovnány s volbami v roce 2010 a taktéž s výsledky za ČR a Jihomoravský kraj. Pro větší názornost je text doplněn grafy znázorňující časový vývoj náboženských poměrů a také struktury velikosti sídel a dále mapami přírůstku/úbytku věřících a také znázornění obcí podle vytvořených kategorií. Byly vytvořeny 4 kategorie obcí podle náboženského vyznání – 1. obce dominantním římskokatolickým vyznáním (nad 60 % obyvatel), 2. obce sice s dominantním katolickým vyznáním, ale narůstajícím podílem obyvatel bez vyznání (nad 28 %), 3. obce s vyšší koncentrací věřících Československé církve husitské, 4. obce s vyšším zastoupením evangelického vyznání a 5. obce s vysokým podílem obyvatel bez vyznání (nad 40 % obyvatel) a žádné vyznání zde nemá více než 50 % obyvatel. Tato kategorizace byla provedena na základě výsledků sčítání lidu v roce 2001.

Šestá kapitola je zaměřena na současné působení vybraných církví a náboženských společností na území Hodonínska. Bylo vybráno celkem 10 zástupců – 8 křesťanských církví a 2 náboženské společnosti. Prvním kritériem pro výběr bylo početní zastoupení

věřících v okrese, druhým kritériem existence náboženských obcí či sborů na území okresu. Federace židovských obcí byla vybrána kvůli významnému zastoupení věřících do Druhé světové války, jelikož do vzniku první Československé republiky to byla víra s druhým nejvyšším podílem.

Představení jednotlivých církví a náboženských společností je strukturováno následujícím způsobem: na začátku je uveden počátek působení v Českých zemích, stručný vývoj a některé výrazné věroučné rysy. Dále je zde stručně představena organizační struktura a lokalizační zařazení zastoupení na území okresu. Dále jsou uvedena jednotlivá zastoupení církví či náboženských společností (sbory, náboženské obce nebo farnosti), kdy vznikla zastoupení v okrese, případně se stručným vývojem a popis jejich současného působení. Je zde uveden jejich představitel či přestavitelé, kolik věřících a kde se scházejí a co je náplní jejich setkávání. Dále kdy se jednotlivá setkání konají a také různé další nepravidelné aktivity, jako jsou kulturní nebo sportovní akce či akce pro děti. Tato kapitola je opět doplněna mapami s lokací církví a náboženských společností a byla zpracována na základě výsledků sčítání, rešerší literatury, z informací zveřejněných na webových serverech církví a náboženských společností i jejich sborů, náboženských obcí a farností a dotazníkovým šetřením pro doplnění informací nedostupných jinde.

Na konci práce je v kapitole Závěr uvedena odpověď na vytyčený cíl práce zhodnocením dosažených poznatků o religiozitě v hodonínském okrese.

Grafy byly vytvořeny v MS Office Excel, stejně jako tabulky v příloze, mapy jsou zpracovány v programu ArcGIS.

2 Teoretická východiska religiózní geografie

Svým obsahem spadá tato diplomová práce do oboru religiózní geografie. Jedná se o vědní disciplínu zabývající se vzájemným vztahem krajiny a člověka, jež se odráží v náboženském vyznání. Nachází se na pomezí geografických, teologických, religionistických, sociologických a historických věd.²

„Náboženský zeměpis“, jak se tento vědní obor také nazývá, má velmi dlouhou tradici a jeho počátky lze vystopovat již ve starověku u Aristotela či Strabóna, kteří si všímali vlivu přírodních podmínek na náboženství v různých oblastech tehdy známého světa, především v Egyptě na Blízkém východě. K většímu rozvoji však došlo až po reformaci křesťanství v 16. století, kdy pod vlivem humanisty Melanchthona geografie soustředila svoji pozornost i na člověka a jeho postavení v přírodě, na to navázal C. Paucer zkoumající rozšíření křesťanství a M. Neander s učebnicí zeměpisu pod silným s religiózním hlediskem. Dalším vývojem došlo v 17. století k uvolnění od teologie a B. Keckermann ve svém díle systematicky studoval prostorové rozšíření náboženských vyznání, k čemuž přispěly také četné misie mimo Evropu, v popředí zájmu bylo především Japonsko a Amerika. Díky osvícenskému přístupu Montesquiea aj. se od 18. až do počátku 20. století zcela vytrácí vliv teologie a je zkoumán především vliv přírodních podmínek. V tomto raném období byl také poprvé použit pojem „religiózní geografie“ G. H. Kaschem v jeho díle *Ideen über religiöse Geographie* (1795).

Ve 20. letech 20. století se ovlivnil tento vědní obor M. Weber se svou „teorií ideálních typů“ a také modelem „protestantské etiky“, která je nepřímou příčinou kapitalismu. V období po 2. světové válce jeho myšlenky dále rozvíjel C. Troll, který prosazoval, že vliv prostředí na náboženství má rozvíjet religionistika, naopak vlivem náboženství na prostředí se má zabývat religiózní geografie, a tuto „čistě religiózní geografii“ dále rozvedl v díle z roku 1947 *Základní otázky náboženské geografie* P. Fickler, který dále uvádí, že pro geografii je důležitý pouze kult, nikoliv etika, a je součástí kulturní geografie. Závěrem tedy je, že kulturně geografická koncepce se zaměřuje na prostorové uspořádání a změny v krajině, kdežto sociální geografie na vztah opačný – náboženská skupina na prostředí, sídla, infrastrukturu a další.

---

² Havlíček, Tomáš: Religiózní krajina [online]. 2007. Citováno 1. 3. 2012. Dostupné na <http://www.religion-landscape.cz>

V šedesátých letech A. Hultkrantz a D.E. Sopher přispěli k přesunu hlavního zájmu religiální geografie k zájmu o vztah člověka k prostředí v tzv. nábožensko-ekologickém pohledu. Snaží se o integraci výzkumů geografie i religionistiky a zabývají se třemi hlavními problémy: 1. Vliv prostředí na evoluci religiálních systémů. 2. Vliv religiálních systémů na prostředí (krajinnou sféru). 3. Prostorové aspekty organizace a difúze religiálních systémů v jednotlivých regionech. Toto Sopherovo pojetí se syntézou obou předchozích proudů a je pojmenováno jako „religiální systém“.³

K podobným závěrům dochází i „Bochumský model předmětu religiální geografie“, jehož autorem byl M. Büttner a chápe jej jako proces vzájemné interakce tří úrovní: ideologická úroveň (dogmatická a etická složka náboženství), sociální úroveň (konfesionální skupiny obyvatel a náboženské instituce) a krajinná úroveň (všechny složky krajinné sféry).⁴

Současná religiální geografie řeší hlavní tři úkoly: rozšíření, utváření okolního světa a závislost na okolním světě. V prvním úkolu jsou řešena „nosná společenství – náboženská tělesa“ a rozložení příslušníků je základ místních aktivit. Geografie řeší pouze způsoby a modely, ostatními vlivy se již zabývají humanitní vědy. Druhý úkol řeší poznamenání krajiny prvky jednotlivých náboženských těles, jako jsou znaky kultu, předpoklady a účinky a způsobem života. Znaky v krajině pomáhají k další identifikaci vlivu náboženství na způsob života. Do této otázky patří i projekt Religiální krajina T. Havlíčka, který se zabývá diferenciací proměn religiální krajiny Česka v transformačním období.⁵

Zkoumaný úkol závislosti na okolním světě formovalo dávné přesvědčení o vzájemné interakci náboženství – krajina (zejména podnebí a reliéf). Tyto vztahy jsou však velmi složité a často obtížně identifikovatelné. Hlavním činitelem je v tomto ohledu vnímání, jež je jevem komplikovaným a často tak dochází k rozdílnému hodnocení sledované problematiky a proto se zapojují i jiné negeografické vědy.⁶

Prvními, jež se v Československu více zabývali náboženským zeměpisem, byli V. Boháč, F. Kolářek a J. Homádka zabývající se strukturou náboženského vyznání

---

³ Mikos (1988) citováno podle Frajer, Václav: Úvod do religiální geografie. In Gardavský, V.: Otázky geografie 4. Praha 1997, s. 7 – 9.

⁴ Büttner (1985) citováno podle Matlovič, René: Geografia religii. Prešov 2001, s. 16.

⁵ Projekt se zabývá projevy náboženství v krajině a ve společnosti, regionální diferenciací v rámci Česka, religiálními objekty a jejich vývojem, sekularizací společnosti a sakralizací krajiny. Citováno podle Religiální krajina [online]. Citováno 1. 3. 2012. Dostupné na <http://www.religion-landscape.cz>

⁶ Frajer, Václav: Úvod do religiální geografie. In Gardavský, V.: Otázky geografie 4. Praha 1997, s. 9.

obyvatelstva a organizací církví zastoupené v meziválečném období v Československu. Po více než čtyřiceti letech se znova této problematice věnuje P. Daněk, V. Štěpánek, a Z. Boháč a také vzniklo v tomto oboru několik diplomových prací.⁷

Na Slovensku se touto problematikou zabývá geografie více, jsou to především R. Matlovič, Š. Očovský, J. Žudel a Š. Poláčik, kteří se zabývají jak teoreticko-metodistickými tak i empirickými problémy a problémy vztahu s ostatními geografickými obory.⁸ Významným v tomto oboru je v Německu pracoviště Bochum (Büttner), kde vzniká ediční řada Geografia Religiorum. Ve Spojených státech působí skupina geografů při Asociaci amerických geografů, která vydává periodikum Geography of Religion and Belief Systems.⁹

Velmi příbuzným oborem je **religionistika**, která se prezentuje jako „neutrální popis náboženství vedle té prezentace, již poskytují náboženství sama“¹⁰ nebo také „věda o člověku a produktech jeho myšlení, jimiž je jak náboženství, tak i snaha náboženství racionálně (modernisticky) ovládnout, vysvětlit a vědecky podat.“¹¹ Hlavními metodami práce je deskripce pozorovaných jevů a komparace. Je tedy srovnávací vědou o náboženství, což by mělo zajišťovat nezávislost na teologii. V tomto oboru se může projevit subjektivita badatele a zkoumaná fakta jsou velmi často nahlížena jako fenomény¹². Ve své podstatě je to obor velmi tradicionalistický a nemá příliš mnoho alternativ k teoretickým zásadám.¹³ Pomocnými vědami pro religionistiku jsou psychologie, sociologie, etnografie a kulturní antropologie.¹⁴

Na tomto místě je vhodné definovat pojmy, které budou v dalším textu použity. Hlavním pojmem je **náboženství**. Pro tento velmi abstraktní jev existují dvě typické definice – z pohledu religiózní geografie je to „vztah člověka k nadpřirozené podstatě, ve kterou věří nebo na které se cítí být závislý. Tento vztah nachází svůj výraz ve zvláštní pocitech (důvěra, prosby, strach), představách (víra), činnostech (motlitby, obřady, oběti) a plnění morálních příkázání.“ Důležitost zde má chápání náboženství jako vztahu člověka k předmětu uctívání bez uvažování o jeho existenci.¹⁵ V pohledu

---

⁷ Frajer, Václav: Úvod do religiózní geografie. In Gardavský, V.: Otázky geografie 4. Praha 1997, s. 9 – 10.

⁸ Matlovič, René: Geografia religii. Prešov 2001, s. 22 – 23.

⁹ Tamtéž, s. 21.

¹⁰ Štampach, Odilo Ivan: Přehled religionistiky, Praha 2008, s. 16.

¹¹ Horyna, Břetislav – Pavlincová, Helena: Dějiny religionistiky. Olomouc 2001, s. 73 – 74.

¹² Štampach, Odilo Ivan: Přehled religionistiky, Praha 2008, s. 20 – 21.

¹³ Horyna, Břetislav – Pavlincová, Helena: Dějiny religionistiky. Olomouc 2001, s. 75.

¹⁴ Štampach, Odilo Ivan: Přehled religionistiky, Praha 2008, s. 23 – 24.

¹⁵ Banek a kol.(1992) citováno podle Matlovič, René: Geografia religii. Prešov 2001, s. 25.

základních prvků náboženství, což je dogma, kult a organizace, lze na náboženství také pohlížet jako na „o tradici se opírající přesvědčení týkající se přesvědčení o světě a silách, které ho řídí, přičemž se v tomto odráží k různě chápanému „sacrum“ (posvátno), které svůj vnější výraz získává v dogmatu, kultu a organizaci.¹⁶

V religionistické literatuře je náboženství stručně definováno jako „vztah člověka k transcendentní (nadskutečné, přesahující smyslové i rozumové možnosti) skutečnosti“.¹⁷ Často se náboženství zaměňuje s pojmem víra. Náboženství nedosahuje stupně vědění jako u vlastní obsažené skutečnosti, transcendentním informacím člověk jednoduše věří, což by se dalo nazývat obecně náboženskou vírou.¹⁸ Často se slovo náboženství v současnosti nahrazuje pojmem **religiozita**, který se uplatňuje v sociálním kontextu jako „přítomnost náboženství v populaci“. V této souvislosti se také uvádí pojem spiritualita neboli duchovnost a význam tohoto slova se posunul k významu „vnitřní aspekt náboženství v kontrastu s jeho vnějšími institucionálními prvky“ a mluví se o ní v současném vnímání jako o „nenáboženské spiritualitě“.¹⁹ Přítomnost náboženství v populaci je míněno jak kvantitativně – nakolik je přítomno a jaký má vliv, ale i kvalitativně – jaký má vliv na populaci a co je obsahem.²⁰ Zjišťování údajů o religiozitě je časté ze sčítání obyvatel, kde bylo na příslušnost k vyznání obyvatelstvo dotazováno již v jeho raných počátcích. V přípravě dotazů ke sčítání lidu v roce 2001 spolupracovali religionisté s Českým statistickým úřadem na formulaci a tento dotaz byl znovu přepracován ve sčítání v roce 2011. Dotaz na náboženskou víru byl formulován s možnostmi: věřící – hlásící se k církvi, náboženské společnosti a v tom případě měli obyvatelé uvést danou církev podle přiložených vysvětlivek, dále věřící – nehlásící se k žádné náboženské církvi nebo společnosti a bez náboženské víry. Na tuto otázku nebylo ve sčítání povinné odpovídat.²¹ Toto dotazování není sice nepřímou religionistickou metodou, zato se týká celé populace. Příležitostně výzkumy týkající se religiozity provádí také Institut pro výzkum veřejného mínění (IVVM) a nástupné Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) nebo Středisko empirických výzkumů (STEM), ty ale provádí dotazníkové šetření jen u výběrového vzorku obyvatel.²²

---

¹⁶ Banek a kol.(1992) citováno podle Matlovič, René: Geografia religii. Prešov 2001, s. 26.

¹⁷ Štampach, Odilo Ivan: Přehled religionistiky, Praha 2008, s. 30.

¹⁸ Tamtéž, s. 33.

¹⁹ Tamtéž, s. 16 – 17.

²⁰ Tamtéž, s. 45.

²¹ Sčítání lidu, domů a bytů 2011 – sčítací formuláře [online]. Citováno 5. 3. 2012. Dostupné na [http://www.scitani.cz/sldb2011/redakce.nsf/i/scitaci_list_osob/\\$File/lo_vzor.pdf](http://www.scitani.cz/sldb2011/redakce.nsf/i/scitaci_list_osob/$File/lo_vzor.pdf)

²² Štampach, Odilo Ivan: Přehled religionistiky, Praha 2008, s. 51.

Církev je nejrozvinutější formou náboženské organizace (výše než tajné společenství a mysteriózní svazek) a vzniká s vypracováním jednotného dogmatického systému, obřadných forem, shromážděním speciálních funkcionářů kultu a vytvořením vnitřní struktury.²³ Z křesťanského hlediska, jak ji taky nejčastěji chápeme, je církev formou náboženského sdružování, souvisí s latinským *ecclesia* (církev, kostel, shromáždění) a například v němčině nebo angličtině je totožná s pojmem kostel (Kirche, Church), což naznačuje shromáždění na určitém místě.²⁴

Na opačném pólu náboženského vyznání stojí pojem bez vyznání. Původně měl význam nepříslušnost k některému ze státům uznaných náboženství, dnes zahrnuje deklarované ateisty, agnostiky, nerozhodné jedince nebo indiferentní k náboženství nebo ateismu.²⁵ Ateismus je radikální kritika náboženství a odmítnutí existence Boha.²⁶ Můžeme jej rozdělit na praktický – rezignace na náboženství jako vztah s Bohem a jeho vnější projevy, ale teoretické připuštění existence „něčeho nadpřirozeného“, čím se člověk v podstatě stává agnostikem. Dále může být člověk teoretickým ateistou (výslovné popření Boha) nebo militantním ateistou (přímý boj proti náboženství). Nábožensky lhostejný člověk je většinou nábožensky liberální.²⁷ Otázkou zůstává, proč ve zjišťování religiozity stále více dotazovaných své vyznání neuvádí.

---

²³ Matlovič, René: *Geografia religii*. Prešov 2001, s. 30.

²⁴ Filipi, Pavel: *Církev a církve*. Brno 2000, s. 9 – 10.

²⁵ Štampach, Odilo Ivan: *Na nových stezkách ducha*, Praha 2010, s. 47.

²⁶ Štampach, Odilo Ivan: *Přehled religionistiky*, Praha 2008, s. 143.

²⁷ Tamtéž, s. 145 – 146.

3 Obecná charakteristika okresu Hodonín

Okres Hodonín se v současném územním vymezení (od roku 2007) rozkládá na 1 099 km² jihovýchodního okraje Jihomoravského kraje a sousedí s okresy Břeclav, Vyškov, Kroměříž a Uherské Hradiště. Na jihu sousedí se Slovenskou republikou. Územní je protáhlé západovýchodním směrem. Skládá se ze 3 správních obvodů obcí s rozšířenou působností – Hodonín, Kyjov a Veselí nad Moravou, které s menšími územními změnami navazují na okresní uspořádání do roku 1960. Okres má v současné době 82 obcí. Statut města má 8 obcí – Hodonín, Kyjov, Veselí nad Moravou, Dubňany, Strážnice, Vracov, Strážnice a Ždánice.

Přírodní podmínky jsou na tomto území velmi příznivé. Průměrná nadmořská výška okresu je 263 m n.m., přičemž nejnižší bod leží na hladině řeky Moravy v Mikulčicích (159,5 m n. m.) a nejvyšší na trojmezí okresu Hodonín, Uherské Hradiště a hranicí Slovenské republiky (842 m n. m.). Okraje okresu tvoří pohoří – na severozápadě Chříby a Ždánický les, na jihovýchodě Bílé Karpaty. Střed vyplňuje Dolnomoravský úval rozkládající se kolem řeky Moravy, která je nejvýznamnějším tokem. Klimatem patří Hodonínsko k nejteplejší a nejsušší oblasti ČR. Průměrná roční teplota v Hodoníně činí 9,5 °C. Oblast Bílých Karpat byla v roce 1996 vyhlášena Biosférickou rezervací UNESCO pro své zachovalé přírodní bohatství.

Přírodních zdrojů má oblast několik. Nejvýznamnějším je ropa a zemní plyn, které se těží v okolí Ždánic a Uhřic. Lignit se nachází mezi Hodonínem, Dubňany a Šardicemi, kde již v 19. století vzniklo několik dolů. Zásoby cihlářských surovin jsou u Hodonína, Kyjova a Velké nad Veličkou, štěrkopísky mezi Vracovem, Bzencem a Strážnicí. Ty zde vedly k rozvoji průmyslu stavebních hmot. V Hodoníně je využíván jodido-chloridový pramen k lázeňským účelům.

Dobré klimatické podmínky předurčily oblast k zemědělskému rázu hospodaření. Kvalitní půda je především v nivě Moravy v západní a severozápadní části a tvoří 63% rozlohy okresu. Z toho důvodu zde byly dobré podmínky pro vznik zpracovatelského průmyslu. Významnou plochu zaujímají také vinice.²⁸

V okrese žilo v roce 2001 159 886 obyvatel, okresní město Hodonín mělo 27 361 obyvatel. Nejvíce obyvatel žilo ve městech a velkých obcích od 2000 do 5000 obyvatel – celkem 50 072. Nejvíce obcí bylo s 500 až 1 000 obyvatel (25). Nej hustěji osídlenou

---

²⁸ Charakteristika okresu Hodonín. [online]. Citováno 15. 3. 2012. Dostupné na http://czso.cz/xb/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_hodonin

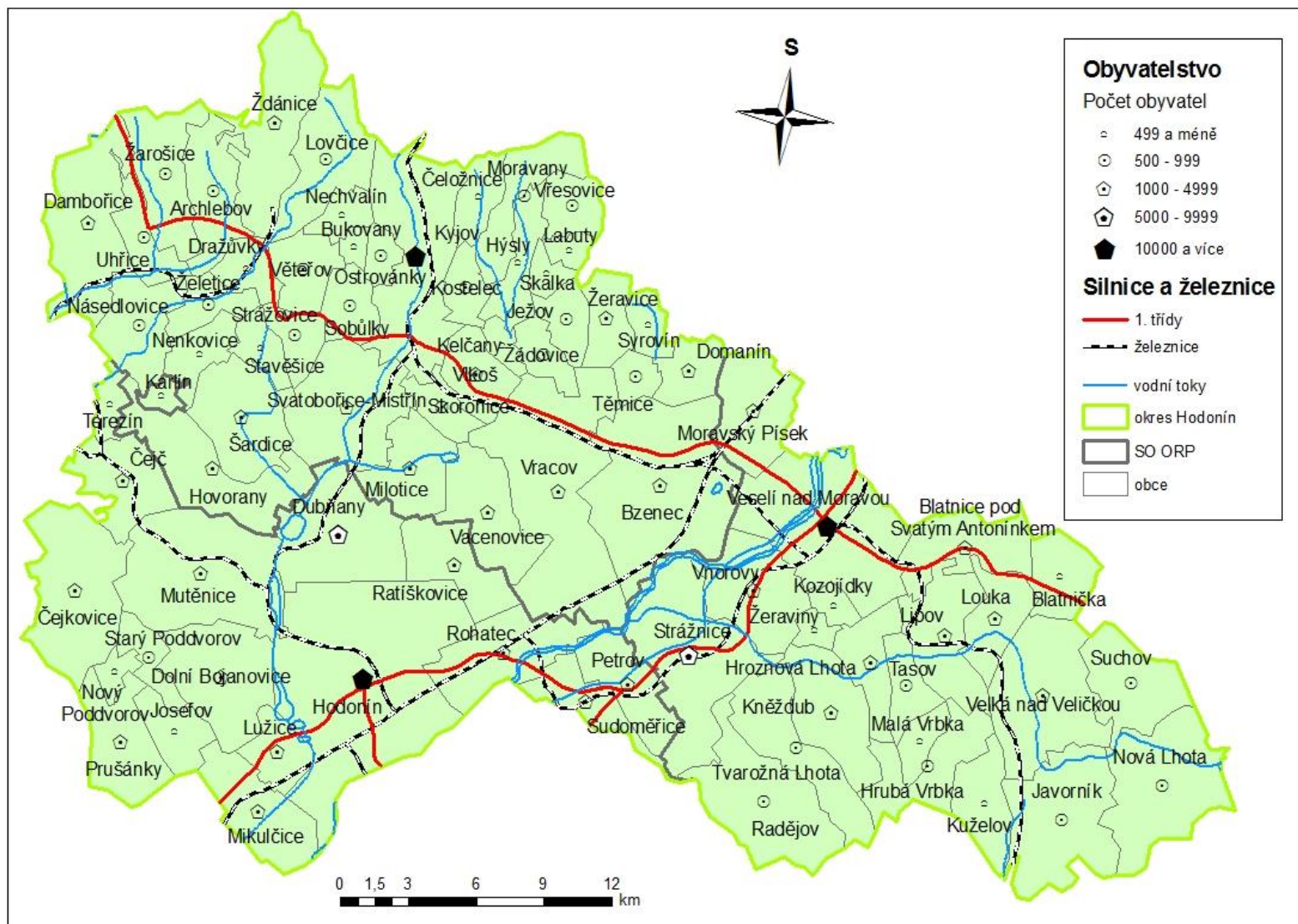
oblastí, byť menšími obcemi, bylo Kyjovsko. Pohyb obyvatelstva naznačuje úbytek, jak přirozený, tak migrační. Obyvatelstvo v předproduktivním věku tvořilo 16,7 % obyvatel, v postproduktivním 17,9 %. Podíl obyvatel narozených ve svém místě bydliště je 60,9 % a je nejvyšší v celém Jihomoravském kraji. Poměry okresu z hlediska rodinného stavu ukazovaly, že nejvíce obyvatel je ženatých/vdaných 48,3 %, dále svobodných 38,2%, ovdovělých 7,9 % a rozvedených 5,5 %. Nejvíce obyvatel mělo střední odborné vzdělání bez maturity (40,5 %), podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva byl 6 %. Podíl ekonomicky aktivních byl 49,08 %, v tom 83,9 % zaměstnaných. Vysoký podíl zaměstnanosti byl v zemědělství, lesnictví a rybolovu – 6,2 %, v průmyslu 35,1 % a stavebnictví 10,5 %.²⁹ Míra registrované nezaměstnanosti byla v době sčítání (březen 2001) 12,7 %, v lednu 2010 byla nejvyšší (17,1 %) a na konci roku 2011 14,5 %.³⁰

---

²⁹ Sčítání lidu, domů a bytů 2001 - okres Hodonín 2001[online]. Citováno 19. 3. 2012. Dostupné na <http://www.czso.cz/xb/edicniplan.nsf/p/13-6227-03>

³⁰ Integrovaný portál MPSV [online]. Citováno 19. 3. 2012. Dostupné na <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>

Obr. 1: Charakteristika území okresu Hodonín s katastry obcí

4 Vývoj náboženských poměrů hodonínského okresu

Následující kapitola hodnotí výsledky sčítání lidu od roku 1880 až do roku 2001. Situace v letech 1940 až 1989 bude rozebrána v kapitole analýzy proměn vyznání.

4.1 *Struktura náboženského vyznání ve sčítání lidu v roce 1880*

V roce 1880 žilo na území současného okresu Hodonín 103 394 obyvatel. Přes 99,99% obyvatel se přihlásilo ke katolickému, protestantskému a nebo izraelitskému vyznání, pouhých 6 obyvatel k jinému. V naprosté většině se obyvatelé přihlásili k římskokatolickému vyznání. Za celé území to bylo 93,85 % a ve většině obcí to bylo nad 96 %. 100 % římskokatolické vyznání měly malé obce – Bukovany, Dražůvky, Karlín, Labuty, Nechvalín, Nový Poddvorov a Ostrovánky. Méně než 90% vyznání bylo uvedeno ve městech a obcích – Malá Vrbka (89,33 %), Hodonín (89,19 %), Suchov (88,54 %), Bzenec (82,93 %), Dambořice (82,71 %), Kyjov (82,57 %), Násedlovice (78,7 %), Velká nad Veličkou (78,68 %) Hrubá Vrbka (61,64 %) a vůbec nejméně 2,67 % v Javorníku.

V této obci s 1042 obyvateli se z nich přihlásilo 1012 (96,66 %) k protestantskému vyznání, což je početně i procentuálně nejvíce v celém okresu. Ve většině obcí a měst tvořilo toto vyznání méně než 1 %, 2,24 % je průměr za celý okres, v Hodoníně 2,09 %. Obcemi, kde se hlásilo významnější procento obyvatel k tomuto vyznání byly Dambořice (7,31 %), Hrubá Vrbka (35,83 %), Malá Vrbka (9 %), Násedlovice (20,66 %), Suchov (10,25 %) a Velká nad Veličkou (17,03 %).

Izraelitské vyznání mělo vyšší procento zastoupení než protestantské – 3,91 %. Největší podíl i počet židovského obyvatelstva byl v Kyjově (17,25 % - 960 obyvatel). Dalšími centry s vyšší koncentrací židovského obyvatelstva byly Bzenec (16,27 %), Dambořice (9,98 %), Hodonín (8,71%), Strážnice (6,77 %), Čejč (6,22 %), Tvarožná Lhota (5,61 %), Velká nad Veličkou (4,29%), Rohatec (3,31 %), Veselí nad Moravou (3,25 %). Obecně se dá říci, že každé obci, s výjimkou menších čistě katolických obcí, žili alespoň 2 obyvatelé tohoto vyznání a tvořili 1 – 4% obyvatel.

4.2 *Struktura náboženského vyznání ve sčítání lidu v roce 1890*

Sčítání lidu po deseti letech ukazuje mírný nárůst počtu obyvatel (109 282). K jinému vyznání než jsou 3 hlavní víry se přihlásilo jen 5 obyvatel a tak tvoří téměř 100% vyznání obyvatel. Opět je dominantní katolické vyznání, které je za celé území

94,39%. Zvýšil se počet obcí, kde byl 100% podíl katolíků, jsou to opět obce malé, největší z nich Kostelec má 795 obyvatel. Další jsou Bukovany, Dražůvky, Karlín, Kozojídky, Nechvalín, Ostrovánky, Skoronice, Stavěšice, Těmice a Věteřov. Ve většině obcí se ke katolicismu hlásilo více než 97 % obyvatel. Sídla, kde se ke katolickému vyznání přihlásilo méně než 90 % obyvatel jsou totožná s minulého sčítání lidu – Suchov (89,89 %), Malá Vrbka (89,77 %), Velká nad Veličkou (89,44 %), Hodonín (89,12 %), Kyjov (86,25 %), Bzenec (86,22 %), Dambořice (84,46 %), Násedlovice (74,9 %), Hrubá Vrbka (60,14 %) a Javorník (0,58 %).

V obci Javorník se podíl protestantského vyznání za 10 let ještě zvýšil na 97,68 %. Ve většině ostatních obcí nedosahoval podíl ani 1 %, významnější zastoupení bylo v Hrubé Vrbce (37,87 %), Násedlovicích (23,01 %), Malé Vrbce (8,58 %), Suchově (8,31 %), Dambořicích (6,41 %) a Velké nad Veličkou (5,74 %).

Podíl izraelitského vyznání opět převyšoval protestantské, i když byl v porovnání nižší – 3,56 %. Snížil se také podíl židů ve všech obcích, kde bylo zastoupení toho vyznání významné – Kyjov (13,59 %), Bzenec (12,76 %), Dambořice (9,13 %), Hodonín (8,58 %), Strážnice (7,79 %), Čejč (6,45 %) a Velká nad Veličkou (4,83 %).

4.3 Struktura náboženského vyznání ve sčítání lidu v roce 1900

V následujícím sčítání lidu na počátku 20. století dosahoval počet obyvatel Hodonínska hodnoty 117 921. Celých 99,99 % obyvatel se v tomto sčítání přihlásilo k jedné ze tří dominantních vyznání, jiné vyznání uvedlo 13 obyvatel v Hodoníně, Rohatci a Miloticích. Podobně jako v minulých sčítáních byla dominantní katolická víra s 94,8 %. Počet obcí, kde se všichni obyvatelé přihlásili ke katolické víře se opět zvýšil, k minule uvedeným přibyly obce Blatnička, Čeložnice, Ježov, Labuty, Moravany, Nový Poddvorov, Sobůlky, Terezín a Žeraviny. Opět většina obcí dosahovala podílu katolického vyznání více než 97 % a obce měly podobné podíly menší než 90 % - Bzenec (89,93 %), Hodonín (87,76 %), Dambořice (84,41 %), Velká nad Veličkou (77,26 %), Násedlovice (75,33 %), Hrubá Vrbka (60,25 %) a Javorník (1,77 %) s výjimkou Kyjova, Malé Vrbky a Suchova, kde se podíl katolíků vyznání zvýšil nad 90 %.

K izraelitskému vyznání se v tomto sčítání přihlásilo opět méně obyvatel a jeho podíl klesl na 3,02 %. Obce s významnějším zastoupením v populaci jsou totožné

jako v minulém sčítání, snížily se pouze podíly – Bzenec (9,71 %), Hodonín (9,54 %), Kyjov (9,19 %), Čejč (8 %), Dambořice (7,08 %), Strážnice (6,19 %) a Velká nad Veličkou (4 %). Ve většině obcí tvořilo toto vyznání do 2 %, pouze u obcí s nižším celkovým počtem obyvatel tento podíl lehce přesahoval tuto hranici.

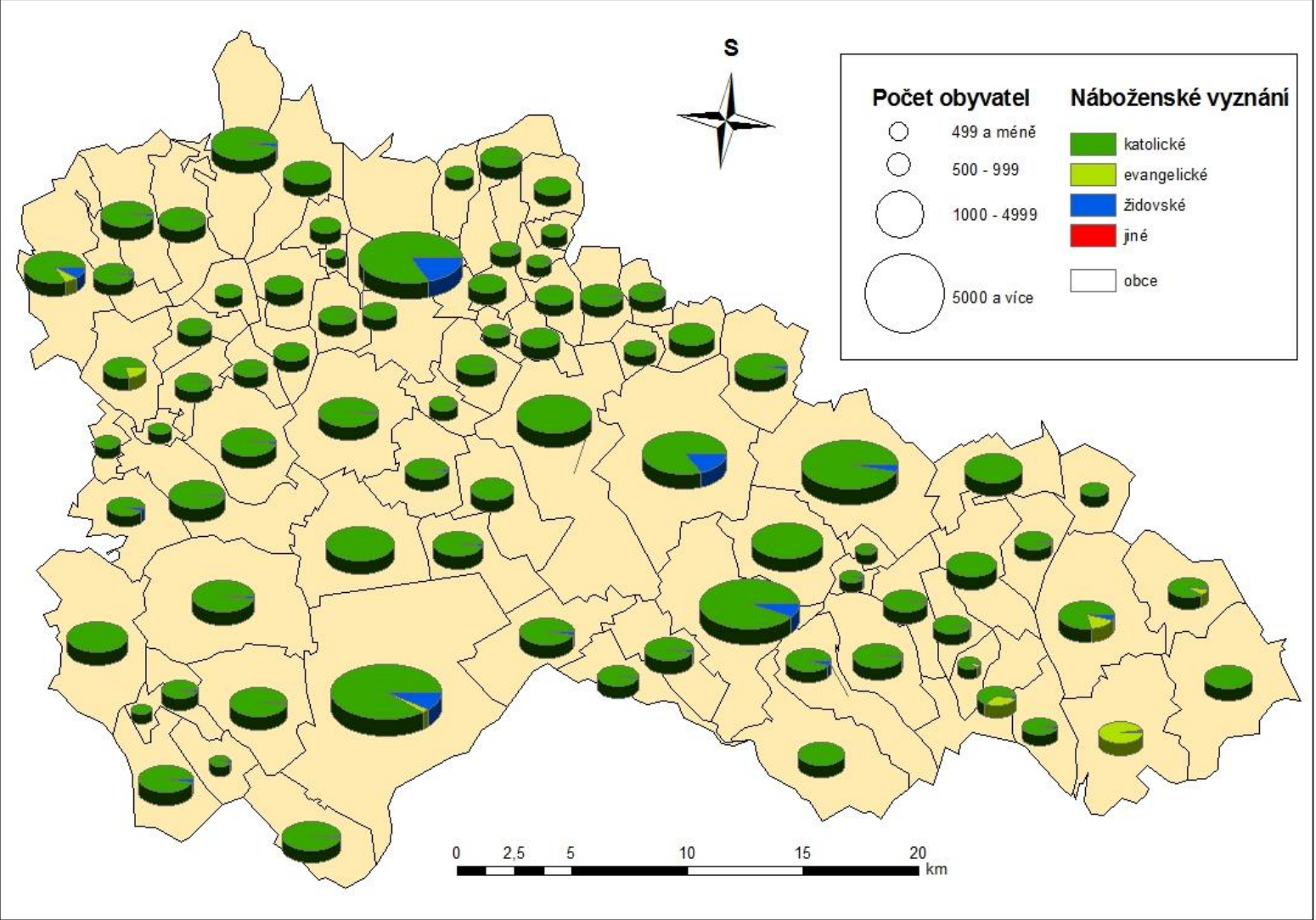
Podíl obyvatel protestantského vyznání se mírně zvýšil na 2,16 %. Nejvíce obyvatel tohoto vyznání žilo již tradičně v Javorníku – 979 obyvatel (96,17 %), v Hrubé Vrbce (37,89 %), Násedlovicích (22,65 %), Velké nad Veličkou (18,74 %), Dambořicích (8,51 %), Malé Vrbce (8,43 %), Suchově (7,02 %) a Hodoníně (2,63 %). V ostatní většině obcí tvořilo toto vyznání do 1 % obyvatel.

4.4 Struktura náboženského vyznání ve sčítání lidu v roce 1910

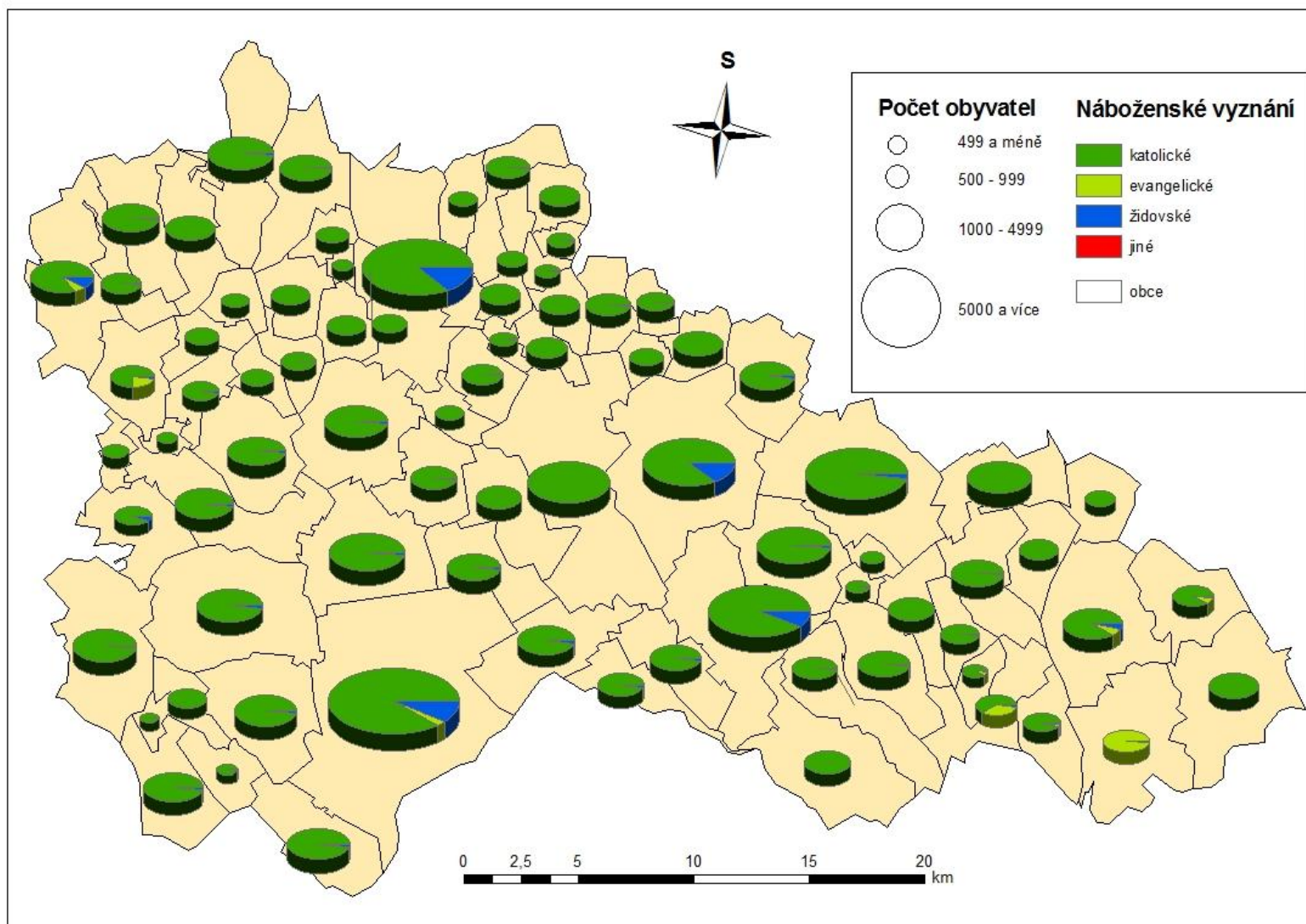
V posledním sčítání lidu konaném v rámci habsburského soustátí byl zjištěn celkový počet obyvatel 126 462. Z toho uvedlo jiné vyznání opět více osob – 53 (0,04 %), nejvíce v Hodoníně (26) a Kyjově (12). Podíl katolického vyznání obyvatelstva stoupl na 95,32 %. K obcím se 100 % obyvatel hlásících se ke katolickému vyznání přibýly obce Domanín, Milotice, Ratiškovice, Starý Poddvorov a Syrovín. V naprosté většině obcí je podíl tohoto vyznání nad 98 %. Méně než 90% obyvatel s katolickým vyznáním bylo jen v Hodoníně (88,78 %), Dambořicích (87,31 %), Velké nad Veličkou (78,7 %), Násedlovicích (74,37 %), Hrubé Vrbce (57,38 %) a Javorníku (0,61 %).

Podíl protestantského vyznání se na celém území opět zvýšil, na 2,24 %, i když v naprosté většině byl tento podíl pod 1%. V samotné obci Javorník se k této víře přihlásilo 980 z 989 obyvatel (99,09%). V sousední Hrubé Vrbce se podíl také zvýšil na 41,18 %, v Násedlovicích na 24,37 %, v Suchově zůstal téměř totožný 7,14 % jako i v Dambořicích 8,14 % a Hodoníně 2,98 % ve Velké nad Veličkou naopak klesl na 17,66 % a Malé Vrbce na 5,03 %.

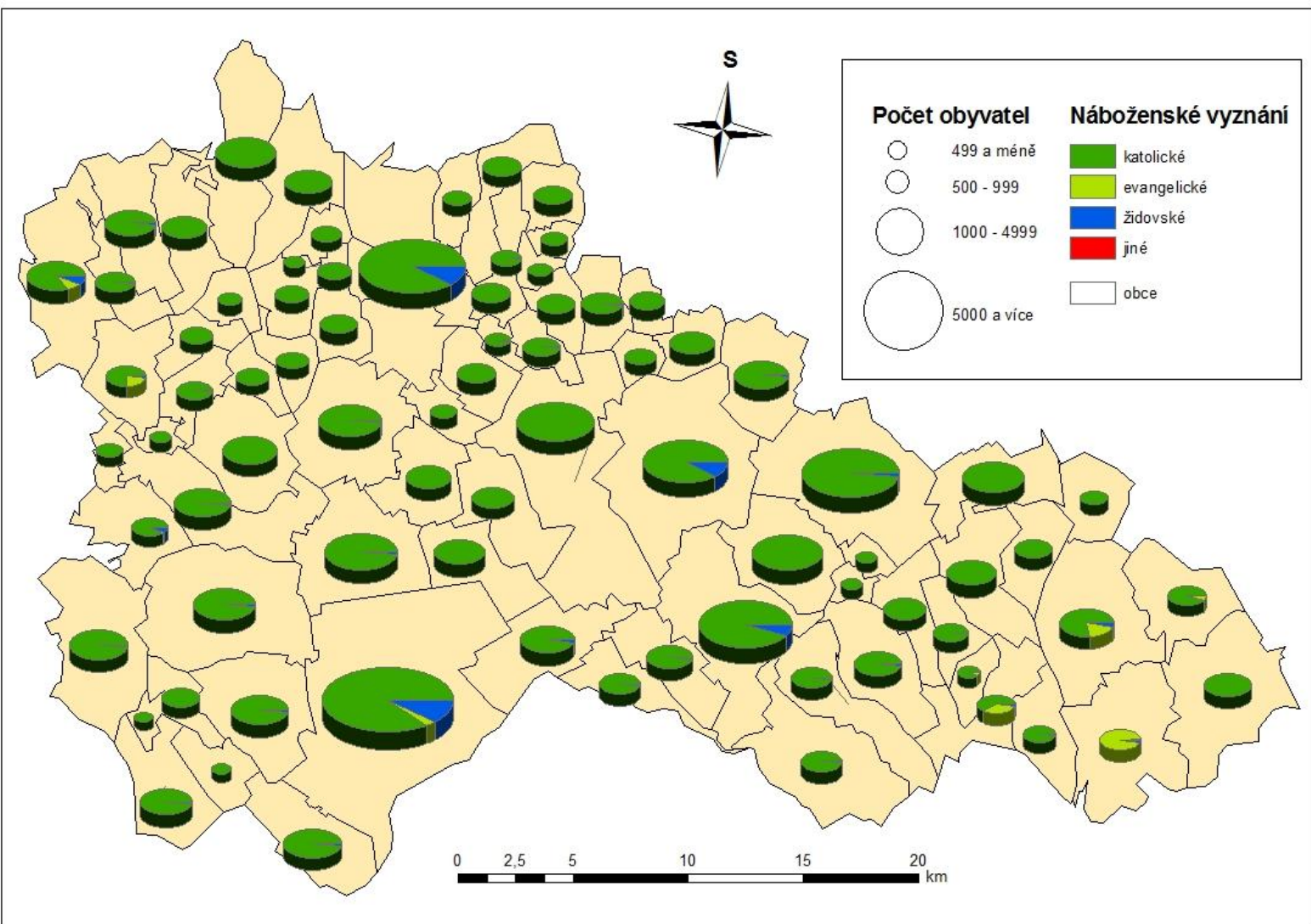
Izraelitské vyznání opět zaznamenalo úbytek. Tuto víru přiznalo ve sčítání 3033 obyvatel (2,4 %). Klesl také podíl v sídlech s významnějším zastoupením i celkově. Největší podíl mělo město Hodonín (8,03 %), dále Kyjov (7,88 %), Bzenec (6,85 %), Čejč (5,94 %), Strážnice (5,21 %), Dambořice (4,55 %) a Velká nad Veličkou (3,64 %). V naprosté většině obcí toto vyznání dosahovalo kolem 1 %.

Obr. 2: Struktura náboženského vyznání v okrese Hodonín v roce 1880

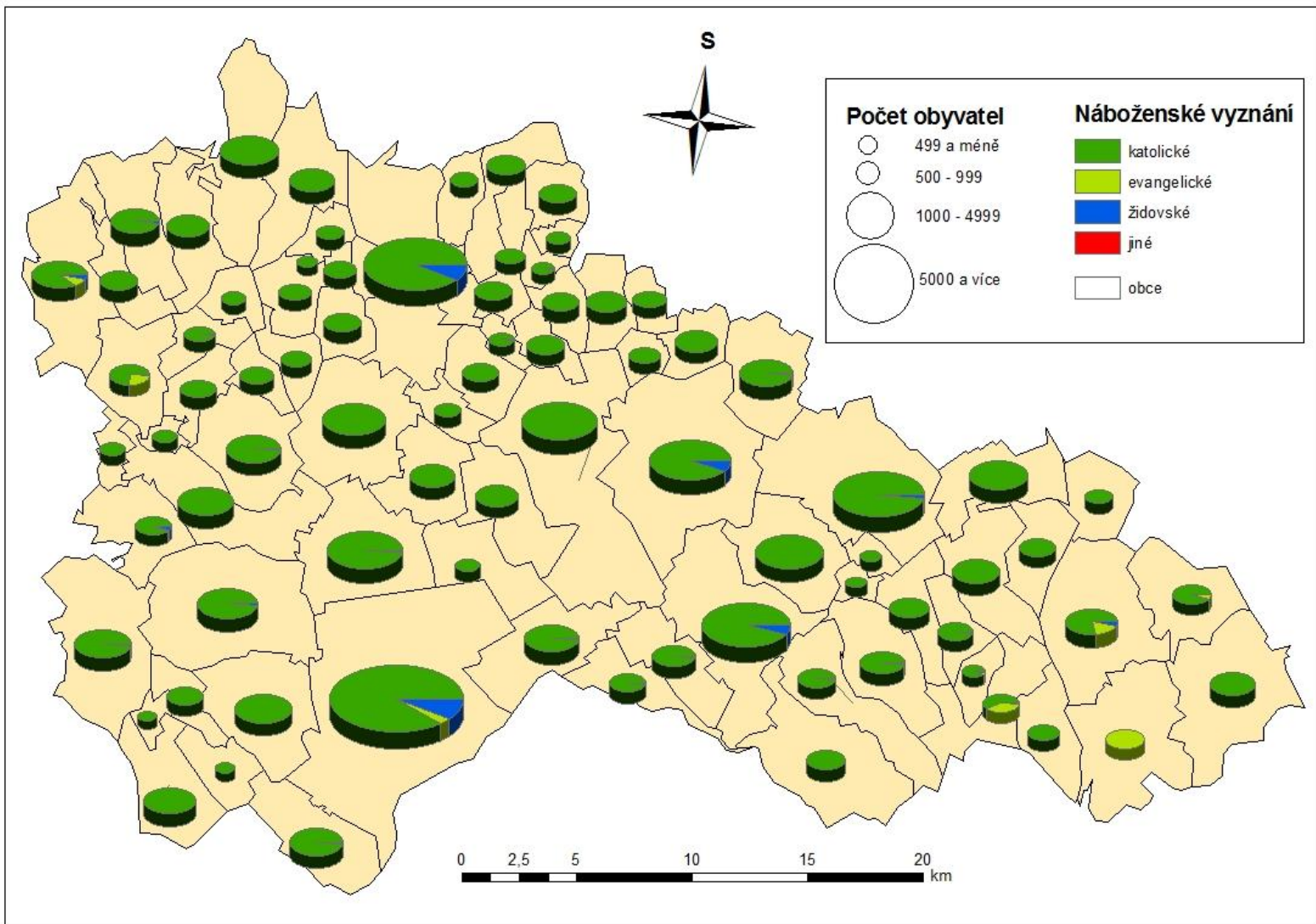

Obr. 3: Struktura náboženského vyznání v okrese Hodonín v roce 1900

Obr. 4: Struktura náboženského vyznání v okrese Hodonín v roce 1910

4.5 *Struktura náboženského vyznání ve sčítání lidu v roce 1921*

V prvním sčítání Československé republiky bylo na území současného okresu evidováno 130 380 obyvatel. Ve sčítání se objevily dvě nové samostatně sledované položky vyznání – československé vyznání a bez vyznání. K některému z uznaných vyznání se přihlásilo 98 % obyvatel. Nadále zůstala naprostá většina vyznání římskokatolického – 91,34 % všech obyvatel a 93,21 % věřících. V obcích Dražůvky, Skalka, Skoronice, Sudoměřice a Žeraviny se všichni obyvatelé přihlásili k římskokatolickému vyznání. Sídla, kde se k římskokatolickému vyznání přihlásilo méně než 90% obyvatel byla již tradičně města, ale nově i některé větší obce – Bzenec (86,9 % obyvatel a 88,89 % věřících), Dambořice (87,89 % obyvatel a 87,93 % věřících), Hodonín (82,27 % obyvatel a 88,48 % věřících), Hovorany (69,01 % obyvatel a 69,16 % věřících), Hrubá Vrbka (60,78 % obyvatel a stejný podíl věřících), Javorník (2,13 % obyvatel a věřících), Lužice (75,1 % obyvatel a 78,83 % věřících), Lužice (81,2 % obyvatel a 99,24 % věřících), Mikulčice (86,36 % obyvatel a 99,02 % věřících), Násedlovice (76,73 % obyvatel a stejný podíl věřících), Nechvalín (76,12 % obyvatel a 76,55 % věřících), Nový Poddvorov (87,02 % obyvatel a 87,94 % věřících), Ostrovánky (67,89 % obyvatel a 69,52 % věřících) a Velká nad Veličkou (79,29 % obyvatel i věřících).

Druhou nejpočetnější kategorií bylo nové vyznání Československé církve s podílem 2,48 % obyvatel a 2,53 % věřících, tj. 3230 obyvatel. Ve většině obcí tvořilo do 2% obyvatel i věřících. Nejvíce obyvatel tohoto vyznání žilo v Kyjově (821 s podílem 11,3 % obyvatel a 11,86 % věřících), ale v Hovoranech toto vyznání tvořilo 30,04 % obyvatel a 30,11 % věřících (697 obyvatel). Další obcí s významným podílem byly Ostovánky (29,77 % obyvatel a 30,48 % věřících), Nechvalín (22,95 % obyvatel a 23,08 % věřících), Nový Poddvorov (11,93 % obyvatel a 12,06 % věřících), Ježov (7,55 % obyvatel i věřících), Mutěnice (6,29 % obyvatel a 6,39 % obyvatel), Moravany (5,87% obyvatel i věřících) a za zmínku stojí i podíly ve Bzenci (184 obyvatel – 4,26 % obyvatel a 4,36 % věřících) a Veselí nad Moravou (179 obyvatel – 3,09 % obyvatel a 3,12 % věřících).

K evangelickému vyznání se v roce 1921 přihlásilo 3 195 obyvatel, což činí 2,45 % obyvatel a 2,5 % věřících a toto procento opět za 10 let stoupl. Tradičně vyznávalo evangelickou víru nejvíce lidí v Javorníku – 915 (97,34 % obyvatel). Další významné podíly na obyvatelstvu měly stejné obce jako v minulých sčítáních – Hrubá Vrbka

(37,89 % obyvatel i věřících), Násedlovice (22,12 % obyvatel i věřících), Velká nad Veličkou (19,17 % obyvatel i věřících), Dambořice (8,8 % obyvatel i věřících), Malá Vrbka (6,93 % obyvatel i věřících), Suchov (6,75 % obyvatel i věřících) a početně významný je i Kyjov – 230 evangelíků (3,17 % obyvatel a 3,31 % věřících) a Hodonín – 440 (3,33 % obyvatel a 3,59 % věřících).

V tomto sčítání se k izraelskému vyznání přihlásilo opět méně obyvatel a tak bylo v pořadí až poslední ze samostatně zjišťovaných vyznání s 2131 přihlášeným – 1,63 % obyvatel a 1,67 % věřících. Nejvíce židů žilo v Hodoníně – početně 797 i procentuálně 6,04 % obyvatel a 6,49 % věřících. Koncentrace obyvatel izraelského vyznání se přesunula především do větších sídel – Kyjov (5,55 % obyvatel a 5,82 % věřících), Bzenec (5,16 % obyvatel a 5,28 % věřících), Strážnice (4,5 % obyvatel a 5,53 % věřících) a Dambořic (3,22 % obyvatel i věřících). Také ve Veselí nad Moravou žila početnější skupina židů (70), ale tvořila jen 1,21 % obyvatel.

K jiným vyznáním se přihlásilo opět více dotázaných – 124 (1,63 % obyvatel a 1,67 % věřících), nejvíce ve větších sídlech – Hodonín 25, Bzenec 20, Kyjov 11.

V tomto sčítání bylo poprvé možné uvést, že dotázaný se nehlásí k žádné víře a tak učinily 2 % obyvatel, což je 2606 osob. Byli to především obyvatelé měst a větších obcí. Nejvíce jich bylo v Hodoníně (927 – 7,02 % obyvatel), Lužici (408 – 18,17 % obyvatel), Kyjově (344 – 4,74 %), Mikulčicích (253 – 12,78 %), Moravském Písku (126 – 6,11 %) a Bzenci (2,25 %). Tuto položku neuvedl nikdo v obcích s katolickým vyznáním nad 98,5 % nebo v obcích s vyšší koncentrací evangelického vyznání s výjimkou Ježova.³¹

4.6 Struktura náboženského vyznání ve sčítání lidu v roce 1930

Struktura náboženských poměrů na Hodonínsku se příliš nelišila v tomto sčítání od toho v roce 1921. Počet obyvatel mírně stoupl na 132 265 a stoupl také mírně podíl obyvatel hlásící se k některému z vyznání na 98,08 %. Počet katolíků sice stoupl na 119 264, ale jejich oddíl klesl 90,17 % obyvatel a 91,94 % věřících. V tomto sčítání se již pouze ve 4 obcích přihlásili všichni obyvatelé ke katolickému vyznání – Blatnička, Kozojídky, Labuty a Skoronice. Obce s podílem katolíků pod 90 % jsou téměř totožné, i když se zde podíly snížily, změna je například u obce Bukovany, kde tento podíl klesl během 9 let téměř o 10% bodů, taktéž ve Vracově na 88,48 % obyvatel a 89,46 %

---

³¹ Příklad Ježova uveden u Československé církve.

věřících nebo méně v Čejči na 88,06 % obyvatel a 88,68 % věřících nebo naopak v Novém Poddvorově tento podíl stoupl na 97,29 % obyvatel a 97,62 % věřících a Javorníku na 5,4 % obyvatel i věřících.

V těchto obcích naopak stoupl počet i podíl obyvatel hlásící se k Církvi československé. V celém okrese se k tomuto vyznání přihlásilo 4906 osob a její podíl na obyvatelstvu byl 3,71 % a 3,78 % věřících. Největší podíl na obyvatelstvu tvořilo toto vyznání v obci Ostrovánky (109 z 324 obyvatel – 33,64 % obyvatel a 33,75 % věřících), dále v Hovoranech (561 osob – 23,76 % obyvatel a 23,87 % věřících), Nechvalíně (15,35 % obyvatel a 15,42 % věřících), Kyjově (959 osob – 13,14 % obyvatel a 13,86 % věřících), Bukovanech (10,84 % obyvatel i věřících), Vracově (9,97 % obyvatel a 10,08 % věřících), Vlkoši (7,37 % obyvatel a 7,4 % věřících), Žeravicích (7,15 % obyvatel a 7,32 % věřících) a Čejči (6,27% obyvatel a 6,31% věřících). Významné zastoupení obyvatel této víry bylo také v Hodoníně (843 věřících) a Veselí nad Moravou (223 věřících).

Evangelické vyznání ve sčítání přiznalo opět více osob – 3648, což činilo 2,76 % obyvatel a 2,81 % věřících. Tradičními obcemi s vyšší koncentrací evangelíků jsou Javorník (843 osob z 908 – 92,84 % obyvatel a 92,94 % věřících), Hrubá Vrbka (36,64 % obyvatel i věřících), Násedlovice (22,1 % obyvatel a 22,19 % věřících), Velká nad Veličkou (21,84 % obyvatel 21,87 % věřících), Dambořice (8,38 % obyvatel a 8,40 % věřících), Suchov (5,61% obyvatel i věřících), Malá Vrbka (5,44 % obyvatel i věřících). Hodonín (690 osob – 4,66 % obyvatel a 4,96 % věřících), Kyjov (240 osob – 3,29 % obyvatel a 3,47 % věřících).

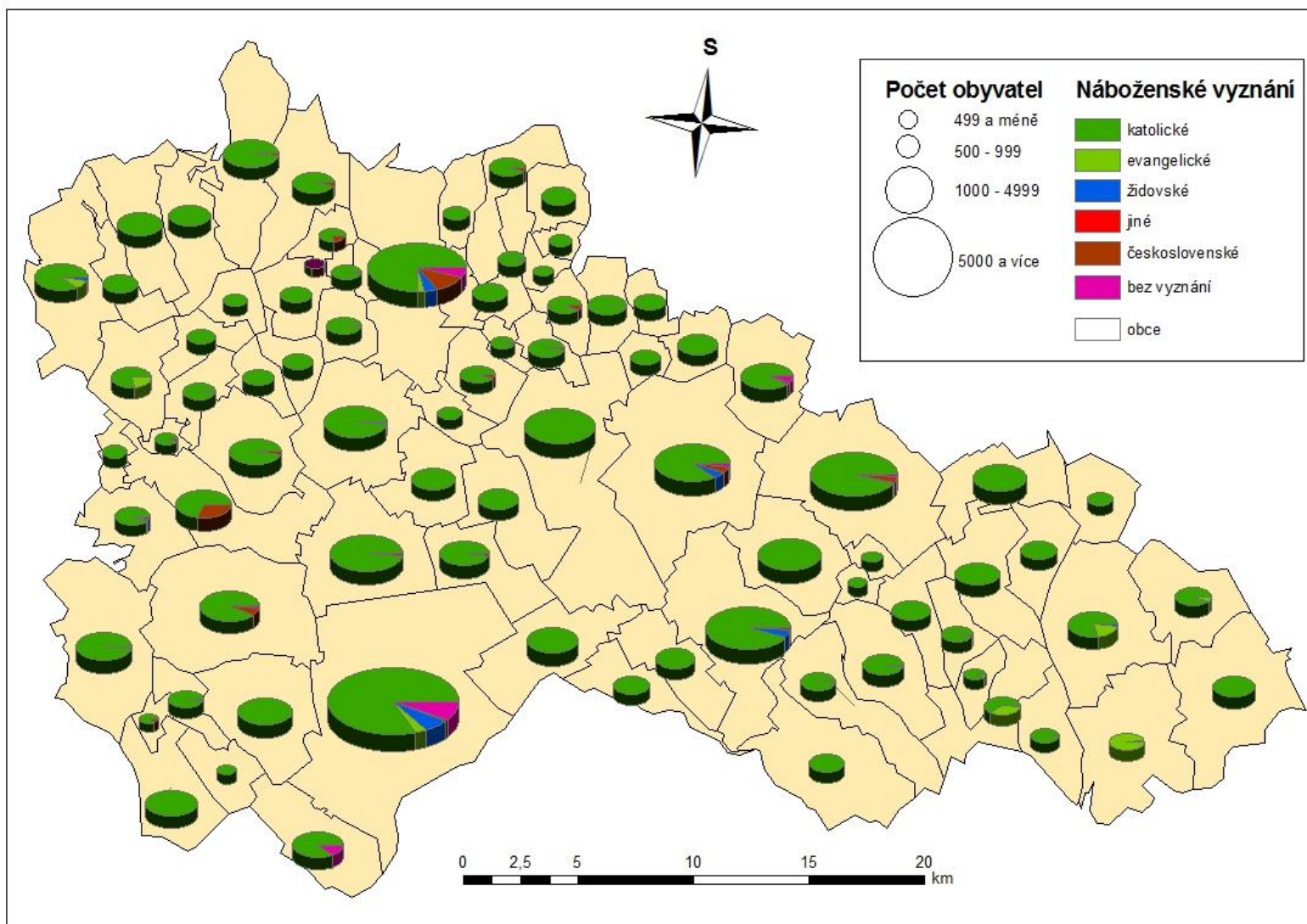
Izraelské vyznání v tomto sčítání zaznamenalo další výraznější úbytek – pouhé 1,27 % obyvatel a 1,3 % věřících (1683 osob). V naprosté většině obcí se toto vyznání buď vůbec neobjevilo nebo nedosáhlo ani půl procenta. Židé žili většinou ve větších sídlech – hlavně ve městech Hodonín (670 osob – 4,53 % obyvatel a 4,81 % věřících), Kyjov (4,37 % obyvatel a 4,61 % věřících), Strážnice (3,71 % obyvatel a 3,75 % věřících), ale také v Čejči (3,28 % obyvatel a 3,31 % věřících), Bzeneci (3,02 % obyvatel a 3,12 % věřících), Dambořicích (2,24 % obyvatel i věřících) a více než jedno procento bylo také v Petrově, Velké nad Veličkou, Veselí nad Moravou, Žarošicích a Želeticích.

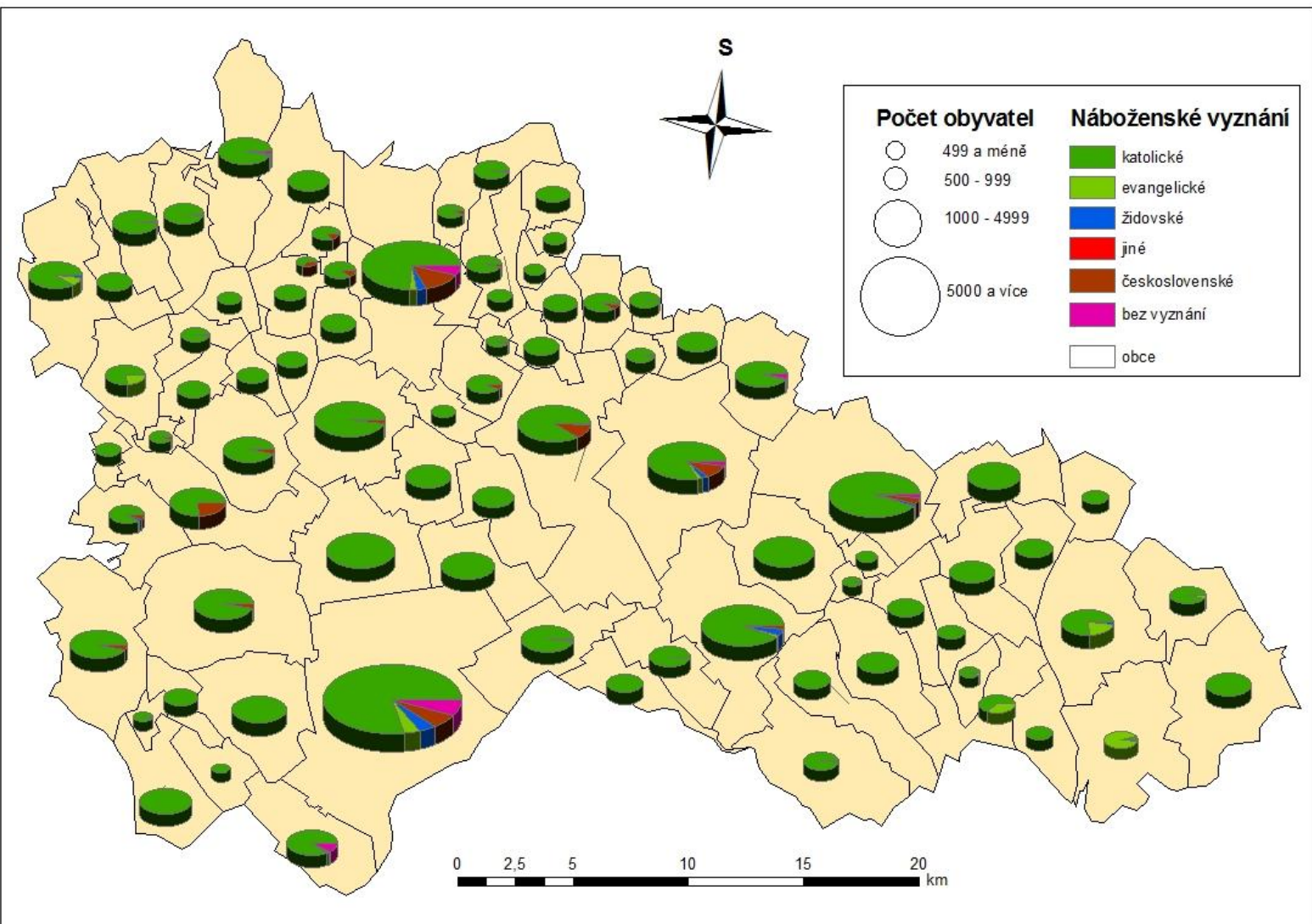
Jiné vyznání přiznalo 223 osob, což je za celý okres 0,17 % obyvatel. Nejvíce jich bylo v Hodoníně (108), Strážnici (17), Bzenci (16) a Kyjově (11). V jediné obci

Kelčany tvořila tato kategorie více než 1 % - 6 osob z 410 obyvatel, což je 1,46 % obyvatel a 1,47% věřících.

Bez vyznání bylo v roce 1930 na Hodonínsku méně obyvatel - 2543 osob, což činí podíl 1,92 %, který se také mírně snížil. Ve většině obcí to bylo méně než 1 % obyvatel, naopak nejvíce bezvěrců bylo jako v minulém sčítání v Hodoníně (876 osob – 5,92 %), Kyjově (378 – 5,18 %), ale největší podíl na obyvatelstvu tvořili v Lužicích (296 – 13,86 %) a Mikulčicích (191 – 9,64 %).

Obr. 5: Struktura náboženského vyznání v okrese Hodonín v roce 1921

Obr. 6: Struktura náboženského vyznání v okrese Hodonín v roce 1930

4.7 *Struktura náboženského vyznání ve sčítání lidu v roce 1991*

V roce 1991 – po více než 60 letech – se opět konalo sčítání lidu ve kterém se podrobně zjišťovalo náboženské vyznání. V roce 1991 měl okres Hodonín 161 118 obyvatel. Ve výsledcích tohoto sčítání jsou uvedeny pro každou obec pouze údaje pro římskokatolické, evangelické³² a Československou církev husitskou, dále bez vyznání, ostatní a položku počtu obyvatel, kteří svou víru neuvedli. Náboženské vyznání obyvatel se proměnilo, zejména ve prospěch nezjištěného a žádného vyznání, ale dalo by se říci, že struktury zůstaly více méně zachovány.

K římskokatolickému vyznání se přihlásilo 104 917 obyvatel, tj. 65,12 % obyvatel a 95,51 % věřících a tak katolické vyznání zůstalo dominantní vírou oblasti. I přes značný úbytek katolíků byl podíl tohoto vyznání více než 90 % všech obyvatel – Dolní Bojanovice (93,05 %), Josefov (94,77 %), Kněždub (93,54 %), Kozojídky (92,27 %), Nová Lhota (90,34 %), Nový Poddvorov (95,87 %), Tasov (91,49 %), Tvarožná Lhota (91,76 %) a vůbec nejvíce Žeraviny (97,11 %) a v obcích Josefov, Kelčany, Labuty a Skalka tvořili 100% všech věřících. Méně než 90 % katolíků z věřících obyvatel bylo v obcích, kde i v meziválečném období měli nižší podíl zastoupení – Hovorany, Hrubá Vrbka, Javorník (12,95 %), Násedlovice a Velká nad Veličkou.

Druhým nejpočetnějším vyznáním byly evangelické církve, celkový počet evangelíků byl 3004, což bylo 1,86 % obyvatel a 2,73% věřících. Zůstaly také stejné obce, kde byla vyšší koncentrace tohoto vyznání – Javorník (75,98 % obyvatel a 85,71 % věřících), Hrubá Vrbka (25,59 % obyvatel a 28,51 % věřících), Velká nad Veličkou (17,48 % obyvatel a 21,34 % věřících), Násedlovice (14,01 % obyvatel a 15,71 % věřících), Dambořice (6,94 % obyvatel a 7,69 % věřících), Suchov (6,44 % obyvatel a 7,28 % věřících), Kuželov (5,99 % obyvatel a 6,62 % věřících), Malá Vrbka (4,56 % obyvatel a 5,21 % věřících).

K československé církvi husitské se při sčítání přihlásilo 1423 osob, což bylo 0,88 % obyvatel a 1,3 % věřících. V naprosté většině obcí toto vyznání nedosáhlo ani 1%. Nejvyšší počet i podíl na obyvatelstvu měly Hovorany (260 osob – 11,46 % obyvatel a 14,64 % věřících) a dále Ostrovánky (5,78 % obyvatel a 7,88 % věřících), Nechvalín (5,11 % obyvatel a 6,78 % věřících), Bukovany (4,25 % obyvatel a 5,41 %

---

³² Zahrnuje evangelické církve : Českobratrská, Slezská církev augšpurského vyznání, Slovenská církev augšpurského vyznání, Reformovaná křesťanská církev, Metodistická církev, Bratrská jednota baptistů, Bratrskou církev a Jednotu bratrskou

věřících), Bzenec (3,87% obyvatel a 6,32 % věřících), Vracov (2,49 % obyvatel a 3,75 % věřících) a v Hodoníně (235 osob) a Kyjově (220 osob).

K jinému vyznání se přihlásilo 504 osob (0,31 % obyvatel a 0,46 % věřících), což je 66 osob starokatolického vyznání, 36 řeckokatolického, 52 pravoslavného, 119 adventistického, 1 unitářského, 31 vyznání křesťanských sborů, 27 jiných křesťanských vyznání a 172 udalo své vyznání v jiné církvi nebo společenství.

Bez vyznání bylo v roce 1991 31 915 osob (19,81 % obyvatel), především v městech. Největší podíly ateistického obyvatelstva měly Hodonín (39,66 %) a Mikulčice (28,04 %). Údaj o vyznání nevyplnilo 12,01 % obyvatel Hodonínska, nejčastěji v Domaníně (18,54 %) a Kyjově (18,52 %).

4.8 Struktura náboženského vyznání ve sčítání lidu v roce 2001

K roku 2001 se počet obyvatel okresu snížil na 159 886. Z toho 13 746 neuvedlo své vyznání (8,6 %) a 54 049 obyvatel (33,8 %) vyplnilo tuto statistiku jako bez vyznání. „Nejateističtějšími“ sídly byla především města – Hodonín (56,92 %), Bzenec (44,12 %), Kyjov (43,7 %) a Ždánice (41,06 %), ale také obce Kelčany (58,08 %), Dubňany (47,03 %), Lužice (46,5 %), Mikulčice (46,01 %) a Rohatec (42,06 %).

K římskokatolickému vyznání se přihlásilo 85 127 osob (53,24 % obyvatel a 92,44 % věřících). Nad 80% katolíků bylo v obcích Kozojídky (89,53 %), Žeraviny (89,25%), Dolní Bojanovice (87,05 %), Malá Vrbka (85,92 %), Kněždub (85,14 %), Nová Lhota (83,14 %), Tasov (82,31 %), Nový Poddvorov (81,22 %), Sudoměřice (81,13 %), Vnorovy (80,86 %) a Josefov (80,05 %).

Vyznání Českobratrské církve evangelické přetrvávalo v tradičních obcích – Javorník (500 ze 716 obyvatel, tj. 69,83% obyvatel a 81,04% věřících), Hrubá Vrbka (21,42 % obyvatel a 24,33 % věřících), Velká nad Veličkou (14,41 % obyvatel a 19,87 % věřících), Násedlovice (9,01 % obyvatel a 11,23 % věřících), Kuželov (5,5 % obyvatel a 6,27 % věřících), Dambořice (4,88 % obyvatel a 6,03 % věřících) a Suchov (4,3 % obyvatel a 5,13 % věřících). Dále žila větší skupina evangelíků v Hodoníně (200). Celkem se k evangelickým církvím přihlásilo 1973 obyvatel, tj. 1,23 % obyvatel a 2,14 % věřících.

Počet věřících Československé církve husitské se snížil za deset let na 1051 osob, což činí 0,66 % obyvatel a 1,14 % věřících. Také zde jsou významnější podíly v tradičních lokacích – Hovorany (223 z 2 221 obyvatel, tj. 10,04 % obyvatel a 14,55 %

věřících), Nechvalín (5,86 % obyvatel a 9,69 % věřících) a Bukovany (4,03 % obyvatel a 6,14% věřících). Dále jsou početnější skupiny tohoto vyznání v Hodoníně (137 osob) a Kyjově (121 osob) a 86 ve Vracově.

Poprvé se v tomto sčítání zjišťovalo samostatně vyznání Náboženské společnosti Svědkové Jehovovi. K nim se přihlásilo 179 osob (0,11 % obyvatel a 0,19 % věřících). Nejvíce jich žilo v Kyjově (39), Veselí nad Moravou (28) a Hodoníně (20).

Pravoslavné vyznání uvedlo 86 osob (0,05 % obyvatel a 0,09 % věřících). Nevíce pravoslavných žilo v Hodoníně (14), Bzenci (10) a Veselí nad Moravou (6).

Jiného vyznání bylo 3 761 obyvatel (2,35 % obyvatel a 4,08% věřících). Koncentrovali se zejména ve větších sídlech. Za zmínku stojí Církev Adventistů sedmého dne (152 osob), Křesťanské sbory (100), Církev bratrská (92) a Evangelická církev augšpurského vyznání v ČR (90). Obce s nejvyššími podíly jiných vyznání byly Blatnička (4,45 % obyvatel), Čeložnice (4,49 %), Louka (4,98 %), Násedlovice (4,07 %), Suchov (8,76 %), Syrovín (7,41 %) a Velká nad Veličkou (4 %). K přesně neurčeným náboženským společnostem se přihlásilo 3 068 obyvatel.

4.9 Předběžné výsledky sčítání lidu v roce 2011

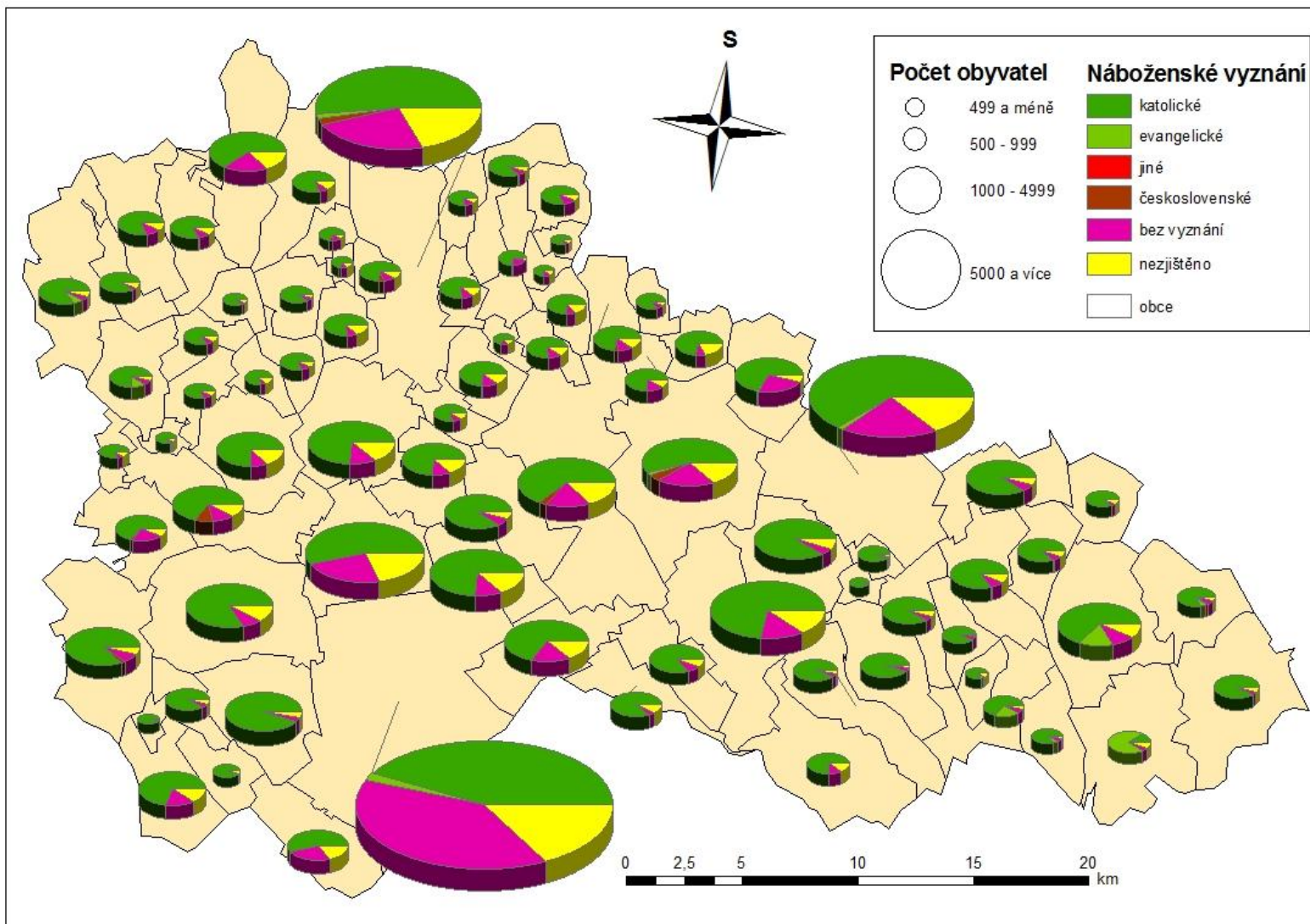
Podle harmonogramu zveřejnění výsledků sčítání lidu z roku 2011 budou k dispozici data pro okresy až na konci roku 2012 a proto je tato diplomová práce nemůže zpracovat.

Prozatím zveřejnil Český statistický úřad pouze údaj pro celou ČR, kde bylo sečteno 10 562 214 obyvatel. Necelých 5 milionů (téměř jedna polovina) obyvatel nevyplnila ve sčítacím archu položku o svém vyznání. Mezi vyznáními dominuje římskokatolická církev – 1 083 899 věřících (10,26 % obyvatel), další v pořadí je Českobratrská církev evangelická s 51 936 věřícími (0,49 % obyvatel) a na třetím místě Církev československá husitská s 39 276 věřícími (0,37 % obyvatel). Do oblíbenosti se dostalo vyznání Rytířů Jedi 15 070 osob (0,14 % obyvatel)³³.

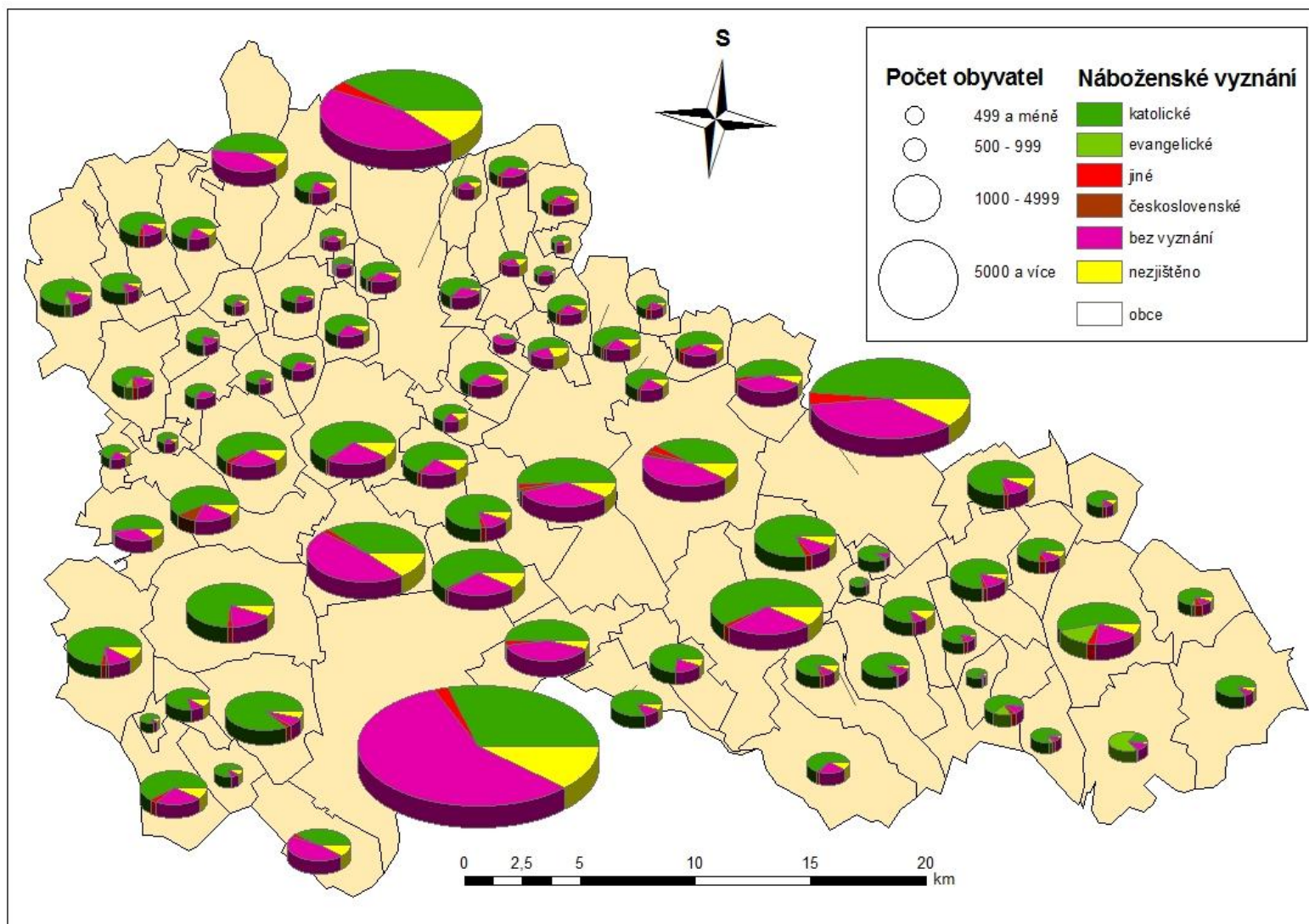
---

³³ Předběžné výsledky sčítání lidu, domů a bytů 2011 [online]. Citováno 24.2.2012. Dostupné na http://www.czso.cz/sldb2011/redakce.nsf/i/predbezne_vysledky_scitani_lidu_domu_a_bytu_2011

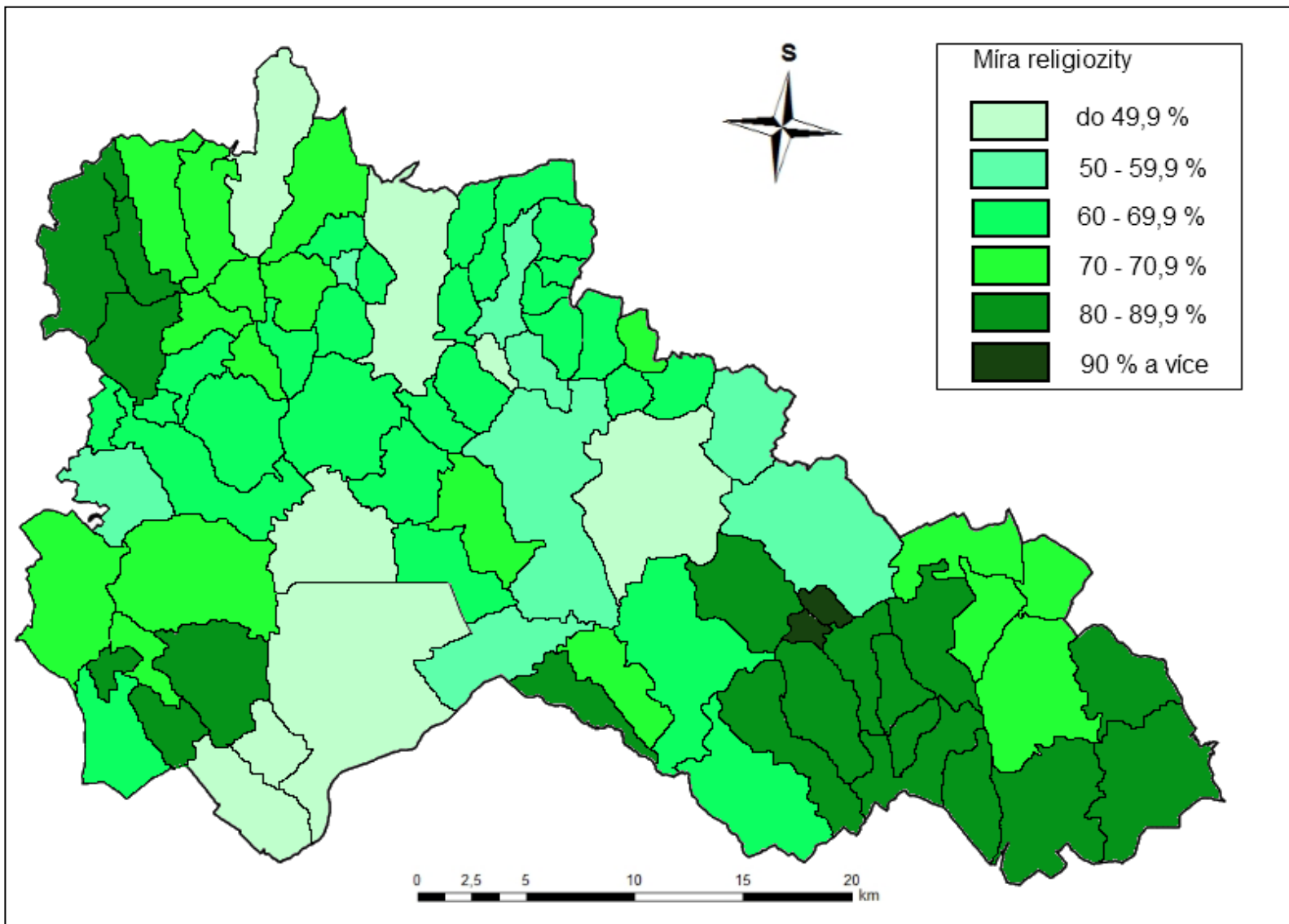
Obr. 7: Struktura náboženského vyznání v okrese Hodonín v roce 1991

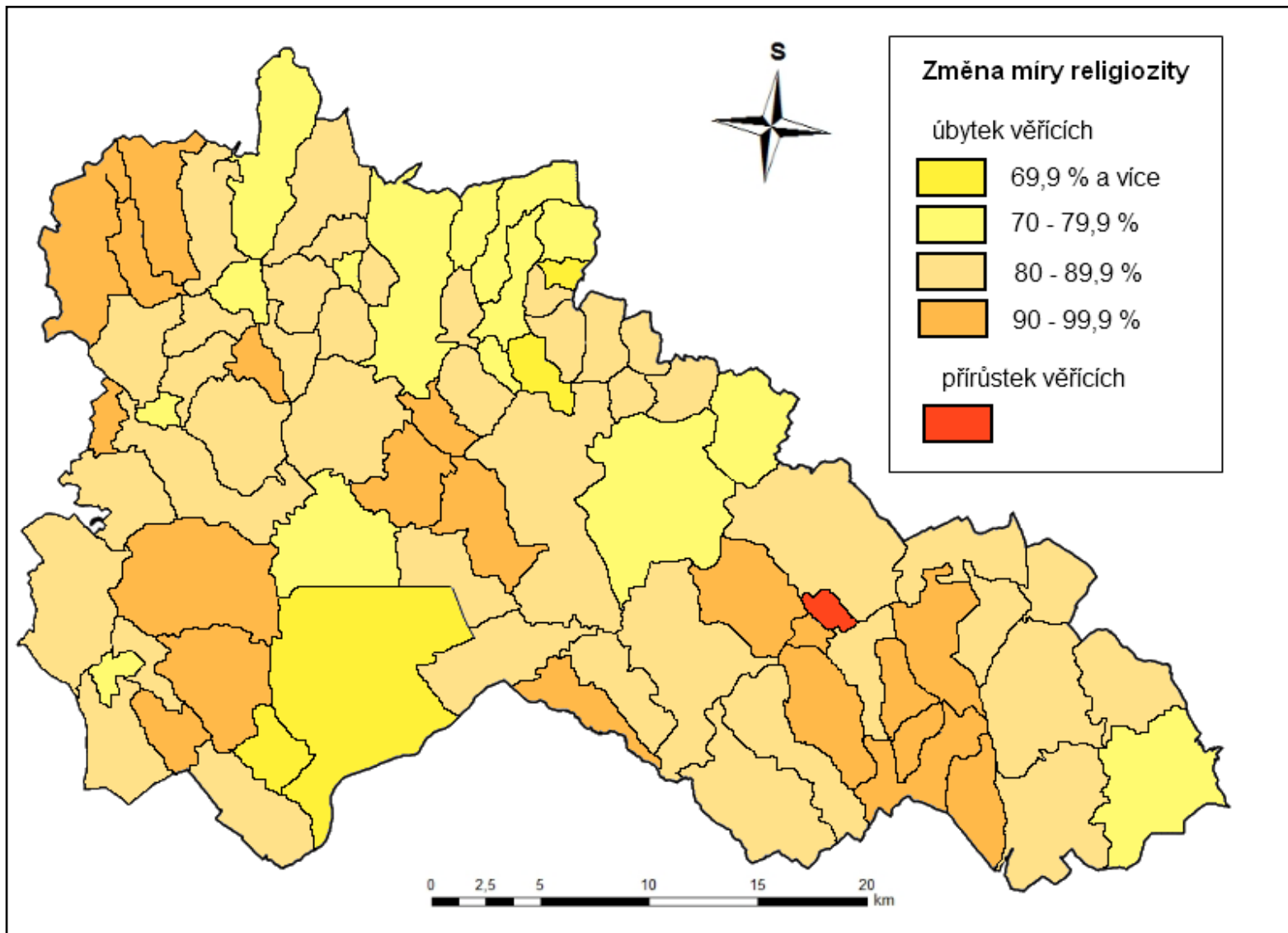
Obr. 8: Struktura náboženského vyznání v okrese Hodonín v roce 2001

Obr. 9: Míra religiozity v obcích okresu Hodonín v roce 2001

Obr. 10: Změna míry religiozity v okrese Hodonín v letech 1991 a 2001

5 Analýza změn územní diferenciacie náboženského vyznání

Na základě poznatků z minulé kapitoly bude zde provedena analýza náboženských poměrů ze tří hledisek – samotných vyznání, prostoru a času.

5.1 *Proměny poměrů jednotlivých vyznání*

Dominantním vyznáním obyvatel Hodonínska byla a v současnosti stále je **římskokatolická církev**, stejně jako v celé ČR. To je zapříčiněno historickým a politickým vývojem Českých zemích za vlády Habsburského rodu. Na počátku statistického zjišťování v roce 1880 se ke katolictví hlásilo necelých 94 % obyvatel, v dalším sčítání počet katolíků na území dnešní okresu Hodonín přesáhl sto tisíc (103 147) a vůbec nejvíce jich bylo v roce 1910 – početně (120 545) i procentuálně (95,32 %). Po vzniku samostatného Československa počet katolíků klesl početně jen o 1451 věřících, ale procentuálně o 4 procentní body, což zapříčinil jen mírný nárůst obyvatel, ale hlavně vznik nové Československé církve a možnost uvést své přesvědčení jako „bez vyznání“. V roce 1930 se počet katolíků oproti předchozímu sčítání zvýšil o 170 na 119 264, ale podíl mírně klesl na 90,17 %. V roce 1950 se ještě stále hlásilo k tomuto vyznání v průměru více než 90 % obyvatel. Po čtyřiceti letech se v prvním novodobém sčítání hlásilo ke katolictví 104 917 obyvatel, což bylo 65,12 % všech obyvatel. Hodonínský okres byl v pořadí devátý v míře religiozity po sousedním okrese Břeclav a téměř o 10% bodů více než průměr Jihomoravského kraje v jeho tehdejší rozloze. Ženy se ke katolictví hlásily více (67,6 %) než muži (62,6 %) a obyvatelstvo nad 60 let v 80,97 %. O deset let později se ke katolictví přihlásilo téměř o 20 tisíc obyvatel méně (19 790), ale stále to byla více než polovina obyvatel (53,24 %), což je ve srovnání s Jihomoravským krajem (38,91%) i celou Českou republikou (26,79 %) nadprůměrné. Z genderového hlediska je více věřících žen (57 %) než mužů (49,34 %), více než polovina obyvatel udala římskokatolické vyznání ve věkové skupině 45 – 49 let a toto procento v každé další věkové skupině rostlo až na 78,29 % ve věku nad 80 let. U žen byla více než polovina obyvatel katolického vyznání již ve věkové skupině nad 40 let, zatímco u mužů až nad 50 let. Vůbec nejvyšší míra katolického vyznání byla u žen mezi 65 – 69 lety (80,63 %).

Protestantské (či evangelické) **vyznání** je druhým z vyznání, které se sleduje po celou dobu sčítání. V roce 1880 se k tomuto vyznání přihlásilo 2319 osob, což bylo 2,24 % obyvatel. V následujícím sčítání došlo k mírnému poklesu – 2236 (2,05 %), ale

poté počet věřících zvolna narůstal až do roku 1930, kdy jich bylo vůbec nejvíce (3648 – 2,76 % obyvatel). V meziválečných sčítáních byla jediným evangelickým vyznáním Českobratrská církev evangelická, ve které byly sloučeny v roce 1918 původně dvě samostatné protestantské církve. K diferenciaci dochází v roce 1948, kdy vzniká Slezská církev evangelická augsburského vyznání a dále po roce 1989, kdy ve sčítání v roce 1991 jsou do evangelického vyznání započítáni věřící Českobratrské církve evangelické (2600), Slezské evangelické církve augsburského vyznání (23), Slovenské evangelické církve augsburského vyznání (245), Reformovaní křesťané na Slovensku (14), Apoštolské církve v ČR a SR (14), Evangelické metodistické církve (50), Bratrské jednoty baptistů (8), Církve bratrské (43), Jednoty bratrské (6) a Novoapoštolské církve (1). Celkem tvořily tyto církve 1,86% obyvatel. Pokud bychom srovnali evangelické církve s rokem 2001, ukazuje se, že v tomto sčítání se nikdo nehlásil k Reformovaným křesťanům na Slovensku, ale naopak se zde vyskytlo nové vyznání Luterské evangelické církve augsburského vyznání v ČR (6 věřících). V celkovém součtu došlo k poklesu počtu věřících o 738 na 1,42 % obyvatel, největší pokles zaznamenala Českobratrská církev evangelická (o 627), Evangelická církev augsburského vyznání v ČR³⁴ (o 115) a Evangelická církev metodistická. Naopak nárůst byl u Apoštolské církve (71 věřících), Církve bratrské a Novoapoštolské církve. U Českobratrské církve evangelické je poměr pohlaví věřících téměř vyrovnaný – 1,7 % žen a 1,6 % mužů v roce 1991 a v roce 2001 věřící této církve tvořilo 45,97 % mužů a 54,03% žen. Nejvyšší míru religiozity v této církvi vykazovalo obyvatelstvo v roce 1991 nad 60 let (2,6 %) a tedy logicky o deset let později nad 70 let (2,27 %). Nejvyšší podíl byl u mužů mezi 75 – 79 lety (2,24 %), naopak nejnižší u žen mezi 35 – 39 lety (0,81 %).

Židovské (izraelitské) **náboženství** tvořilo do druhé světové války významný podíl v náboženském vyznání obyvatelstva. Jeho podíl i počet věřících se postupně snižoval, největší podíl izraelitského vyznání byl zaznamenán v roce 1880 (3,91 % - 4 038 věřících) a až do roku 1910, kdy se k této víře přihlásilo téměř o 1000 lidí méně než v roce 1880 (2,4 % obyvatel), bylo druhým nejpočetnějším vyznáním. V tomto období byly židovské obce na Moravě samostatnou administrativní jednotkou oddělenou i ve sčítacích operátech. Postupně se ale i v nich podíl židovského vyznání snižoval a nahrazovalo ho nejčastěji římskokatolické vyznání. V roce 1921 nastal ještě výraznější

---

³⁴ Vnikla v roce 1993 po rozpadu ČSFR transformací ze Slovenské evangelické církve augsburského vyznání na území ČR.

propad (o dalších 900 věřících v porovnání s rokem 1910) a propadlo se až na 4. místo v podílu věřících. V roce 1930 bylo na Hodonínsku pouze 1683 osob izraelského vyznání. Události druhé světové války, kdy bylo obyvatelstvo židovské národnosti (nikoli vyznání) deportováno do pracovních a vyhlazovacích táborů, měly za následek téměř úplný zánik tohoto vyznání. Poválečný vývoj však také nenabízel dobré vyhlídky pro rozvoj této víry. Pokud se po válce vraceli lidé z koncentračních táborů, děly se i případy, že se své víry vzdali a také požádali o změnu příjmení na české, aby se odpoutali od minulosti. Při sčítání lidu v roce 1991 se k židovskému vyznání pod Federací židovských obcí v ČR hlásilo 10 obyvatel a o deset let později jen 8.

Církev československá se na Hodonínsku stala v prvním sčítání po svém vzniku druhou nejpočetnější církví hlavně na úkor církve katolické v rámci tzv. přestupového hnutí, nímž vyústilo v rámci politiky první Československé republiky pod heslem „Pryč od Říma“. V roce 1921 se k této víře hlásilo na Hodonínsku 3230 obyvatel, což bylo 2,48 % obyvatel a v dalším sčítání se tento podíl ještě zvýšil 3,71 %. Ve sčítáních v roce 1991 a 2001 se propadla na pomyslnou třetí pozici. V roce 1991 tvořilo 1423 věřících 0,88 % obyvatel a o deset let později 1051 obyvatel 0,66 %, při čemž 60 % příslušníků církve tvořily ženy. Nejvyšší podíl byl u žen mezi 70 – 74 lety (2,24 %), nejnižší u mužů od 20 – 29 let (0,25 %).

Z hlediska **rodinného stavu** je hodonínský okres v rámci Jihomoravského kraje oblastí s nejnižším podílem rozvodovosti. Ta zde činí 5,46 % a v porovnání s průměrem ČR, který je 7,93 % je 6. nejnižší. Nejnižší procento mají obce Kněždub (1,37 %), Nový Poddvorov (1,66 %), Čejkovice (1,72 %) a Syrovín (1,73 %). Ve více než polovině obcí (44) podíl rozvodů nižší než 4 %. Jsou to obce s vysokou religiozitou, především s katolickým vyznáním. Naopak nejvíce je rozvodů v Hodoníně (9,58 %), Nechvalíně (7,1 %), Kyjově (6,94 %), Kelčanech (6,4 %) a Vřesovicích (6,17 %). Obecně lze tedy říci, že vyšší rozvodovost panuje ve městech a v obcích s vyšším podílem obyvatelstva bez vyznání. V Malé Vrbce je přes vysokou religiozitu poměr rozvodů celkem vysoký (5,16 %), ale to je nejspíše způsobeno nízkým počtem obyvatel v obci.³⁵

---

³⁵ Veřejná databáze ČSÚ. Obyvatelstvo podle náboženského vyznání 2001. [online]. Citováno 15.3.2012. Dostupné na http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?kapitola_id=87&razeni=ud&stranka=0

5.2 Vývoj náboženského vyznání v čase

Pro zhodnocení proměn vyznání v čase bude tato část rozdělena na 4 podčásti – 1. období Rakouska – Uherska 1880 – 1910, 2. První Československá republika 1921 a 1930, 3. Situace v období 1940 – 1990, především v 50. letech a 4. nejnovější vývoj po roce 1991.

V **období do první světové války** bylo možné přihlásit se pouze ke 4 tolerovaným náboženstvím – katolickému, protestantskému, izraelskému a pravoslavnému. Na Hodonínsku se k prvním třem hlásilo v tomto období přes 99,95 % obyvatel, zbylí byli snad právě pravoslavného vyznání, které bylo zastoupeno jen ve městech, především v Hodoníně. Je velmi patrná tendence náboženské unifikace obyvatelstva směrem ke katolictví, jehož podíl narůstal až přes 95 %. Odráží to ale i náboženskou vlažnost a tito „matriční katolíci“ měli často k víře velmi volný postoj. Izraelské vyznání je druhé nejpočetnější, ale je patrný jeho úbytek především na venkově, stále však toto vyznání bylo zastoupeno ve většině sídel, i když se jejich počet snižoval, ve městech naopak ke konci tohoto období tvořili stále početnější podíl obyvatel, hlavně v Hodoníně (1900 9,54 % a 1910 8,03 %). Dá se tedy předpokládat postupná sekularizace židovského obyvatelstva – upouštění od tradičních náboženských zvyklostí a stěhování do měst. Protestantské vyznání v tomto období zaznamenalo nárůst, především ve městech a v tradičních obcích, z ostatních obcí se toto vyznání vytrácelo. Na rozdíl tedy od židovství zažívalo evangelické vyznání nárůst a emancipaci.

V **meziválečném období** dochází k několika změnám. Je to především vlivem politiky místního rodáka prezidenta Tomáše Garrigue Masaryka, ve které se snažil o oddělení církve a státu a prosazoval svobodu vyznání. Snahou o reformu katolické církve vznikla v roce 1920 Církev československá a člověk mohl také uvést, že je bez náboženského vyznání, což v roce 1921 učinily 2 % obyvatel, v roce 1930 se jejich počet mírně snížil (na 1,92 %). Počet obyvatel převýšil i izraelské vyznání (1,63 %). Mírný nárůst zaznamenala jiná náboženská vyznání, avšak nijak výrazný. Podíl katolíků se snížil k 90 %, především odlivem věřících k nové Československé církvi a také se oddělilo obyvatelstvo bez vyznání. Na stálé třetí pozici v podílu vyznání zůstávalo evangelické vyznání, které však stále zaznamenávalo růst.

Následující **poválečné období** je v rámci zjišťování religiozity specifické. V roce 1950 proběhlo opět celoplošné sčítání lidu, v němž se ke katolickému vyznání

přihlásilo na Hodonínsku přes 90 % obyvatel, k českobratrské a k evangelickým církvím mezi 2 – 5 % obyvatel.³⁶ Pro další období až do roku 1991 neexistují celoplošně zjišťovaná data pro vyznání obyvatel, jelikož nebyla ve sčítáních lidu zjišťována. Na území současného okresu Hodonín se do roku 1960 nacházely 3 tzv. malé okresy: Hodonín, Kyjov a Veselí nad Moravou. Pro toto období se musíme spolehnout na zprávy okresních církevních tajemníků, kteří ve zprávách uváděli počty věřících a také evidovali přestupy z církví. Státní okresní archiv v Hodoníně disponuje záznamy pro období 50. let, pozdější archiválie nejsou bohužel zatím zpracovány.

V okrese Hodonín dosahoval podíl římskokatolické církve podle archivních pramenů církevního odboru ONV Hodonín v nedatovaném záznamu (zřejmě z roku 1956) 90,4 % obyvatel. Ve všech sídlech byla dominantní římskokatolická víra, v Čejči (7,2 %), Čejkovicích (31,5 %), Hovoranech (30,1 %) a Hodoníně (6,5 %) byl vyšší podíl věřících Církve československé (celkem 4,4 % obyvatel), naopak v Lužici (3,7 %) a Hodoníně (3,8 %) Českobratrské církve (celkem 1,5%) a nejvíce obyvatel bez vyznání bylo v Hodoníně (7,7 %), Lužici (7 %) a Mikulčicích (5,2 %), celkem za okres (3,4 %).³⁷ Ze záznamů o změně náboženského vyznání v roce 1952 plyne, že v tom roce vystoupilo z římskokatolické církve 168 osob, z československé církve 34, evangelické 6 a z pravoslavné 1. Nově se k římskokatolické a československé církvi přihlásilo 10 osob bez vyznání, celkem se tedy víry vzdalo 186 osob. Tento trend se zvyšoval ke konci roku 1952, v průběhu roku 1951 to bylo jen 17 osob.³⁸ Z roku 1959 pochází zpráva o religiozitě, kde je konstatováno, že okres má odhadem asi 40 000 katolíků a katolická církev má nejsilnější pozice v Čejkovicích, Mutěnicích, Dolních Bojanovicích, Hovoranech, Josefově, Novém a Starém Poddvorově, naopak úbytek věřících je v Hodoníně, Prušánkách, Rohatci, Dubňanech, Lužicích a Mikulčicích. Církev Československá měla asi 2000 věřících s největším zastoupením v Hodoníně a Hovoranech. Českobratrská církev měla 700 stoupenců, především v Hodoníně. Adventisté sedmého dne měli na Hodonínsku asi 22 členů, tato církev byla označena za zvláště nebezpečnou a houževnatou v odporu k režimu. Dále je zde zmíněna sekta

---

³⁶ Boháč, Zdeněk: Atlas církví, Kostelní Vydří 1999, přílohy.

³⁷ Moravský zemský archiv – Státní okresní archiv Hodonín, fond ONV Hodonín. Inventární číslo 1036. Průzkum religiozity v okrese Hodonín, 1956.

³⁸ Moravský zemský archiv – Státní okresní archiv Hodonín, fond ONV Hodonín. Inventární číslo 1033. Hlášení o změně náboženského vyznání, 1952.

Věřící Kristu, která se schází v Hodoníně. Židovská náboženská obec měla podle zprávy 47 členů.³⁹

V roce 1952 z církve vystoupilo v okrese Kyjov⁴⁰ 226 osob, přičemž do poloviny roku to bylo jen 6 osob, nejvíce v listopadu (60 osob) a v prosinci (97). Tento trend pokračoval i v první polovině roku 1953, v lednu vystoupilo ještě 50 obyvatel, v červenci 39, trend se však zpomalil, v lednu a únoru roku 1954 to bylo jen po 7 osobách a v posledním květnovém záznamu 13 osob.⁴¹ Údaje o náboženských poměrech jsou z roku 1956 ve zprávě o religiozitě obyvatelstva pro KNV v Gottwaldově. V ní je uvedeno, že v okrese s 48 900 obyvateli se ke katolictví hlásí 45 400 obyvatel (92,28 %), 1920 k Československé církvi (3,92 %), 900 k evangelické víře (1,84 %), 46 k Jednotě československé, 18 k židovství, 20 adventistů sedmého dne a 660 (1,35 %) obyvatel je bez vyznání. Dále je uvedeno, že nejvyšší religiozita je v obcích Dambořice, Želetice, Šardice, Mistřín, Žarošice a Lovčice. Adventisté byli především v Ježově.⁴²

Na základě podkladů Církevního odboru ONV Veselí nad Moravou z roku 1952 bylo v přehledu náboženského vyznání obyvatel podle obcí uvedeno, že 90,65 % obyvatel je příslušníky katolické církve, 5,69 % evangelické, 2,52 % československé a 1,13% bez vyznání. Nejvíce jich bylo ve Veselí nad Moravou (4 %) a Bzenci (4,63).⁴³ Tradičně vyšší procento zastoupení evangelíků bylo v Hrubé Vrbce (308 – 33,15%), Javorníku (875 – 97,33 %), Suchově (286 – 31,22 %), Velké nad Veličkou (678 – 32,32 %) a Strážnici (10 věřících). Ale podle zprávy o charakteristice sboru Českobratrské církve evangelické měl sbor v Javorníku v roce 1951 850 členů, v přidružených obcích Velká nad Veličkou 211 a v Suchově 41. Evangelický sbor v Hrubé Vrbce měl ve stejném roce 380 příslušníků a Strážnice 48.⁴⁴ Tento pohyb není během jednoho roku zřejmě možný. Z téhož roku pochází i zpráva o Československé církvi ve Bzenci, kde bylo 690 členů a Veselí nad Moravou 250 členů. Ve zprávě je dále uvedeno, že k církvi

---

³⁹ Moravský zemský archiv – Státní okresní archiv Hodonín, fond ONV Hodonín. Inventární číslo 1036. Čtvrtletní zpráva I – 1959. Stav religiozity v našem okrese, 1959.

⁴⁰ V údajích jsou zahrnuty i obce, které po roce 1960 přešly do okresu Uherské Hradiště.

⁴¹ Moravský zemský archiv – Státní okresní archiv Hodonín, fond ONV Hodonín. Inventární číslo 693. Hlášení o změně náboženského vyznání, 1952 – 1954.

⁴² Moravský zemský archiv – Státní okresní archiv Hodonín, fond ONV Kyjov. Inventární číslo 676. Zpráva o religiozitě obyvatelstva v okrese Kyjov, 1956.

⁴³ Moravský zemský archiv – Státní okresní archiv Hodonín, fond ONV Veselí nad Moravou. Inventární číslo 750 a 756. Přehled religiozity okresu Veselí nad Moravou a Zprávy okresního církevního tajemníka ONV Veselí nad Moravou, 1952.

⁴⁴ Moravský zemský archiv – Státní okresní archiv Hodonín, fond ONV Veselí nad Moravou. Inventární číslo 775. Charakteristika sboru československé církve evangelické v Hrubé Vrbce a Javorníku, 1951.

se hlásí především obyvatelé měst a že se počet členů pomalu zvyšuje. V charakteristice z dalšího roku je ovšem uvedeno, že ve Bzenci bylo 638 členů a ve Veselí n. Moravou 189.⁴⁵

První **novodobé sčítání**, které zjišťovalo religiozitu obyvatelstva, proběhlo v roce 1991. Zde se do jisté míry projevilo nadšení z možnosti svobodně se přihlásit k náboženskému vyznání i vliv čtyřicetiletého působení ateizačních snah komunistického režimu. Důvodem, proč je zde vyšší religiozita než v jiných částech republiky, může být méně silné působení s jistým zpožděním a existence silné tradice, která odolávala tlaku ateizace, která zasáhla více nekatolické církve, především Církve československou husitskou, proti kterým nebyla také cíleně vedena propaganda.⁴⁶ Přes 65 % obyvatel se opět přihlásilo k dominantní katolické církvi, druhou nejpočetnější skupinou bylo obyvatelstvo bez vyznání. Na tradičním třetím místě byly evangelické církve, mezi nimiž dominuje Českobratrská církev evangelická, a za ní Církve československá husitská. V porovnáním s následujícím sčítáním lidu v roce 2001, jsou poměry náboženského vyznání zachovány, jednotlivá náboženská vyznání však zaznamenala úbytek věřících a tudíž byl přírůstek obyvatel bez vyznání z 19,81 % na 33,8 %. Pomalu roste také počet věřících ostatních církví, například Náboženské společnosti Svědkové Jehovovi (v roce 1991 106, 179 v roce 2001), Křesťanské sbory (z 31 na 100) a nově se objevuje Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů (mormoni). Zajímavé bude jistě porovnání s výsledky ze sčítání lidu z roku 2011.

5.3 *Prostorová diferenciacie vyznání obyvatelstva*

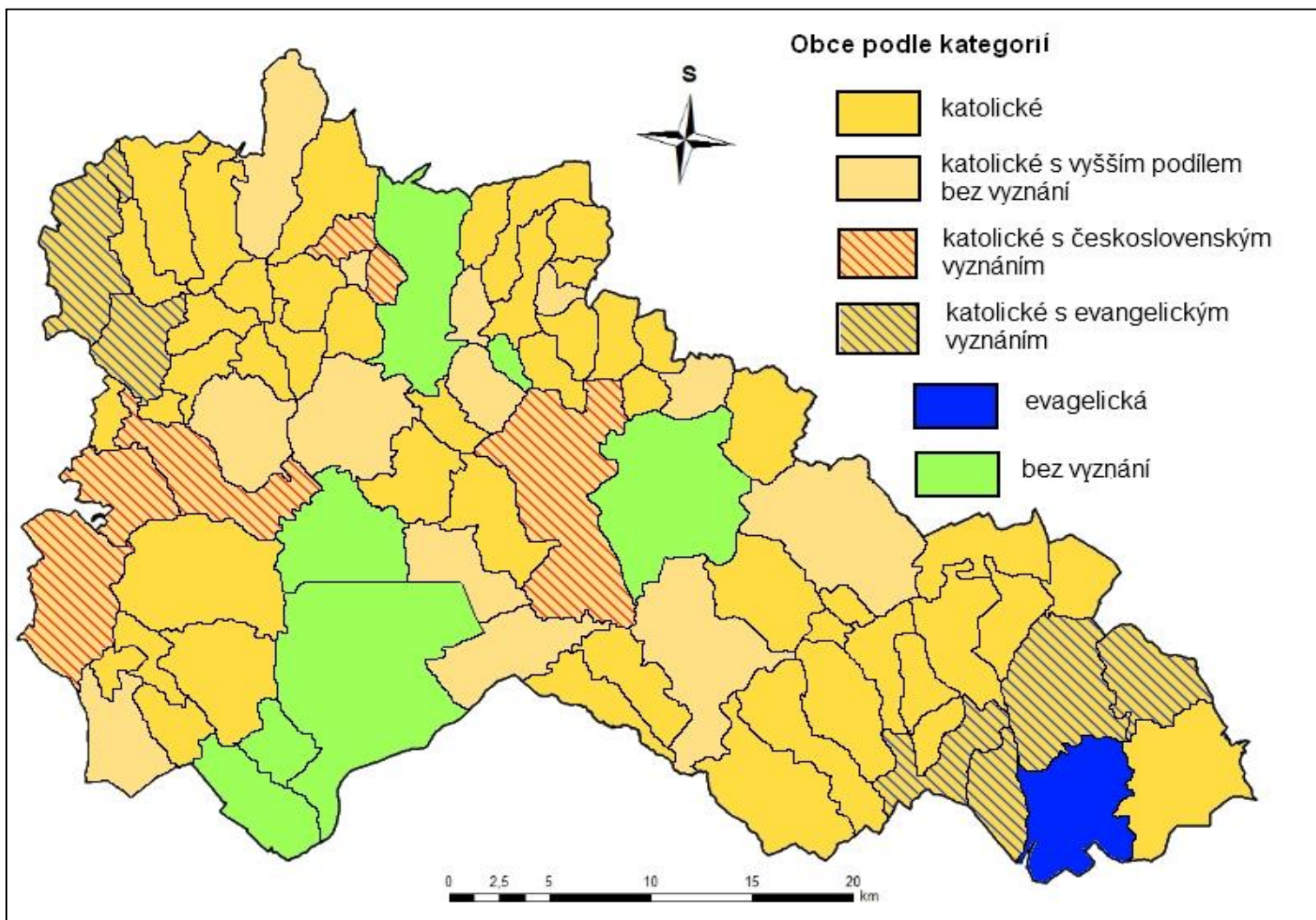
Na první pohled by se zdálo, že je Hodonínský okres homogenním územním, kde dominuje římskokatolické vyznání. Již meziválečný vývoj naznačil náboženské poměry, které v hrubých obrysech přetrvaly do sčítání lidu v roce 2001. Sídla v okrese by se dala rozdělit na 5 kategorií. Do první by spadala sídla, kde sice dominuje římskokatolické vyznání, ale je zde i **vyšší podíl Československé církve husitské**, což jsou obce na západě Hodonínska – nejvíce početně i procentuálně Hovorany (10 % obyvatel), dále Čejč a Čejkovice a obce severně od Kyjova – Bukovany a Nechvalín. Také ve městech Kyjov, Vracov, Hodonín a Bzenec žije vyšší počet věřících této církve, ale nedosahují většího celkového podílu. Druhou kategorií by tvořila města, kde

⁴⁵ Moravský zemský archiv – Státní okresní archiv Hodonín, fond ONV Hodonín. Inventární číslo 761. Charakteristika náboženské obce československé ve Bzenci, 1951.

⁴⁶ Boháč, Zdeněk: Atlas církví, Kostelní Vydří 1999, s.60.

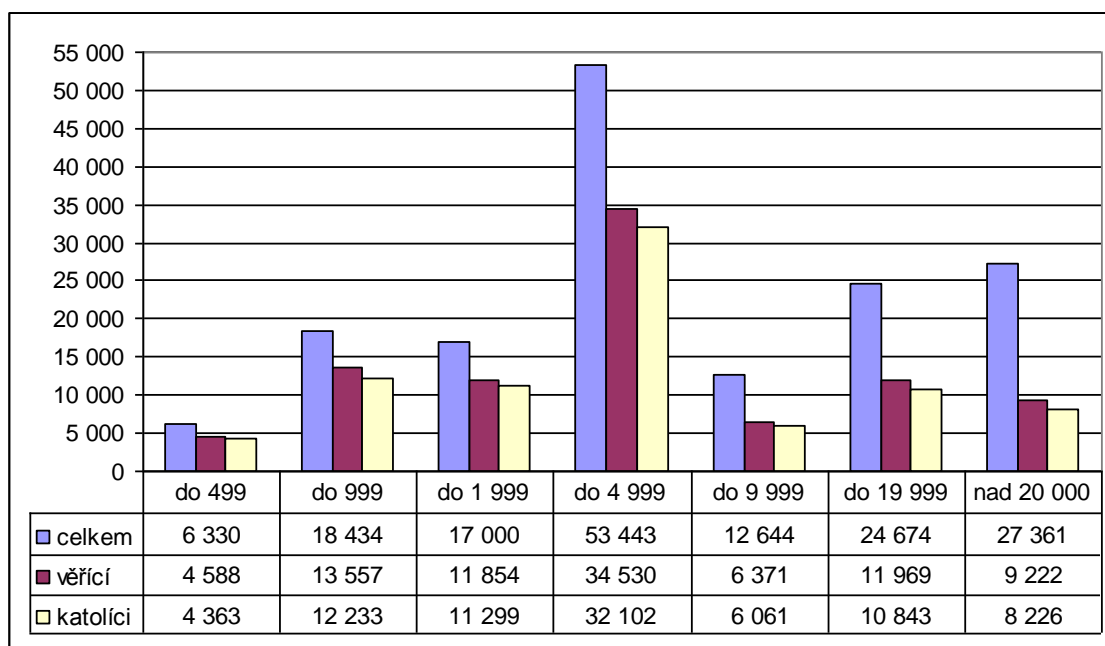
je největší podíl obyvatel **bez vyznání**, jsou to především města Hodonín (56,92 %) a Dubňany (47,03 %), Bzenec (44,12%) a Kyjov (43,7 %). Dále jsou to obce Lužice a Mikulčice sousedící s Hodonínem. Důvodem poklesu religiozity v této oblasti byl především rozvoj těžby lignitu v této oblasti a příliv horníků a dělníků, kteří měli odlišný způsob života od venkovského obyvatelstva. Výjimku tvoří obec Kelčany na Kyjovsku s vůbec nejvyšším podílem obyvatel bez vyznání (58,8%). V těchto sídlech věřící menšinové obyvatelstvo patří převážně ke katolickému vyznání. Další skupinou jsou obce sice s dominujícím katolickým vyznáním, ale **s vyšším podílem evangelických církví**, což jsou tradičně na severozápadě okresu Dambořice a Násedlovice a obce na jihovýchodě – Velká nad Veličkou a okolní obce Suchov, Hrubá Vrbka, Kuželov. Zcela výjimečná je obec Javorník, kde je v naprosté převaze evangelická víra nad katolickou. Tyto obce mají společných několik prvků. V 19. století v nich žil vyšší počet obyvatel izraelitského vyznání, leží na okraji okresu a také na úpatí geomorfologických celků s vyšší nadmořskou výškou – Damořice a Následlovice u Ždánického lesa a ostatní obce na úpatí Bílých Karpat na tzv. Horňácku. Ostatní obce a města mají **převahu katolické víry**, nejvíce to jsou obce na východě na Veselsku (mezi Veselím nad Moravou, Strážnicí a Velkou nad Veličkou) a vesnice východně od Kyjova. Z nich by se daly vyčlenit ještě obce, kde je sice dominující katolické vyznání, ale postupně narůstá počet obyvatel bez vyznání (nad 28 %). Jsou to města Vracov, Veselí nad Moravou, Strážnice, Ždánice a obce Čejč, Domanín, Kostelec, Moravany, Moravský Písek, Ostrovánky, Prušánky, Ratíškovice, Rohatec, Skalka, Strážovice, Svatobořice-Mistřín, Šardice a Vlkoš.

Obr. 11 : Rozdělení obcí podle podílů jednotlivých vyznání

Při **velikostním hodnocení obcí podle počtu obyvatel** jsou rozděleny do 7 kategorií. Nejmenších obcí do 499 obyvatel bylo v roce 2001 20: Labuty, Nový Poddvorov a Žeraviny (všechny do 200 obyvatel), dále Karlín, Blatnička, Dražůvky, Josefov, Kozojídky, Malá Vrbka, Stavěšice, Syrovín a Terezín, které jsou čistě katolické, v dalších získává vyšší podíl obyvatelstvo bez vyznání (nad 28 %) – Čeložnice, Hýsly, Nenkovice a Skalka, v Nechvalíně a Ostrovánkách navíc s malým podílem Československé církve husitské a v Kuželově s vyšším podílem evangelického vyznání. V Kelčanech převládá obyvatelstvo bez vyznání nad ostatními věřícími. Nejvíce unifikovanou a zároveň nejpočetnější kategorií jsou obce mezi 500 a 999 obyvateli. Z 25 obcí je pouze v Kostelci významnější podíl obyvatelstva bez vyznání. Do této kategorie spadají i obce Javorník, Hrubá Vrbka a Suchov s vyšším podílem evangelického vyznání. V ostatních obcích převládá s převahou katolické vyznání. Tyto obce mají vůbec nejvyšší celkovou religiozitu v okrese. V další kategorii od 1 000 do 1999 obyvatel v 8 obcích převládá katolictví, v Dambořicích doplněno evangelíky, ve Vlkoši, Domaníně a Čejči je vyšší podíl obyvatel bez vyznání, v Mikulčicích je pak převažující. Nejvíce diferencovanou skupinou bylo 18 sídel od 2 000 do 4 999 obyvatel. Jsou zde velké obce s převahou katolického vyznání – Blatnice, Dolní Bojanovice, Moravský Písek, Mutěnice, Vacenovice a Vnorovy, dále obce s vyšším podílem bez vyznání – Prušánky, Ratíškovice, Svatobořice-Mistřín, Šardice. Náleží zde katolické obce s podílem Československé církve husitské v Čejkovicích, Hovoranech a Vracově, ve Velké nad Veličkou evangelíků i jiných vyznání. V Rohatci, Vracově a Ždánicích je vyšší podíl obyvatel bez vyznání a v Bzenci a Lužici je religiozita nejnižší. Do 10 000 obyvatel mají 2 města Dubňany a Strážnice. V prvním je nejvíce obyvatel bez vyznání a poté katolíci, ve druhém je téměř 61 % věřících (z toho 96 % katolíků) a 30 % bez vyznání. Do 20 000 obyvatel jsou také 2 města – Kyjov a Veselí nad Moravou. Ve Veselí nad Moravou je dominantní katolické vyznání (podobně jako na celém Veselsku), ale těsně, o 10% bodů nižším podílem, následováno obyvatelstvem bez vyznání. V Kyjově je případ opačný, zde je nejvíce obyvatel bez vyznání a je těsně následováno katolictvím. Nad 20 000 obyvatel má pouze Hodonín, kde je druhý nejvyšší podíl obyvatelstva bez vyznání v okrese a téměř jen třetinová religiozita s 30 % obyvatel hlásící se ke katolictví.

Obr. 12: Závislost počtu věřících a katolíků na velikosti obce

Města Bzenec, Kyjov a Hodonín byla, a i v současnosti jsou, nejvíce diferencovaná sídla okresu, jelikož v nich žily vždy významnější skupiny všech vyznání, i když v současnosti tvoří největší skupinu obyvatelstvo bez vyznání. Jsou v nich také zastoupena sídla většiny církví. Naopak většina venkova je stále unifikována se silnými pozicemi římskokatolické církve.

Výjimkou byly v období do druhé světové války výrazně nábožensky diferencované obce Dambořice a Hrubá Vrbka. V Dambořicích byly 3 hlavní vyznání – katolické, evangelické a židovské a v obci se nachází také 3 hřbitovy těchto vyznání, což ukazuje stále významné osídlení těmito skupinami věřících. V Hrubé Vrbce byla významně zastoupena dokonce 4 vyznání, proti Dambořicím navíc ještě pravoslaví. V březnu 2011 proběhla výstava „HRUBÁ VRBKA, jedna víra, čtyři cesty, aneb Uctívej Hospodina vším, co ti patří...“, výstava věnovaná třem živým a jedné již bohužel nezastoupené víře, se těšila velkému zájmu obyvatel Hrubé Vrbky, kteří vystavované předměty zapůjčili, i okolí ukazovala nejrůznější předměty a fotografie a především bible z různých časových období. Na vernisáži promluvili jak představitelé jednotlivých vyznání, tak starosta a místostarosta obce a celá akce byla doprovázena zpěvem místního smíšeného pěveckého sboru.⁴⁷

⁴⁷ Bartoniček, Radek: Slovácko Dnes.cz Dvojí radost z Hrubé Vrbky – výstava o čtyřech vírách... [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.slovackodnes.cz/?topic=dvoji-radost-z-hrube-vrbky-vystava-o-ctyrech-virach-a-take-nove-internetove-stranky-video-fotky>

5.4 Vliv náboženského vyznání na politické preference obyvatelstva

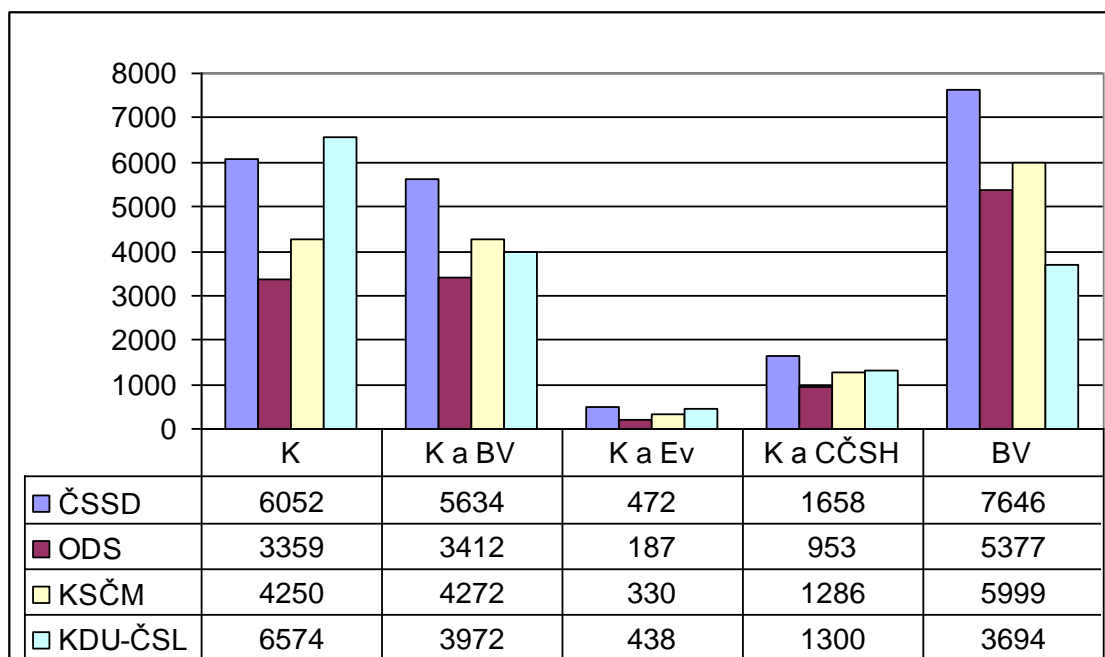
V červnu 2002 proběhly volby do Poslanecké sněmovny parlamentu ČR, v nichž obyvatelé Hodonínského okresu preferovali nejvíce 3 politické strany – Českou stranu sociálně demokratickou (ČSSD – 28,52 % hlasů), Komunistickou stranu Čech a Moravy (KSČM – 21,44 % hlasů) a Křesťanskou a demokratickou unii – Československou stranu lidovou (KDU-ČSL – 21,23 % hlasů). Za celou ČR získala ČSSD 30,20 % hlasů, KSČM 18,51 % hlasů a KDU-ČSL 14,27 %. Je tedy zřejmé, že na Hodonínsku mají KSČM a především KDU-ČSL silnější pozice než v jiných částech ČR.

Ve 13 obcích získala největší podíl hlasů KSČM : Bukovany, Dubňany, Kelčany, Mikulčice, Šardice a Velká nad Veličkou, v obcích Čejč, Čeložnice, Domanín a Nová Lhota vyhrála těsně nad ČSSD, v Hrubé Vrbce a Ostrovánkách nad KDU-ČSL a ve Svatobořicích byl poměr hlasů poměrně vyrovnaný – 446 hlasů pro KSČM, 439 pro ČSSD a 435 pro KDU-ČSL. Tyto obce mají společný znak vyšší podíl obyvatel bez vyznání s výjimkou Hrubé Vrbky, Nové Lhoty a Velké nad Veličkou, které naopak patří mezi obce s vyšší religiozitou.

Ve 27 obcích vyhrála volby KDU-ČSL. Byly to obce s výraznou převahou římskokatolického vyznání a vysokou celkovou religiozitou na především na Veselsku a Strážnicku: Blatnice pod sv. Antonínkem, Blatnička, Kněždub, Kozojídky, Hroznová Lhota, Tvarožná Lhota, Vnorovy, Petrov (těsně následovala ČSSD), Sudoměřice, Žeraviny a Kuželov na Horňácku, dále obce na západě Ždánicka – Archlebov, Dambořice, Násedlovice, Nenkovice, Uhřice, Žarošice a Želetice (těsně na 2. místě ČSSD), dále to byly obce na JZ okresu: Mutěnice, Dolní Bojanovice, Josefov, Starý a Nový Poddvorov, obec Moravany na Kyjovsku a 3 sousedící obce ve středu okresu Skoronice, Milotice a Vacenovice.

V Čejkovicích získaly shodně 300 hlasů KDU-ČSL a ČSSD, která vyhrála volby v nejvíce obcích, což byla především města. Ve Strážnici byla na 2. místě KDU-ČSL, stejně jako v Hovoranech, v Karlíně, naopak těsně před KSČM zvítězila tato strana v Lužici, Malé Vrbce a Surovíně. Zde jsou zastoupeny nejvíce obce s vyšším podílem obyvatel bez vyznání, ale stále s převahou katolického vyznání, méně i čistě katolické a také obce, kde žije více věřících Církve Československé husitské, mimo Bukovan a Čejče.

Dalo by se tedy říct, že obce s větším počtem věřících Československé církve husitské jsou spíše levicově orientované, zatímco u Českobratrské církve evangelické není větší vliv na volební preference. Celková účast v okrese byla 59,38 %, nejvyšší v Ostrovkách 76,54 % voličů. V celé ČR se voleb zúčastnilo 58 % a v Jihomoravském kraji 60,03 % voličů.⁴⁸

Obr. 13: Závislost počtu volebních hlasů politických stran v roce 2002 a typů obcí⁴⁹

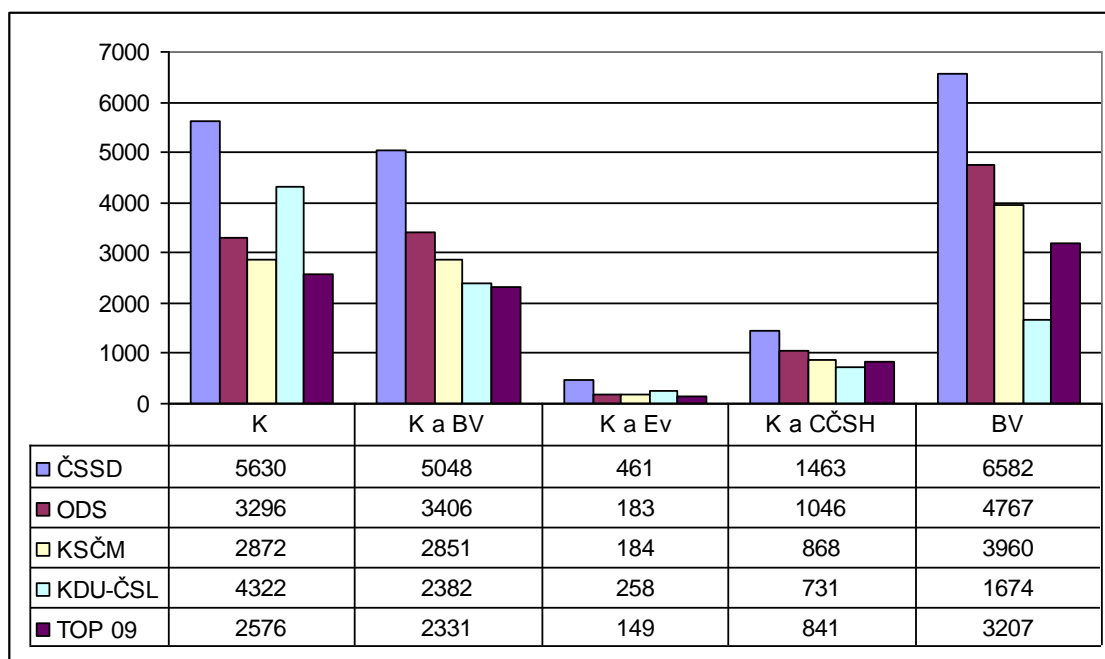
O osm let později byly výsledky voleb na Hodonínsku odlišné. ČSSD opět získala opět nejvíce hlasů (24,63 %), na druhém místě se umístila Občanská demokratická strana (ODS – 16,28 %) a posunula tak KSČM na 3. místo (13,78 %) a KDU-ČSL na místo 4. (12 %). S malým odstupem byla na pátém místě strana TOP 09 (11,65 % hlasů). V celorepublikovém měřítku bylo pořadí jiné – na 1. místě ČSSD (22,08%), 2. ODS (20,22 %), 3. TOP 09 (16,7 %), 4. KSČM (11,27%) a 5. místo Věci veřejné (10,88%). KDU-ČSL v celostátním měřítku zcela propadla, získala jen 4,39 % hlasů.⁵⁰

⁴⁸ Krajská správa ČSÚ. Výsledky hlasování podle politických stran a účast voličů [online]. Citováno 15.3.2012. Dostupné na <http://czso.cz/xb/edicniplan.nsf/p/13-6214-02>

⁴⁹ K – katolické obce, K a BV – katolické obce s vyšším zastoupením bez vyznání, K a Ev – katolické obce s vyšším zastoupením evangeliků, K a CČSH – katolické obce s vyšším zastoupením Církve československé husitské, BV – obce s nejvyšším podílem obyvatel bez vyznání

⁵⁰ Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 28.05. – 29.05.2010 [online]. Citováno 20.3.2012. Dostupné na <http://www.volby.cz/pls/ps2010/ps311?xjazyk=CZ&xkraj=11&xnumnuts=6205>

Ve volbách vyhrála v drtivé většině strana ČSSD, pouze v Kostelci ODS, v Čejkovicích TOP 09, v Ostrovánkách KSČM a v 11 obcích (Uhřicích, Nenkovicích, Dolních Bojanovicích, Josefově, Milovicích, Skoronicích, Kozojídkách, Žeravinách, Hroznové Lhotě, Kuželově a Suchově) získala nejvíce hlasů KDU-ČSL, v nichž získala nejvíce hlasů i před osmi lety.⁵¹ Volby ukazují konzervativnost regionu, jelikož nové strany nezískaly takový podíl hlasů jako v jiných částech ČR. Naopak posílily zde dvě největší strany (ČSSD a ODS) a i KSČM si zde udržuje celkem stabilní pozice, i když nevitězí. KDU-ČSL stále získává nadprůměrný podíl hlasů, nejvíce v silně katolických obcích, ale svým programem již nedokázala oslovit tolik voličů jako v minulosti. Může to být zapříčiněno i delším časovým odstupem od roku 2001 a 2002, kdy struktury náboženského vyznání přesněji odpovídaly volebním preferencím a po osmi letech se již proměnily.

Obr. 14: Závislost počtu volebních hlasů politických stran v roce 2010 a typů obcí⁵²

⁵¹ Krajská správa ČSÚ. Přehledné výsledky hlasování ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR podle obcí Jihomoravského kraje 2010 [online]. Citováno 20.3.2012. Dostupné na http://czso.cz/xb/redakce.nsf/i/volby_v_roce_2010

⁵² K – katolické obce, K a BV – katolické obce s vyšším zastoupením bez vyznání, K a Ev – katolické obce s vyšším zastoupením evangelíků, K a CČSH – katolické obce s vyšším zastoupením Církve československé husitské, BV – obce s nejvyšším podílem obyvatel bez vyznání

6 Nástin působení církví zastoupených v okrese Hodonín

Následující kapitola pojednává o působení 10 vybraných církví a náboženských společností. Navazuje na předchozí analýzu vývoje náboženského vyznání a nyní představuje jejich vznik v Českých zemích, základní teologické rysy, začátek působení v okrese Hodonín a současné působení v obcích se stručným popisem aktivit nejen pro věřící dané církve, ale i spolupráci s veřejností nebo církvemi navzájem. Desátou vybranou církví je Federace židovských obcí, ta ale nemá v současnosti zastoupení na území okresu, přesto byla do přehledu vybrána, jelikož byla do druhé světové války významnou a zároveň specifickou vírou pro část obyvatelstva Hodonínska.

Vybrané církve jsou registrovány Ministerstvem kultury ČR k 1. 9. 1991 (s výjimkou Náboženské společnosti Svědkové Jehovovi, která byla registrována k 1.9. 1993) a jsou oprávněny k výkonu zvláštních práv:⁵³

1. Být financována podle zvláštního právního předpisu o finančním zabezpečení církví a náboženských společností.
2. Konat obřady, při nichž jsou uzavírány církevní sňatky.
3. Pověřit osoby vykonávající duchovenskou činnost k výkonu duchovenské služby v místech, kde se vykonává vazba, trest odnětí svobody.
4. Pověřit osoby vykonávající duchovenskou činnost k výkonu duchovenské služby v ozbrojených silách ČR
5. Vyučovat náboženství na státních školách.
6. Zachovávat povinnost mlčenlivosti duchovními v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo s výkonem práva obdobného zpovědnímu tajemství.
7. Zřizovat církevní školy.

Těchto sedm bodů platí pro Apoštolskou církev, Českobratrskou církev evangelickou, Církev adventistů sedmého dne, Církev Československou husitskou a Církev římskokatolickou. Pro Církev bratrskou neplatí bod 5 a pro Pravoslavnou církev v Českých zemích bod 7, pro Křesťanské sbory a Náboženskou společnost Svědkové Jehovovi body 1, 4 a 7. Federace židovských obcí má díky své specifčnosti povoleny jen body 1,2 a 7.

---

⁵³ Ministerstvo kultury ČR. Výpis z rejstříku evidovaných právnických osob [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na http://www3.mkcr.cz/cns_internet/CNS/Seznam_cpo.aspx?id_subj=1028&str_zpet=Seznam_CPO.aspx

6.1 *Římskokatolická církev*

Římskokatolická církev je tradičně nejsilnější církví v ČR a má také největší zastoupení věřících na Hodonínsku. Svým zřízením odkazuje na první apoštoly a po schizmatu (rozkolu církve) v roce 1054 je západní větví křesťanství s hlavou církve sídlící v Římě. Její jednotnost byla zachována i po vzniku reformačních hnutí v 16. století, z něhož vychází protestantské církve, a na Tridentském koncilu v roce 1545 – 1563 byly položeny základy věrouky platné s úpravami dodnes. Posledními výraznějšími reformačními snahami bylo na počátku 20. století modernistické hnutí (které například požadovalo zrušení celibátu kněží) bylo rázně odmítnuto v roce 1910 přísahou proti modernistům. Významným okamžikem byl příchod východní misie bratrů Konstantina a Metoděje v roce 863 na Velkou Moravu, jejíž sídlo se pravděpodobně nacházelo právě na území Hodonínska – v Mikulčicích, o čemž svědčí množství archeologických nálezů sakrálních staveb. Tato misie byla významná mimo jiné i proto, že obyvatelům Velké Moravy byla liturgie vykládána ve staroslověnštině, pro niž vytvořil Konstantin systém písmen. V roce 973 pak bylo v Praze založeno první biskupství.⁵⁴ Odkaz Cyrilometodějské výpravy je dodnes na Slovácku velmi živý.

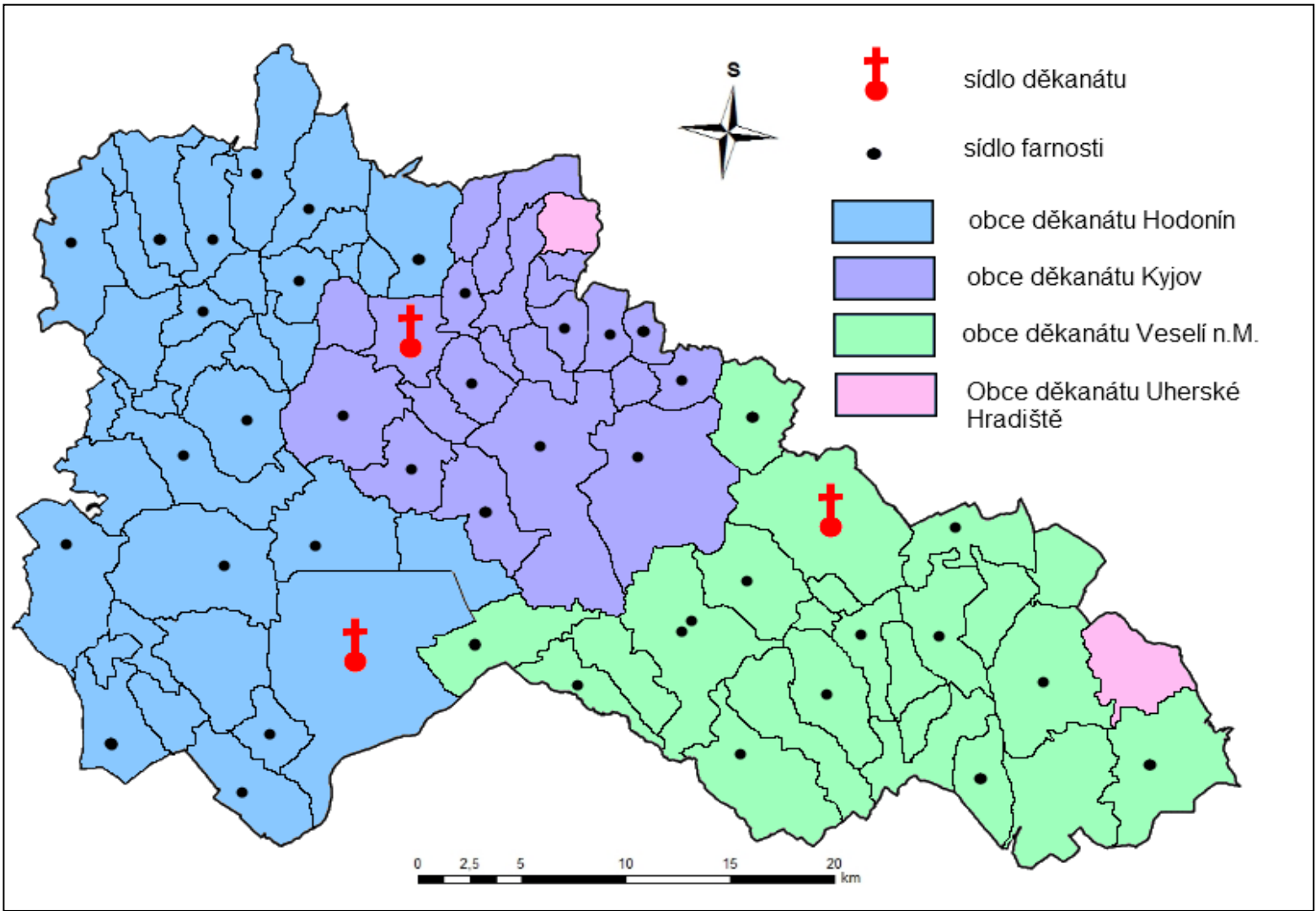
Po roce 983 tvoří Morava a Čechy jedinou diecézi podřízenou Mohuči a spravovanou pražským biskupem. Roku 1063 vzniká nově zřízené moravské biskupství se sídlem v Olomouci. Pohnutky k jeho založení vycházely nejen z náboženských, ale i politických záměrů. Prvním biskupem byl břevnovský mnich Jan I. Od té doby je téměř tisíciletá nepřerušovaná tradice olomouckých biskupů a od roku 1777 arcibiskupů. V současnosti je moravským metropolitou a olomouckým arcibiskupem od roku 1992 Jan Graubner.⁵⁵

Dnes je Římskokatolická církev (ŘC) v ČR organizována ve 2 provinciích – české a moravské. Moravská provincie je tvořena olomouckou arcidiecézí, brněnskou a ostravsko-opavskou diecézí. Olomoucké arcibiskupství má celkem 21 děkanátů, z nichž 2 se nachází v okrese Hodonín – Kyjov a Veselí nad Moravou. Brněnské biskupství má také 21 děkanství a 1 (děkanství Hodonínské) se nachází na sledovaném území. Děkanáty se dále skládají z farností, v jejichž čele stojí farář a ekonomická a pastorační rada o různém počtu členů. Ve farnostech je zakotvena tradice spolku Orel

⁵⁴ Franzen, August: *Malé církevní dějiny*, Praha 1992, s. 306 – 328.

⁵⁵ Posloupnost biskupů a arcibiskupů olomoucké arcidiecéze [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://ado.cz/system/files/Posloupnost-biskupu-a-arcibiskupu-olomoucke-arcidieceze.pdf>

Obr. 15: Organizační struktura římskokatolické církve v okrese Hodonín

6.1.1 *Děkanství Hodonín*

Hodonínské děkanství má 19 farností (Archlebov, místní část Kyjova Bohuslavice, Čejkovice, Dambořice, Dolní Bojanovice, Dubňany, Hodonín, Hovorany, Lovčice, Lužice, Mikulčice, Mutěnice, Prušánky, Ratíškovice, Šardice, Věteřov, Žarošice, Ždánice a Želetice), do nichž spadá dalších 13 obcí.⁵⁶

Děkanství sídlí ve farnosti Hodonín a děkanem je Mons. Mgr. Josef Zouhar, který je farářem a prezidentem Diecézní charity Brno. Než nastoupil do funkce děkana v Hodoníně, působil v několika farnostech v děkanátu. Ve farnosti dále působí P. Julius Jiří Nenič, který zastává funkci farního vikáře. Farnost sídlí na Masarykově náměstí v Hodoníně, naproti ní je farní kostel sv. Vavřince, kde se konají pravidelně každý den ráno (s výjimkou pondělí) a večer bohoslužby, v neděli pak 3 bohoslužby dopoledne a jedna večer. První kostel s farou je v Hodoníně datován před rokem 1240, dnešní podoba kostela pochází z přestavby v 18. století. Budova fary patří k nejstarším budovám ve městě a je chráněnou památkou. Mezi aktivity farnosti patří seminář duchovní obnovy, kurz spolupracovníků farnosti, Noc kostelů, Tříkrálová sbírka a mimo to se farnost zapojuje do projektu adopce na dálku a podporuje tak v současnosti 10 dětí v Indii. Pořádá také různé aktivity pro děti z farnosti – sportovní dopoledne a výlety. Bohoslužby doprovází zpěvem dětská schola. Každoročně se koná první svaté přijímání a také pouť do Mikulčic na svátek sv. Cyrila a Metoděje, slavnost posvěcení kostela ke svátku sv. Vavřince, slavnost Božího těla a na začátku roku ekumenická bohoslužba s církvemi zastoupenými v Hodoníně – Církví československou husitskou, Církví českobratrskou evangelickou a Církví Adventistů sedmého dne. Farnost vydává každý týden Farní listy, kde informuje věřící o pořadu a úmyslech mší svatých.⁵⁷

Aktivity jednotlivých farností Hodonínského děkanátu jsou si vzájemně velmi podobné, církevní obřady se dodržují na všech místech stejně (mše svaté v neděli i nepravidelně ve všední dny ve farních kostelech i v kaplích přiřazených obcí, slavnosti Božího těla, první svaté přijímání, biřmování, křížové cesty, farní dny, adorační dny, noci kostelů), mnoho farností pořádá mše svaté pro děti, posezení na ukončení školního roku, roráty, výlety nebo víkendové pobyty a působí v nich dětské chrámové sbory (scholy). Například pro farnosti Archlebov, Žarošice, Lovčice a Dambořice je pořádán

---

⁵⁶ Biskupství brněnské. Přehled děkanství. Děkanství Hodonínské [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.biskupstvi.cz/katalog/dekanstvi.php?kod=10>

⁵⁷ Římskokatolická farnost Hodonín [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.farnosthodonin.cz/index.asp>

společný farní krojovaný ples. Konají se vánoční koncerty, slavnosti posvěcení chrámu (hody), setkání mládeže děkanství, farní poutě na různá poutní místa, například na Hostýn, Velehrad, do Šaštína nebo Žarošic. Dále jsou to přednášky z cest, či zájezdy do Říma.

Poutní místo v Žarošicích je zasvěceno Panně Marii, k níž se váží dvě legendy – první z doby obléhání Vídně Turky, kdy oslepl turecký paša, a po slibu konverze ke křesťanství se mu zrak vrátil a on zůstal až do smrti v Žarošicích. Druhá legenda je spojena s drancováním okolí Brna Švédy. Ti vyplenili poutní kostel v Žarošicích a odnesli i sochu Panny Marie. Vůz se však nemohl hnout a tak sochu vyhodili do křoví, kde ji nalezl místní vinař Josef a odnesl ji do svého domu. Druhý den se však objevila opět v křoví a tak ji odnesl do kostela. Tento výjev je častý v kaplích v okolí Žarošic. Po zrušení poutní Josefem II. byla posvátná socha přenesena poutníky do farního kostela sv. Anny, který má svou nynější podobu z počátku 19. století. Na památku přenesení sochy do farního kostela je slavena každoročně pout' „Zlatá sobota“ druhou sobotu v září. Milostná socha Staré Matky Boží Žarošické pochází z roku 1325 buď z Velehradského kláštera cisterciáků, nebo Brněnského kláštera cisterciacek, jimž byl poutní kostel darován.⁵⁸ V roce 1967 vzniklo z bývalé farní zahrady poutní prostranství, kde jsou slouženy mše pod širým nebem. Od roku 1997 vznikla nová mariánská tradice poutních setkání tzv. třináctek, které se konají na památku zjevení Panny Marie ve Fatimě. Poutě si získaly velkou oblibu a tak se každý 13. den od května do října schází v Žarošicích až 1500 věřících z celého okolí.⁵⁹

Z archivních pramenů okresního církevního tajemníka jsou dochovány záznamy hlášení průběhu a účasti věřících na slavnosti Božího těla v létě 1953. V Hodoníně se ho zúčastnilo asi 1100 věřících i přes konání protiakce průvodu dětí na stadionu. V Dubňanech a Mutěnicích se zúčastnilo asi 1500 věřících, v Hovoranech ještě o 100 více a vůbec nejvíce v Dolních Bojanovicích – 1780. Další prameny uvádí Zprávy o průběhu Vzkříšení na velikonoční sobotu v roce 1956, 1957 a 1958. Ze zpráv vyplývá, že bohoslužba probíhala bez procesí a účast ve 12 kostelech byla v roce 1956 odhadem 7 200 věřících a rok později o 500 méně, další rok ještě o 1800 méně. Největší účast byla v obcích Mutěnice (950, 950 a 700 věřících) Čejkovice (900, 900 a 500) a Dolní Bojanovice (900, 900 a 350), dočasné zvýšení počtu účastníků byla v Rohatci (550,

⁵⁸ Římskokatolická farnost Žarošice [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.zarosice.estranky.cz/>

⁵⁹ Stoklasa, Radovan: Kostely na Slovácku II., Rožnov pod Radhoštěm 2007, s. 29.

900,400), v Hodoníně (700, 850, 750). Trvale nízká účast byla v Lužici (200,150 a 50) a Mikulčicích (250, 100, 120). V Prušánkách byla odhadnutá účast v těchto letech vyrovnaná (400).⁶⁰

6.1.2 *Děkanát Kyjov*

Kyjovský děkanát náleží pod arcidiecézi olomouckou. Má 12 farností a 31 kostelů a kaplí, v nichž působí 8 kněží (další 3 v důchodu), 7 farností je obsazených, ostatní jsou administrovány. Sídlem děkanátu je děkanský úřad v Kyjově na Palackého náměstí a děkanem je Mgr. Svatopluk Pavlica, funkci místoděkana zastává František Král. Děkanát má asi 40 000 obyvatel, z nichž 50% je katolíků a 20% věřících navštěvuje nedělní mše svaté. Farnostmi jsou obce Kyjov, Kostelec, Mistřín, Milotice, Vlkoš, Ježov, Žeravice, Syrovín, Vracov, Vacenovice, Bzenec a Domanín.⁶¹

Farář Žeravické farnosti administruje současně farnosti Syrovín a Ježov, farář kyjovské farnosti spravuje farnost Kostelec, farář ze Bzence spravuje Domanínskou farnost a farnosti Vlkoš a Vracov jsou spravovány jedním knězem.⁶²

Kyjovská farnost byla založena v roce 1180 a byl postaven farní kostel sv. Martina, který sloužil až do roku 1784 a stával na místě dnešní kaple sv. Josefa. Dnešní farní kostel na náměstí Nanebevzetí Panny Marie a sv. Cyrila a Metoděje je bývalý klášterní kostel kapucínů.⁶³

Stejně jako v každé farnosti probíhají v zde pravidelné mše svaté, slavnosti Božího těla, májové pobožnosti, první svaté přijímání, semináře duchovní obnovy, setkání mládeže, biřmování, primiční mše novoknězů (v roce 2010 a 2011) a také vánoční koncerty, farní plesy, oslavy Silvestra a další. Ve školách probíhá výuka náboženství pro děti a také farní tábory a letní setkávání. V Bzenci působí chrámový sbor Gaudete, který zpívá na mších po celém děkanátu a také Společnost pro mládež. Každoročně se zde koná pouť k Panně Marii v polovině srpna.⁶⁴ Ve farnosti Milotice působí společenství 10 Terciárek sv. Františka z Assisi, které se schází každý čtvrtek a

---

⁶⁰ Moravský zemský archiv – Státní okresní archiv Hodonín, fond ONV Hodonín. Inventární číslo 693. Hlášení o průběhu Vzkříšení, 1956, 1957 a 1958.

⁶¹ Arcidiecéze olomoucká. Děkanát Kyjov [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://ado.cz/obsah/dekanat-kyjov>

⁶² Kyjovský děkanát [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.kyjov.dekanat.cz/>

⁶³ Stoklasa, Radovan: Kostely na Slovácku II., Rožnov pod Radhoštěm 2007, s. 4

⁶⁴ Farnost Bzenec [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.farnost-bzenec.cz/>

modlí se za farnost po mši svaté chvály nebo nešpory a také jednou ročně u sochy sv. Jana Nepomuckého.⁶⁵

Obec Vřesovice, která leží na Kyjovsku, patří do děkanátu Uherské Hradiště k farnosti Osvětimany.

Ze Zprávy církevního tajemníka o konání Božího těla na Kyjovsku v roce 1956 vyplývá, že se ho účastnilo mnohem méně dětí než v loňském roce z důvodu pořádání akcí ke Dni dětí.⁶⁶

6.1.3 *Děkanát Veselí nad Moravou*

V děkanátu ŘC Veselí nad Moravou žije asi 45 tisíc obyvatel, z nichž kolem 28 tisíc je katolíků (62 %). Nedělní mše svaté navštěvuje kolem 8 tisíc věřících (28,5 %). Nachází se zde 15 farností, v nichž působí 9 diecézních a 4 řeholní kněží. Farnostmi jsou obce Rohatec, Sudoměřice, Strážnice, Vnorovy, Veselí nad Moravou, Moravský Písek, Blatnice, Hroznová Lhota, Lipov Kněždub, Radějov, Kuželov, Velká nad Veličkou a Nová Lhota. Ve Strážnici jsou farnosti 2, v současnosti spojeny jedním knězem. Děkanem je Mons. Václav Vrba, místoděkanem Mgr. Josef Jelínek.⁶⁷ Sídlem děkanátu je veselská farnost na Masarykově třídě u kostela sv. Andělů strážných. Farnost Kuželov je administrována z Velké nad Veličkou a radějovská farnost ze strážnické. Obec Suchov patří do farnosti Boršice u Blatnice a tudíž k děkanátu Uherské Hradiště a v současnosti farář z této farnosti administruje i farnost Nová Lhota.

Veselský děkanát se vyznačuje vyšší religiozitou než předešlé dva a koná opět stejné církevní obřady jako v ostatní děkanáty. Ve Veselí nad Moravou funguje Centrum pro rodinu, které je pobočkou Centra pro rodinný život Olomouc a jeho cílem je podpora rodinného života věřících a pořádá různé kurzy pro snoubence, manžele, rodiče i děti. Z děkanátu se konají každoročně pěší poutě na Velehrad, Hostýn i zájezdy na vzdálenější poutní místa i do zahraničí.⁶⁸ Ve strážnické farnosti probíhá v létě pout'

---

⁶⁵ Farnost Milotice při kostele Všech svatých [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.kostelmilotice.cz/index.php/uvod.html>

⁶⁶ Moravský zemský archiv – Státní okresní archiv Hodonín, fond ONV Kyjov. Inventární číslo 676. Zpráva o religiozitě obyvatelstva v okrese Kyjov, 1956

⁶⁷ Arcidiecéze olomoucká. Děkanát Veselí nad Moravou [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://ado.cz/obsah/dekanat-veseli-nad-moravou>

⁶⁸ Římskokatolická farnost Veselí nad Moravou [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.farnost-veseli.cz/>

mládeže, na konci dubna 2012 zde proběhne děkanátní setkání mládeže a také se zde pravidelně pořádá farní maškarní ples.⁶⁹

V děkanátu se nalézají poutní místo Sv. Antonína Paduánského patřící k farnosti Blatnice pod sv. Antonínkem. Na kopci nad obcí se nachází kaple, kde se koná každoročně v červnu pouť. Tradice poutí sahá do 2. poloviny 17. století, kdy zde byla v roce 1662 vystavěna první kaple a první pouť se uskutečnila v roce 1670. O dva roky později se konala pouť s 5000 účastníky. Koncem 17. století byla proto kaple dále rozšířena. Poutní místo získalo na popularitě díky zázračným uzdravením poutníků, kteří se napili pramene, který nedaleko kaple vyvěrá. Poutní místo bylo ale v roce 1786 zrušeno císařským výnosem a kaple byla pobořena. Po několika žádostech byla opět povolena oprava kaple a konání bohoslužeb a poutí v roce 1815. Kaple byla znovu opravena silami věřících nejen z Blatnice, ale i ze širokého okolí a od roku 1819 byly poutě obnoveny trvale. Poté došlo k několika dalším stavebním úpravám.⁷⁰

6.2 *Církev československá husitská*

Na přelomu 19. a 20. století vzniklo mezinárodní „modernistické hnutí“, které požadovalo přizpůsobení se římskokatolické církvi moderní kultuře Evropy. Tento směr byl tehdejšími papežem Piem X. razantně odmítnut. Směr se projevil také v Československu a kněží začali z katolické církve vystupovat. Když nedošlo ke smíru s Vatikánem, došlo k rozhodnutí založit novou samostatnou Církev československou 8. ledna 1920 a 11. ledna se veřejnosti představila provoláním „Národu československému“. V září téhož roku byla uznána státem. Jejím programem byly národní duchovní tradice cyrilometodějské a husitské. Přestupovaly k ní početné skupiny obyvatel z římskokatolické církve a tak během deseti let v Československu zaznamenala obrovský nárůst věřících. V roce 1924 byla ale oslabena odchodem Matěje Pavlíka a jeho stoupenců. Nejvíce členů měla v roce 1945 – 826 576 členů. Tato církev stojí na pomezí protestantismu (husitská reformační tradice) a katolictví (liturgie a svátosti). V roce 1971 přijala název Církev československá husitská (CČSH).⁷¹

---

⁶⁹ Farnost Strážnice [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://straznice.farnost.cz/index.html>

⁷⁰ Budař, Slavomír: Dějiny poutní Kaple sv. Antonína Paduánského. Farnost Blatnice [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.antoninek.cz/?page=antoninek/dejiny-poutniho-kostela-sv-antonina-paduanskeho>

⁷¹ Salajka, Milan: Portrét Československé církve husitské, Praha 2007 [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na http://www.ccsch.cz/dokumenty/665-portret_salajka_opt.pdf

V současnosti je tvořena pěti diecézemi, které tvoří vikariáty a ty dále tvoří náboženské obce, v jejichž čele stojí rada starších, která povolává faráře. Brněnská diecéze je tvořena 3 vikariáty, jedním z nich je Východní Morava, kam patří Hodonínsko a kde se nachází 4 náboženské obce – v Hodoníně, Bzenci a Kyjově a Hovoranech, kde má tato církev největší počty věřících.⁷²

Náboženská obec CČSH v Hodoníně vznikla v roce 1921, sídlí v Husově sboru v ulici Dvořákově a má kolem 150 členů. Jeho současným farářem je od roku 2005 Juraj J. Dovala. Bohoslužby probíhají každou neděli dopoledne a schází se na nich kolem 15 věřících, převážně seniorů, nepravidelně také rodiče s dětmi. Biblické hodiny se konají 2. a 4. čtvrtek v měsíci a výuka náboženství pravidelně ve čtvrtek odpoledne v Centru pro rodinu v Hodoníně.⁷³ Mimo pravidelných setkání organizuje sbor také kulturní akce s hudební a literární tematikou, například Literárního kruhu básníků Hodonínska doprovázené hudbou, nebo cestopisné přednášky určené i pro veřejnost.⁷⁴

V Kyjově taktéž vznikla náboženská obec v roce 1922, samostatný sbor pak o deset let později.⁷⁵ V současnosti administrován ze sboru v Uherském Brodě farářkou Mgr. Ivou Pospíšilovou, která působila dříve i v Hodoníně. Náboženská obec sídlí na Seifertově náměstí v Husově sboru a schází se každou v neděli odpoledne na bohoslužbě. Biblické hodiny a duchovní péče o děti probíhají ve čtvrtek odpoledne. Kazatelkou je J. Rapantová.⁷⁶

Ve Bzenci působí náboženská obec J. A. Komenského v ulici Rumunské, která vznikla v roce 1924⁷⁷ a kde taktéž káže J. Rapantová a je administrován z Uherského Brodu. Bohoslužby probíhají každou neděli kromě 2. v měsíci v neděli po poledni, biblické hodiny a duchovní péče o mládež ve středu odpoledne. Mimo Bzenec probíhají

---

⁷² Církev československá husitská [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na <http://www.ccsch.cz/>

⁷³ Brněnská diecéze Církve Československé husitské. Náboženské obce. Hodonín [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na

http://www.ccschbrno.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=150:hodonin&catid=43:naboenске-obce-brnnske-dieceze&Itemid=27

⁷⁴ CČSH Hodonín [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na <http://www.husitihodonin.wz.cz/home.php>, informace doplnil Juraj Jordán Dovala, farář CČSH v Hodoníně 29.3.2012 v odpovědi na email

⁷⁵ Bartoš, J., Schulz, J., Trapl, M.: Historický místopis Moravy a Slezska 1848 – 1960, svazek VIII. Ostrava 1982, s. 289.

⁷⁶ Brněnská diecéze Církve Československé husitské. Náboženské obce. Kyjov [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na

http://www.ccschbrno.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=158:kyjov&catid=43:naboenске-obce-brnnske-dieceze&Itemid=27

⁷⁷ Bartoš, J., Schulz, J., Trapl, M.: Historický místopis Moravy a Slezska 1848 – 1960, svazek VIII. Ostrava 1982, s. 96.

bohoslužby i ve Vracově (dopoledne 1., 3. a 5. neděli v měsíci) a Veselí nad Moravou (odpoledne 4. neděli v měsíci).⁷⁸

V Hovoranech působí čtvrtá z náboženských obcí CČSH na Hodonínsku. Farářkou je Mgr. Dana Konečná a kazatelkou Marie Nováková. V Chrámu Spasitele se v neděli ráno schází věřící na bohoslužbách, 2. a 4. neděli v měsíci se konají také v Čejkovicích. Ve středu a ve čtvrtek odpoledne se koná duchovní péče o děti v Hovoranech a v Čejkovicích v neděli, kdy se konají bohoslužby. Pěvecký sbor pro děti se koná v pátek po výuce náboženství a pěvecký sbor pro dospělé se schází příležitostně podle potřeb.⁷⁹ První bohoslužba CČSH byla sloužena v Hovoranech již v roce 1921 farářem z Uherského Brodu. V roce 1925 pak vznikla náboženská obec. V současnosti má náboženská obec asi 430 členů a na bohoslužbách se jich schází kolem 40, o svátcích až kolem 80 – 100. Kulturní akce během roku pořádá náboženská obec většinou ve spolupráci s katolíky a obecním úřadem. Na Vánoce hrají živý Betlém, pořádají koncerty, zájezdy a ekumenické bohoslužby, které jsou určeny všem bez rozdílu vyznání.⁸⁰

CČSH měla náboženské obce ještě v Mutěnicích, Šardicích, Bukovanech Strážnici a Veselí nad Moravou, které vznikly v roce 1924.⁸¹ Ty ale zanikly pravděpodobně v průběhu normalizace v 70. letech, kdy byla církev nejvíce oslabena.

6.3 Českobratrská církev evangelická

Církev kalvínské reformační tradice vznikla v Československu v roce 1918 spojením Evangelické církve augsburského vyznání a Evangelické církve helvétského vyznání, které byly povoleny tolerančním patentem 1781. K této církvi se po vzniku hlásilo více věřící kalvínské konfese než luterské a také se k ní hlásili bývalí katolíci. Českobratrská církev evangelická (ČCE) se v současnosti organizuje do 14 seniorátů.⁸² Sborny v okrese Hodonín leží většinou ve Východomoravském seniorátu, pouze sbor

---

⁷⁸ Brněnská diecéze Církve Československé husitské. Náboženské obce. Bzenec [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na http://www.ccshbrno.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=78:bzenec&catid=43:naboenske-obce-brnnske-dieceze&Itemid=27

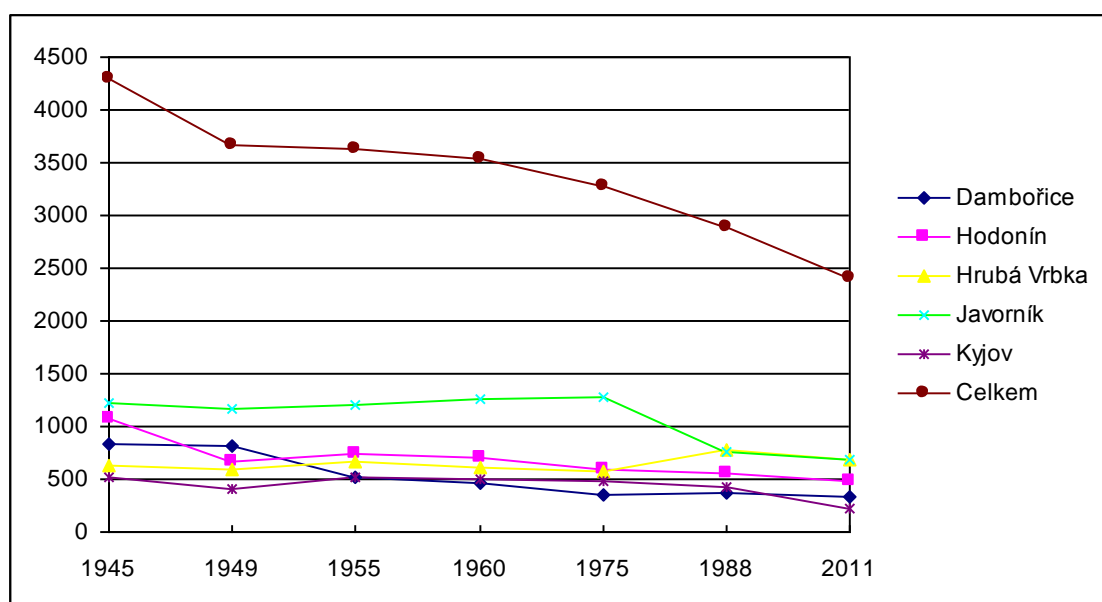
⁷⁹ Brněnská diecéze Církve Československé husitské. Náboženské obce. Hovorany [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na http://www.ccshbrno.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=151:hovorany&catid=43:naboenske-obce-brnnske-dieceze&Itemid=27

⁸⁰ Informace poskytla Marie Nováková, kazatelka CČSH v Hovoranech 28. 3. 2012 v odpovědi na email

⁸¹ Bartoš, J., Schulz, J., Trapl, M.: Historický místopis Moravy a Slezska 1848 – 1960, svazek VIII. Ostrava 1982, s. 294 a 240.

⁸² Vojtíšek, Zdeněk: Encyklopedie náboženských směrů v České republice. Praha 2004, s. 72

v Dambořicích se nachází v seniorátu Brněnském. Celkem je na Hodonínsku 5 sborů a 6 kazatelských stanic, které spadají pod sbory.

Obr. 16: Vývoj počtu evangelíků v okrese Hodonín⁸³

Sbor v Dambořicích vznikl v roce 1888 jako kazatelská stanice a v roce 1956 se stal samostatným sborem. Současný počet jeho členů je 322. Kazatelkou je od roku 2010 farářka Jana Gruberová a kurátorem Miroslav Dobeš. Bohoslužby se konají v neděli dopoledne a jednou za 14 dní v Násedlovicích, kde je kazatelská stanice, která pod Dambořice patří a působí zde stejní představitelé.⁸⁴ Evangelická víra se v obci začala rozvíjet po příchodu novokřtěnců (habánů) v roce 1550 ze Slavkova a v této době došlo také k největšímu hospodářskému rozvoji městečka – výroba keramiky, zemědělství, vinařství a výroba plátna. V obci se nachází také evangelický hřbitov.⁸⁵ Na bohoslužbách v Násedlovicích a Dambořicích se schází i věřící ze Ždánic, Uhřic a Bošovic. Vyšší účast je v Násedlovicích, běžně kolem 40 věřících spíše starší generace, o svátcích až 90, kde je více zastoupena i střední generace a děti, méně se schází věřící v Dambořicích, běžně kolem 20, o svátcích kolem 50. Veřejných aktivit sbor mnoho nepořádá, většinou jen kulturní akce, kterých se účastní jen evangelíci. Větší zájem

⁸³ Evangelický kalendář, různé ročníky.

⁸⁴ Evangnet. Sbor ČCE Dambořice [online]. Citováno 28.3.2012. Dostupné na <http://www.evangelnet.cz/cce/sbor/26-dambořice>

⁸⁵ Stoklasa, Radovan: Kostely na Slovácku II., Rožnov pod Radhoštěm 2007, s. 9

vzbudila pouze přednáška o osudech Židů v Dambořicích. Každoročně se koná ekumenická bohoslužba s římskokatolickou církví v Dambořicích.⁸⁶

Hodonínský sbor vznikl v roce 1900 jako kazatelská stanice a o 40 let později se z něj stal samostatný sbor. Současný počet členů je 457.⁸⁷ Bohoslužby se konají v kostele v Husově ulici, kde sbor sídlí, v neděli dopoledne, biblická hodina probíhá ve středu odpoledne, ve čtvrtek výuka náboženství. Jednou za čtrnáct dní se v pátek schází mládež a v neděli střední generace. Kazatelem je farář Pavel Šebesta od roku 2010 a kurátorkou Jana Tomešková. Staršovstvo vede kurátorka s náměstkem kurátora Tomášem Majtánem a dalšími 4 členy.⁸⁸

Na bohoslužby se schází kolem 40 – 45 věřících, o svátcích až kolem 55. Setkávají se na nich všechny věkové skupiny věřících, převažují však senioři. Poslední konfirmace ve sboru proběhla naposled před 5 lety a v současnosti chodí do výuky náboženství 3 děti, tudíž další proběhne nejdříve za 3 roky. Sbor spolupracuje především s CČSH a ŘC a Církví Adventistů sedmého dne. Společně připravují koncert žáků místní Základní umělecké školy a společné ekumenické bohoslužby především v lednu a při připomenutí památky Jana Husa. V současné době probíhá v hodonínském muzeu výstava biblí, na které se podílely uvedené církve. Členově sboru se dále pořádají společné výlety, obědy nebo posezení při táboráku.⁸⁹

Sbor ČCE v Kyjově vznikl nejprve jako kazatelská stanice v roce 1921 a po té v roce 1946 byl již samostatným sborem. Sbor sídlí v ulici Dobrovského, má 228 členů a 2 kazatelské stanice ve Bzenci, kde se věřící schází na nedělní bohoslužby 1x za měsíc v prostorách CČSH, a Veselí nad Moravou, kde se bohoslužby konají v neděli odpoledne dvakrát měsíčně v prostorách Církve Adventistů sedmého dne. Kazatelkou je od roku 2011 farářka Erika Peříčková a kurátorem Marek Čmelík. Výuka náboženství probíhá v pátek a biblická hodina ve středu. Mládež se schází nepravidelně v pátek.⁹⁰

Javornický sbor má ze všech sborů na Hodonínsku nejdelší tradici. Vznikl již v roce 1781 jako jeden z prvních kalvínských tolerančních sborů po vydání tolerančního patentu Josefem II. Počet členů je 685 a v současné době je administrován

---

⁸⁶ Informace poskytla Mgr. Jana Gruberová, farářka ČCE v Dambořicích 19.4.2012 v odpovědi na email

⁸⁷ Evangnet. Sbor ČCE Hodonín [online]. Citováno 28.3.2012. Dostupné na <http://www.evangelnet.cz/cce/sbor/41-hodonin>

⁸⁸ ČCE Hodonín [online]. Citováno 28.3.2012. Dostupné na <http://ccehodonin.webnode.cz/>

⁸⁹ Informace poskytl Pavel Šebesta, farář ČCE 29. 3. 2012 v odpovědi na email

⁹⁰ Evangnet. Sbor ČCE Kyjov [online]. Citováno 28.3.2012. Dostupné na <http://www.evangelnet.cz/cce/sbor/104-kyjov>

ze sousedního sboru v Hrubé Vrbce farářem Mojmírem Blažkem. Má kazatelskou stanici v Suchově, kde probíhají pravidelně druhou neděli v měsíci odpoledne bohoslužby. Kurátorem v obou obcích je Jan Šimša.⁹¹

V téměř výhradně evangelické obci se nachází zvonice z roku 1733 a toleranční modlitebna z roku 1783. Evangelická tradice vznikla od potomků Českých bratří, kteří na strážnickém panství našli útočiště. Již před třicetiletou válkou zde existovala bratrská modlitebna, která byla však zničena. Obec byla násilně rekatolizována a mnoho rodin odešlo do nedalekých Horních Uher. Přesto se zde konala tajná shromáždění a bohoslužby a přicházeli sem kazatelé z Horních Uher, kam také často chodívali na bohoslužby. Zemské hranice byly však přísně střeženy a tak se stávalo, že byli věřící na cestě zabiti. Protestantskou víru se přes veškeré snahy vrchnosti a katolické církve zničit nepodařilo. Ještě před první světovou válkou byly nacházeny pečlivě uschované knihy na půdách domů. Po vyhlášení tolerančního patentu před vánočními 1781 bylo provedeno sčítání lidu, kde je uvedeno 427 jmen, z nichž se jen 25 přihlásilo k luterské víře a ostatní ke kalvínské. První kazatel Štěpán Breznay přišel do Javorníka v roce 1782 z Horních Uher.⁹²

V Javorníku se konají bohoslužby v neděli dopoledne, kde se schází asi jedno sto účastníků, kteří jsou na každém shromáždění počítáni. Při bohoslužbě čtou věřící Písmo nebo jednou za měsíc při rodinné bohoslužbě děti a presbyteři vedou modlitby. Zájemci o křest navštěvují před jeho vykonáním katechezi, při níž se farář blíže seznámí s novým věřícím a také je důležitý příklad rodiny v duchovním životě. Ve škole probíhá výuka náboženství pro děti a také nedělní škola, které navštěvuje kolem 15 dětí, v níž je zakomponována i rodinná bohoslužba. V práci s dětmi se angažuje také Kroužek ochránců Božího stvoření, konají se zápasy ve stolním tenise a různé sportovní aktivity v přírodě, dětská odpoledne, letní tábory a vánoční slavnosti. Dětská vánoční slavnost je divadelní hra, která se koná v kostele. Ve středu večer v podzimních a zimních měsících se schází věřící na biblickou hodinu. V pátek večer se schází dorost asi o 20 členech (od 8 do 15 let) a hrají hry, věnují se hudbě, sledují filmy a povídají si nad biblí. V sobotu se schází pěvecký sbor TenSing, který má asi 20 členů ve věkovém rozmezí od 10 do 20 let. Ve sboru funguje ještě pěvecký sbor, který se schází v pátek

---

⁹¹ Evangnet. Sbor ČCE Javorník nad Veličkou [online]. Citováno 28.3.2012. Dostupné na http://www.evangelnet.cz/cce/sbor/75-javornik_nad_velickou

⁹² Novák, Jiří: Od historie k současnosti sboru v Javorníku. Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Javorníku nad Veličkou [online]. Citováno 28.3.2012. Dostupné na <http://javornik-nad-velickou.evangelnet.cz/historie>

večer. Při sboru se schází také kroužek modelářů určený především chlapcům. Jednou ročně na květnou neděli se koná konfirmace, které předchází veřejná zkouška z biblických a věroučných znalostí. Na samotnou slavnost přichází mladí konfirmanti v tradičních hornáckých krojích. Loni byli konfirmanti 4, letos bude pouze jeden. Asi 4x do roka vychází časopis Javornický evangelík, který informuje o dění ve sboru.⁹³

Sousední sbor v Hrubé Vrbce a Velké nad Veličkou vznikl jen o rok později než v Javorníku. Na rozdíl od něj vznikl ale jako toleranční sbor luterského vyznání. Jeho kazatelem od roku 2003 je farář Mojmir Blažek a kurátorem Petr Procházka. V současnosti má sbor ve dvou obcích 679 věřících. Bohoslužby se konají v neděli ráno v modlitebně ve Velké a později v kostele v Hrubé Vrbce, děti se setkávají ve čtvrtek a mládež v pátek večer ve Velké. Biblická hodina probíhá ve čtvrtek a schůzky pěveckého sboru v pátek. Ke sboru patří také 2 kazatelské stanice – ve Strážnici, kde se konají bohoslužby v neděli jednou za měsíc, a ve Velké nad Veličkou v ulici Na huménkách. Ve Velké probíhá výuka náboženství pro děti v základní škole a ve středu biblická hodina.⁹⁴

V Hrubé Vrbce se začala Jednota bratrská více usazovat koncem 16. století. Po bitvě na Bílé hoře získal strážnické panství horlivý katolík František de Magno a tak nastalo násilné pokatoličkování především kuželovskými jezuiti. Lidé utíkali z Hrubé Vrbky a Velké stejně jako z Javorníka do Uher. Po vydání tolerančního patentu se v roce 1781 přihlásilo kolem pěti set věřících k luterskému vyznání. Díky tomu byl o rok později založen sbor a započata stavba kostela, který však svým vzhledem nesměl být příliš nápadný. Prvním farářem se stal Ondřej Skultéty a v roce 1783 byla založena evangelická církevní škola a o dva roky později fara.

V loňském roce přistoupilo ke konfirmaci 10 mladých lidí.⁹⁵

6.4 *Církev Adventistů sedmého dne*

Adventistické učení přišlo do Českých zemí z Německa na začátku 20. století jako Společnost většího světla a v meziválečném období působila od roku 1919 jako

---

⁹³ Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Javorníku nad Veličkou [online]. Citováno 28.3.2012. Dostupné na <http://javornik-nad-velickou.evangelnet.cz/>

⁹⁴ Evangelnet. Sbor ČCE Hrubá Vrbka a Velká nad Veličkou [online]. Citováno 28.3.2012. Dostupné na http://www.evangelnet.cz/cce/sbor/58-hruba_vrbka_a_velka_nad_velickou

⁹⁵ Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Hrubé Vrbce a Velké nad Veličkou [online]. Citováno 28.3.2012. Dostupné na <http://hruba-vrbka.evangelnet.cz/>

Československá jednota adventistů sedmého dne.⁹⁶ Adventisté jsou organizováni v Česko-Slovenské unii Církve adventistů sedmého dne, v ČR rozdělených na 2 sdružení – české a moravskoslezské, které mají 223 sborů a skupin, které působí při sborech. V roce 2010 měla Církev adventistů sedmého dne (CASD) v ČR 9 688 členů. Výraznou odlišností od ostatních křesťanských církví je slavení soboty jako svátečního dne, kdy probíhají 2 bohoslužby – dopolední a odpolední. CASD organizuje mezinárodní charitativní pomoc ADRA.⁹⁷

Moravskoslezské sdružení, kam patří 3 sbory CASD v okrese Hodonín (Hodonín, Kyjov a Veselí nad Moravou, které patří organizačně pod okrsek Zlín), mělo na konci roku 2011 4 358 členů. Hodonínský sbor měl k 31. 12. 2011 22 členů a sídlí v Havlíčkově ulici. Kyjovský sbor měl 31 členů a sídlí v Svatoborské ulici. Ve Veselí nad Moravou je registrováno 68 členů. Sbor v Hodoníně má 22 členů a má společného kazatele se sborem v Břeclavi, kterým je B.Th Lubomír Žižka.⁹⁸ Sbory v Kyjově a Hodoníně vznikly v roce 1996.⁹⁹

Ve sčítání v roce 1991 se k této církvi přihlásilo 119 věřících a o deset let později se počet zvýšil na 152.¹⁰⁰ Nejvíce věřících bylo v Hodoníně 16, Kyjově 25, Veselí nad Moravou 39 a v Suchově 13.¹⁰¹

Působení CASD na Hodonínsku má své počátky v roce 1928, kdy byl v Hodoníně založen sbor, kam docházeli lidé z Veselí nad Moravou a Strážnice. Později vznikla stanice ve Strážnici, kde se scházeli lidé z okolí. V roce 1966 se shromáždění přesunulo do Veselí nad Moravou, kde vznikl sbor. Svou současnou modlitebnu získali adventisté v roce 1993 rekonstrukcí bývalé synagogy v ulici Rybníček. Naproti modlitebny je sborový dům, který slouží pro jeho potřeby a jako byt kazatele, kterým je Karel Kloda, ten působí i ve sboru v Kyjově. Sbor se věnuje sobotnímu studiu Bible v pěti třídách asi po 10 členech, z nichž jedna je určena pro děti. V sobotní škole je také čas na společně

---

⁹⁶ Vojtíšek, Zdeněk: Encyklopedie náboženských směrů v České republice. Praha 2004, s. 94 – 95.

⁹⁷ Církev Adventistů sedmého dne, Historie [online]. Citováno 26.3.2012. Dostupné na <http://www.casd.cz/index.php?a=cat.19>

⁹⁸ MSS CASD [online]. Citováno 26.3.2012. Dostupné na http://www2.casd.cz/mss/system/view.php?src=inc_clen

⁹⁹ Ministerstvo kultury ČR. Výpis z rejstříku evidovaných právnických osob [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na

http://www3.mkcr.cz/cns_internet/CNS/Seznam_cpo.aspx?id_subj=1028&str_zpet=Seznam_CPO.aspx

¹⁰⁰ SLDB 2001 – okres Hodonín 2001 [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na

<http://czso.cz/xb/edicniplan.nsf/p/13-6227-03>

¹⁰¹ Veřejná databáze ČSÚ. Věřící podle náboženského vyznání v obcích okresu [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?cislotab=OB011_OK.19&kapitola_id=87&voa=tabulka&go_zobraz=1&verze=0

sdílení vlastních duchovních zážitků. Pro studium je vytvořena internetová opora CASD. Další aktivitou sboru je Křesťanský domov, který je zaměřen na mezilidské vztahy členů sboru a pomáhá v oblastech vzdělání, upevnění vztahů a poradenství. Podnikají podzimní výlety, společné letní dovolené, zahraniční zájezdy, setkání seniorů, večere pro manžele a samostatná setkání pro muže a ženy. V oblasti mezilidských vztahů má pomáhat také Diakonie, která se koná jednou za měsíc neformálním obědem, připomenutím různých výročí a společnou modlitbou. Ve sboru probíhá také Klub zdraví na podporu zdravého životního stylu podpořený přednáškami, výměnou receptů nebo výlety do okolí na kolech. Pro děti organizují ukončení školního roku a dětskou sobotu, pro mládež různá setkání a také spolupracují s mládežnickou organizací Pathfinder, která je obdobou skautingu a má ve Veselí nad Moravou 2 oddíly. Pořádají také vánoční koncert, dny otevřených dveří pro veřejnost a společné Silvestry. Každoročně také probíhají křty nových členů po důkladném osvojení si znalosti Bible.¹⁰²

Sbor CASD v Kyjově vznikl v březnu roku 1957, kdy byly prostory ke shromáždění poskytnuty CČE. V současnosti se shromáždění konají ve firmě DACOM, která patří manželům, kteří jsou členy této církve. Každou sobotu od 9 do 12 hodin se na bohoslužbě setkává průměrně 40 – 45 účastníků. Sbor zve také zajímavé osobnosti, které svými zkušenostmi v prožívání víry povzbuzuje posluchače. Ve sboru to nazývají „křeslo pro hosta“. Průměrně jednou za měsíc se koná setkání "Klubu zdraví", kde se mohou účastníci něco dozvědět o zdravém životním stylu, podobně jako ve Veselském sboru. Společně s ostatními křesťany v Kyjově pořádají setkání u Bible a modliteb v Aliančních týdnech a při jiných ekumenických setkáních, která mají přispět ke spokojenému soužití v Kyjově.¹⁰³

V Hodonínském sboru CASD navštěvuje sobotní bohoslužby v Havlíčkově ulici kolem 20 lidí. Dalšími aktivitami společenství jsou pravidelné kluby zdraví jednou za 14 dní a setkávání skupin při studiu bible pro veřejnost (2 skupiny v pondělí a středu). Dvakrát ročně na Vánoce a Velikonoce se konají koncerty duchovních písní a další nepravidelné akce jako jsou přednášky – cestopisy, protistresový seminář, protikuřácký seminář. Všechny aktivity sboru jsou přístupné pro veřejnost.¹⁰⁴

---

¹⁰² Církev Adventistů sedmého dne, sbor Veselí nad Moravou [online]. Citováno 26.3.2012. Dostupné na http://www.casd-vnm.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=12&Itemid=15

¹⁰³ Informace poskytl Karel Kloda, kazatel CASD Kyjov 27.3.2012 v odpovědi na email

¹⁰⁴ Informace poskytl Th.B. Lubomír Žižka, kazatel CASD Hodonín 27.3.2012 v odpovědi na email

6.5 *Církev bratrská*

Její vznik byl zapříčiněn misíí kongregacionistické církve z Nové Anglie v roce 1872 do Rakouska-Uherska a lidovým hnutím ve východních Čechách. V roce 1880 vznikla probuzenecká (konverze od hříšného života) Svobodná církev reformovaná, která byla několikrát přejmenována. Svůj současný název získala Církev bratrská (CB) v roce 1967, jelikož se k ní hlásilo mnoho věřících slovenské a polské národnosti a do té doby se jmenovala Jednota českobratrská.¹⁰⁵ Svou tradicí odkazuje na Jednotu bratrskou a také na zahraniční působení Svobodné skotské církve. V současnosti má v ČR 80 sborů a dále mnoho menších tzv. stanic, které jsou přidruženy k mateřským sborům. Ty jsou navzájem nezávislé a mají různé duchovní tradice. V jejich čele je staršovstvo a kazatel. CB má v současnosti asi 10 000 členů a bohoslužeb se účastní mimo řádných členů i hosté a přátelé církve.¹⁰⁶

V roce 1991 se na Hodonínsku přihlásilo k CB 43 věřících a v roce 2001 92 věřících.¹⁰⁷

V Kyjově sídlí jediný sbor CB na Hodonínsku. Sbor vznikl v roce 1906 a v současnosti má 42 plnoprávných členů. Na shromáždění chodí i nečlenové – přátelé sboru. Polovinu shromáždění tvoří děti a mládí lidé, střední generace je zastoupena asi 30 % a zbytek tvoří senioři.¹⁰⁸

V čele stojí staršovstvo s kazatelem Mirko Tichým, hospodářem a místopředsedou a 2 dalšími členy a jedním náhradníkem. V neděli dopoledne probíhají modlitby a shromáždění v Urbanově ulici, kde CB sídlí, v úterý modlitby za město na kopci nad Kyjovem u kaple sv. Josefa, ve středu setkání staršovstva nebo skupinka, na které probíhají modlitby, čtení a rozmluva nad Biblií, osobní zkušenosti s vírou a zpěv za hudebního doprovodu. Ve čtvrtek večer se koná biblická hodina a v pátek večer setkání mládeže staršího a mladšího školního věku v klubovně CB. Sbor má hudební skupinu CREDO, která doprovází bohoslužby zpěvem a pořádá vlastní koncerty. Mladší skupinou jsou Benjamínci. Sbor pořádá mimo pravidelných setkání různé výlety a pobyty, akce pro děti – například karneval, vánoční večírky a sborové dny. V roce 2011 proběhly ve sboru také dvě svatby. Prozatím poslední křest nových členů byl v neděli

---

¹⁰⁵ Vojtíšek, Zdeněk: Encyklopedie náboženských směrů v České republice. Praha 2004, s. 74 a 80.

¹⁰⁶ Církev bratrská [online]. Citováno 15.4.2012. Dostupné na <http://portal.cb.cz/historie-a-soucasnost-cirkve-bratske>

¹⁰⁷ SLDB 2001 – okres Hodonín 2001. [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na <http://czso.cz/xb/edicniplan.nsf/p/13-6227-03>

¹⁰⁸ Informace poskytla Petra Tichá, manželka kazatele CB Kyjov 15.4.2012 v odpovědi na email

15. dubna 2012 a probíhal v modlitebně Církve Adventistů sedmého dne ve Veselí nad Moravou.¹⁰⁹

6.6 *Křesťanské sbory*

Tato církev má svůj základ v ČR v Církvi bratrské a proto je někdy označována jako „otevření bratří“. Díky F. J. Křesinovi, který v letech 1912 až 1948 vydával pro samostatné sbory periodika, které odmítaly jakékoliv úřady, vzniklo nové hnutí. To bylo v roce 1949 zakázáno pro svou svobodomyšlnou koncepci. Po rozpadu ČSFR nese tato církev své současné jméno Křesťanské sbory (KSb).¹¹⁰

V současnosti mají KSb v ČR 13 sborů v Čechách, 17 na severní Moravě a ve Slezsku a 19 na jižní Moravě. Na území Hodonínska jsou 2 sbory – v Hodoníně a Veselí nad Moravou. Jednotlivé sbory vedou starší sboru, kteří osobně znají každého člena a starají se o jeho potřeby. Zároveň ale nejsou jedinými, kdo vyučují znalost Bible, protože církev odmítá kazatele nebo kněze v pojetí jiných církví. Křest probíhá úplným ponořením do vody většinou až u dospělých věřících. Důraz je kladen na lámání chleba, biblické vyučování evangelizaci a osobní vztah s Bohem.¹¹¹

Ve sčítání lidu v roce 1991 se ke KSb přihlásilo 31 věřících, o deset let později 100 věřících.¹¹²

Hodonínský KSb má 2 starší a pořádá každou neděli dopoledne bohoslužby. Biblická hodina probíhá ve čtvrtek odpoledne a mládežnická biblická hodina v pátek. Sbor vznikl v květnu 1948 pod jménem Věřící v Pána Ježíše Krista a spolupracoval s věřícími ze slovenského Holíče, kde se střídavě scházeli. V roce 1966 se do Hodonína přestěhoval Václav Kuklínek, který se ujal odpovědnosti za sbor. Do roku 2006 se věřící KSb scházeli v modlitebně ČSCH, poté v ulici Willsonově v bývalé budově Českých drah. Shromáždění se účastní průměrně 25 dospělých a asi 10 dětí. Ve složení členů KSb převažují muži střední generace a poté ženy spíše starší generace. Někdy se účastní i hosté z hodonínských lázní. Sbor pořádá společná shromáždění, výlety, návštěvy bohoslužeb a konferencí KSb ve Veselí nad Moravou, Olomouci a Brně a také letní mládežnický pobyt v okolí Vsetína, kde se věřící této církve scházeli již před

¹⁰⁹ Církev bratrská Kyjov [online]. Citováno 25.3.2012. Dostupné na <http://cbkyjov.webnode.cz/>

¹¹⁰ Vojtíšek, Zdeněk: Encyklopedie náboženských směrů v České republice. Praha 2004, s. 83.

¹¹¹ Křesťanské sbory [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na <http://www.krestanskesbory.cz/dle/vedit21.php?id=7>

¹¹² SLDB 2001 – okres Hodonín 2001. [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na <http://czso.cz/xb/edicniplan.nsf/p/13-6227-03>

rokem 1989. KSb příležitostně spolupracuje a Apoštolskou církví, např. při pořádání přednášky Thomase Graumana, který byl zachráněn Nicolasem Wintonem.¹¹³

KSb ve Veselí nad Moravou má v neděli dopoledne (kromě poslední v měsíci) v modlitebně Církve Adventistů sedmého dne biblické hodiny, kde se v roce 2009 uskutečnil křest nové členky.¹¹⁴

6.7 *Apoštolská církev*

Letniční (obrácení díky zkušenosti s Duchem svatým) hnutí má svou tradici v Českých zemích již od počátku 20. století, především ve Slezsku. V průběhu 60. let se při pokusech o legalizaci spojila s Církví Bratrskou, ale soužití netrvalo dlouho. Vytvořit samostatnou církev se podařilo po mnoha letech práce v ilegalitě až v roce 1989, kdy vznikla Apoštolská církev v ČR (AC) a je členem Ekumenické rady církví.¹¹⁵ V čele církve stojí Rada církve v čele s biskupem a sdružuje 43 sborů a několik desítek misijních stanic na území ČR. Ve sčítání lidu v roce 2011 se k AC přihlásilo téměř pět tisíc lidí.¹¹⁶

V roce 1991 se k AC přihlásilo podle sčítání lidu v okrese Hodonín 14 věřících, v roce 2001 71 věřících.¹¹⁷

V okrese Hodonín působí sbor v Hodoníně a misijní stanice v Kyjově. Sbor AC v Hodoníně vznikl v roce 1997, do té doby byla oblast misijně spravována z mateřského břeclavského sboru. V roce 2010 měl sbor 45 členů a vedl jej pastor Bohuslav Cupal, kterého volí rada starších. Nedělní bohoslužby navštěvuje kolem 70 věřících, včetně dětí a lidí sympatizujícími s touto církví. Aktivity sboru probíhají ve vlastním sborovém domě v ulici Komenského v Hodoníně.

Pravidelně probíhají nedělní bohoslužby doprovázené hudbou a zpěvem, v pondělí modlitební setkání kde se celý sbor modlí za národ, místa svého působení a potřeby lidí, ve čtvrtek domácí skupinky 3 – 15 osob, jejichž náplní je svědectví přátelům o přítomnosti Boha v každodenním životě a tímto setkáváním zapojit všechny členy, aby se necítili osamělí. Jednou v měsíci se v pátek koná literární setkání mládeže a v sobotu mládežnické setkání. Sbor pořádá také řadu kulturních akcí, především

---

¹¹³ Informace poskytl Lubomír Kuklínek, 19.4.2012 v odpovědi na email

¹¹⁴ Křesťanský sbor Hodonín [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na <http://krestansky-sbor-hodonin.717.cz/>

¹¹⁵ Vojtíšek, Zdeněk: Encyklopedie náboženských směrů v České republice. Praha 2004, s. 103.

¹¹⁶ Apoštolská církev [online]. Citováno 23.3.2012. Dostupné na <http://apostolskacirkev.cz/o-nas/historie>

¹¹⁷ SLDB 2001 – okres Hodonín 2001 [online]. Citováno 23.3.2012. Dostupné na <http://czso.cz/xb/edicniplan.nsf/p/13-6227-03>

hudebních koncertů a přednášek pro manžele nebo s cestopisnou a biblickou tematikou. V létě pořádají bohoslužby pod širým nebem pro veřejnost, pro mládež příměstský fotbalový turnaj. V červenci 2011 proběhl Christ-Fest v Kyjově a Dubňanech, v rámci projektu AC pro Jižní Moravu Evropa potřebuje Ježíše na podporu zakládání nových sborů, během kterého proběhlo několik koncertů, jazykový kurz, několik sportovních aktivit a bohoslužeb.¹¹⁸

V Kyjově sídlí misijní pobočka sboru AC Kyjov. Bohoslužby se konají v Kyjovském kulturním domě. Mezi aktivity kyjovské AC patří taktéž středeční Klub EXIT pro mládež, různé sportovní akce, přednášky zahraničních misionářů i na různá životní témata a manželské večery. Oba sbory jsou také zapojeny do programu Teen Challenge, který se zabývá prevencí drog a závislosti u mládeže.¹¹⁹

6.8 *Pravoslavná církev v českých zemích*

Samostatná církev byla v roce 1922 uznána jako Československá obec pravoslavná, která se hlásí k tradici východního křesťanství přinesenou Konstantinem a Metodějem v 9. století na Velkou Moravu. Významnou osobností při ustavování nové církve byl rodák z Hrubé Vrbky Matěj Pavlík, který byl původně katolickým knězem, poté se podílel na založení Československé církve a přijal pravoslavné biskupské svěcení, při kterém přijal jméno Gorazd. Později však od této církve odešel a vytvořil samostatnou eparchii v rámci Srbské pravoslavné církve. Zemřel v roce 1942 po odhalení úkrytu parašutistů v pravoslavném chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Praze. V roce 1987 byl v Olomouci svatořečen jako sv. Gorazd II. Na Moravě působí Olomoucko-brněnská eparchie.¹²⁰

Počátkem padesátých let byla církev uznána ruskou pravoslavnou církví jako autokefální (nezávislá, smí samostatně volit a světit biskupy). Po rozdělení Československa zůstala církev jednotná, a proto se její název změnil na současnou podobu – Pravoslavná církev v Českých zemích a na Slovensku (PCČZS) a dělí se na 4 eparchie (biskupství) – pražskou, olomoucko-brněnskou, prešovskou a košickou.

Do olomoucko-brněnské eparchie náleží brněnský presbyteriát, kam náleží jediná náboženská obec okresu sídlící v Hodoníně. Byla založena v roce 2005, kdy v listopadu byla sloužena první liturgie v chrámu zasvěceném sv. Metoději na hodonínském

¹¹⁸ Apoštolská církev Hodonín [online]. Citováno 23.3.2012. Dostupné na <http://www.achodonin.cz/>

¹¹⁹ Apoštolská církev Kyjov [online]. Citováno 23.3.2012. Dostupné na <http://ackyjov.webnode.cz/akce/>

¹²⁰ Vojtíšek, Zdeněk: Encyklopedie náboženských směrů v České republice. Praha 2004, s. 29 – 30.

hřbitově, kde se konají pravidelné nedělní liturgie. Ten byl posvěcen o rok později a správcem farnosti byl ustanoven diákon Serafim Tomeček, který byl vysvěcen na kněze. V současnosti se náboženská obec pomalu rozrůstá o nové věřící, kteří se scházejí v nové farní budově v Mutěnicích, kde probíhá výuka náboženství pro děti, setkávání dospělých, konání přednášek a výstav pro veřejnost a letních pobytů pro děti. Náboženská obec spolupracuje s bratrstvem monastýru v Hrubé Vrbce, společně připravují poutě do Mikulčic na oslavu příchodu sv. Cyrila a Metoděje, do Hrubé Vrbky u příležitosti výročí mučednické smrti sv. Gorazda II. a několikrát ročně na Horu sv. Klimenta u Osvětiman.¹²¹

Monastýr v Hrubé Vrbce, který je mužským kláštelem, vznikl v roce 1992 na památku mučedníka sv. Gorazda II, který je zdejším rodákem. Připomínka jeho smrti se koná nejbližší pátek a sobotu k 4. září. V pátek se koná celonoční bdění a setkání, v sobotu pak liturgii. Pravidelně se zde také konají dvakrát měsíčně nedělní liturgie. Monastýr nabízí ubytování pro poutníky a letní tábory pro děti. Přestaveným monastýru je biskup Jáchym (Mgr. Roman Hrdý), který je současně biskupem vikářem pro olomoucko-brněnskou eparchii.¹²²

6.9 Náboženská společnost Svědkové Jehovovi¹²³

První stopy působení této církve u nás jsou v roce 1916 a od roku 1923 bylo ustaveno první sdružení badatelů Bible, ale v roce 1932 bylo nahrazeno pobočkou Mezinárodního sdružení badatelů Bible, která rozvíjela svou misijní činnost, typickou právě pro tuto církev. Po zákazech byla v roce 1993 opět tato církev registrována pod svým současným názvem. Odbočka pro ČR mezinárodní organizace řídí asi 230 sborů.¹²⁴ V roce 2011 bylo v ČR 15 534 Svědků Jehovových.¹²⁵

V roce 1991 se k Náboženské společnosti Svědků Jehovových (NSSJ) přihlásilo na Hodonínsku 106 osob, v roce 2001 pak 179.¹²⁶ Nejvíce členů bylo především ve městech – v Kyjově (39), Veselí nad Moravou (28), Hodoníně (20), Vracově (15) a

---

¹²¹ Pravoslavná církevní obec při chrámu sv. Metoděje [online]. Citováno 29. 3. 2012. Dostupné na <http://www.pravoslavi-hodonin.cz/index.html>

¹²² Pravoslavný monastýr sv. mučedníka biskupa Gorazda [online]. Citováno 29. 3. 2012. Dostupné na <http://www.monastyrsvgorazda.cz/ikony/uvod.html>

¹²³ Vzhledem ke specifičnosti náboženské společnosti se nepodařilo podrobnější informace získat.

¹²⁴ Vojtíšek, Zdeněk: Encyklopedie náboženských směrů v České republice. Praha 2004, s. 98.

¹²⁵ Celosvětové společenství Svědků Jehovových. Ročenka Svědků Jehovových 2012[online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na http://download.jw.org/files/media_books/yb12_B.pdf

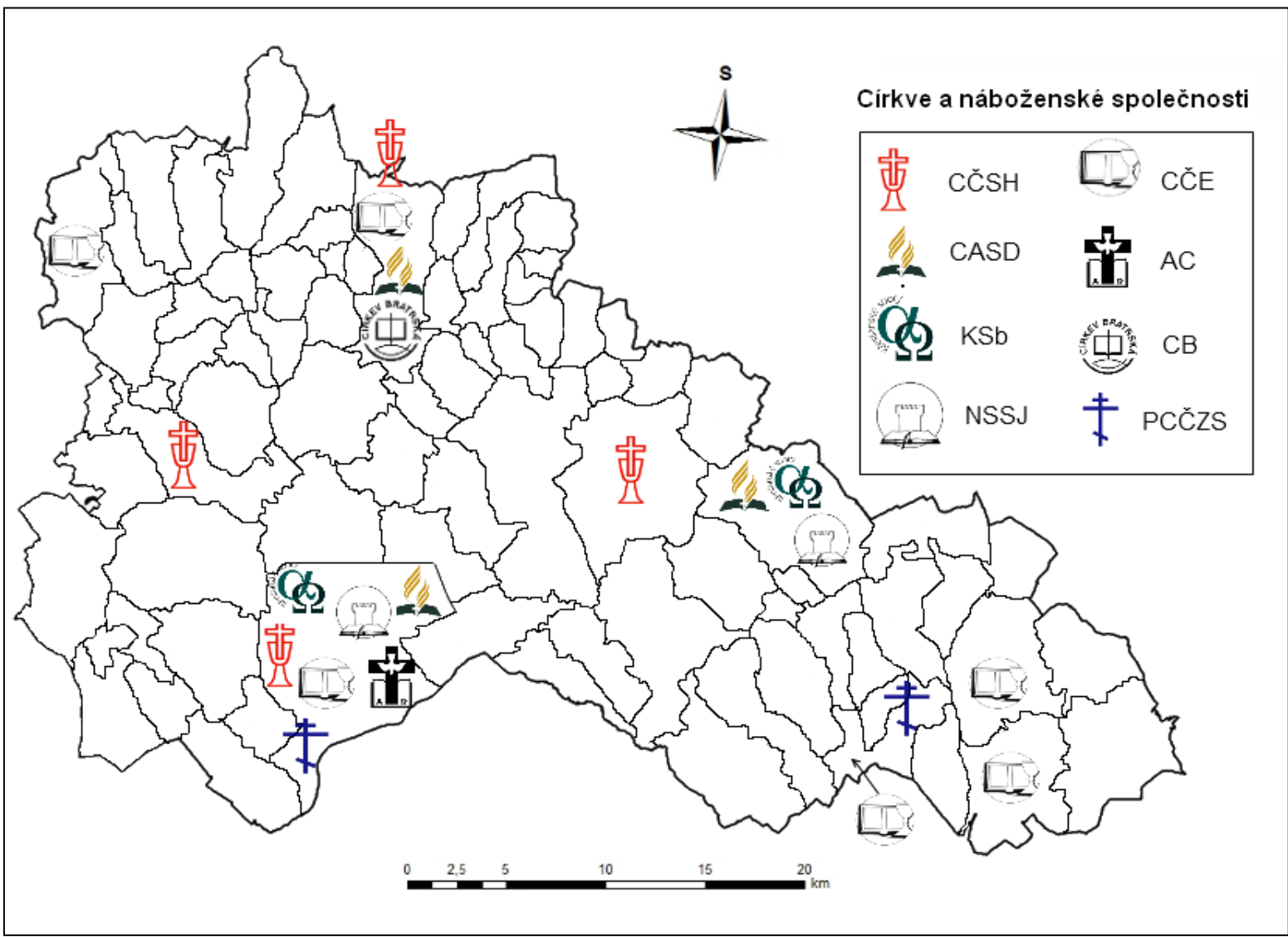
¹²⁶ SLDB 2001 – okres Hodonín 2001. [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na <http://czso.cz/xb/edicniplan.nsf/p/13-6227-03>

Bzenci (12).¹²⁷ V okrese Hodonín má NSSJ dvě pobočky – sál Království v Kyjově v Boršovské ulici, který byl zaevidován v roce 1998 a ve Veselí nad Moravou v ulici Rozmarýnové, který vznikl na začátku roku 2000.¹²⁸

---

¹²⁷ Veřejná databáze ČSÚ. Věřící podle náboženského vyznání v obcích okresu [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?cislatab=OB011_OK.19&kapitola_id=87&voa=tabulka&go_zobraz=1&verze=0

¹²⁸ Ministerstvo kultury ČR. Výpis z rejstříku evidovaných právnických osob [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na http://www3.mkcr.cz/cns_internet/CNS/Seznam_cpo.aspx?id_subj=1028&str_zpet=Seznam_CPO.aspx

Obr. 17: Lokalizace sborů a náboženských obcí v okrese Hodonín
(bez kazatelských stanic a poboček)

6.10 *Federace Židovských obcí*

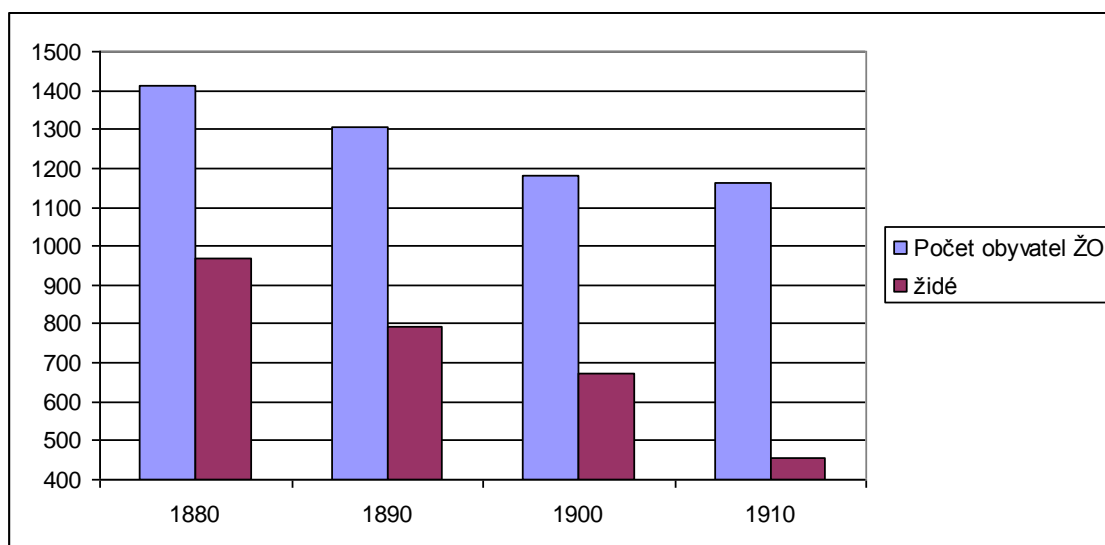
Na území dnešního okresu Hodonín se v současnosti nenachází žádná židovská obec, přesto je vhodné zmínit toto vyznání v rámci této práce, jelikož zde měla izraelská víra své významné zastoupení až do druhé světové války.

S postupem sekularizace v české společnosti v 19. století a dále i ve století 20. se vytrácí náboženské hledisko židovského obyvatelstva a je bráno spíše z pohledu národnostního. Proto se v pramenech i literatuře tyto dva pojmy (Žid a žid) zaměňují a ani zde nebudou rozlišovány. Z hlediska národnostního tak bylo židovské obyvatelstvo i perzekuováno rasovou politikou nacistického režimu po vytvoření Protektorátu Čechy a Morava v roce 1939. Nezáleželo tedy na tom, zda Židé zároveň aktivně zachovávali ustanovení židovského náboženství. Proto se v této práci není možné opírat o seznamy Židů pořízené před deportacemi z Hodonínska a zároveň i proto, že mohli být často přistěhováni na velmi krátkou dobu z území Sudet zabraného Německou třetí říší. Před druhou světovou válkou někteří Židé emigrovali do zahraničí, většina však zůstala a tak byli postupně shromažďováni v koncentračním táboře v Terezíně a poté odvezeni do vyhlazovacích táborů, nejčastěji do Osvětimi v Polsku. Po katastrofě nazývané nežidovskou veřejností holocaust se vraceli jen ojedinelí přeživší a většinou se již chtěli distancovat od tragické minulosti a tak se často vzdávali židovské víry. Ani za komunistického režimu nebylo židovskému vyznání přáno. Vrcholným obdobím komunistického antisemitismu byl rok 1952 a tak krátké uvolnění v 60. letech využili Židé k emigraci. Konce období komunismu se tak dočkala nepočtená židovská obec. Po roce 1989 došlo k obnově judaismu a i jeho různých směrů, které zastřešuje Federace židovských obcí, která sdružuje v ČR 10 samostatných obcí (Praha, Brno, Olomouc, Ostrava, Plzeň, Karlovy Vary, Teplice, Ústí nad Labem, Děčín a Liberec).¹²⁹

Sčítací operáty z období Rakouska-Uherska ukazují na Hodonínsku trend postupného ubývání izraelského vyznání především na venkově, ve městech jsou počty vyrovnanější, i když i tam s výjimkou Hodonína dochází k poklesu. V tomto období byly na Hodonínsku 4 samosprávné židovské obce (ŽO) – ve Bzenci, Veselí nad Moravou, Strážnici a Kyjově.¹³⁰ Dále existovaly ŽO v Dambořicích a Hodoníně.

¹²⁹ Vojtíšek, Zdeněk: Encyklopedie náboženských směrů v České republice. Praha 2004, s. 136 – 137.

¹³⁰ Podle pramenů k výsledkům sčítání 1880 – 1910, kde jsou ŽO uvedeny samostatně.

Obr. 18: Celkový vývoj počtu obyvatel v židovských obcích a židů

V meziválečném období došlo ještě k výraznějšímu poklesu židů, kdy jejich počet klesl až na poslední ze sledovaných náboženství. Tehdy se nacházelo na území Hodonínska 5 židovských náboženských obcí – v Hodoníně, Dambořicích, Kyjově, Bzenci a Strážnici.¹³¹

Ve Veselí nad Moravou existovala samosprávná židovská obec do roku 1919, kdy vzniklo město Veselí nad Moravou spojením židovské obce, Veselí a Veselského Předměstí. Bývalou synagogu po opravách dnes vyžívá CASD. Židovský hřbitov, založený v roce 1784 se nachází v blízkosti kostela sv. Andělů strážných.¹³²

V Dambořicích se židovská obec začala utvářet v první polovině 16. století, kdy je k roku 1617 doloženo 6 židovských domů. V devatenáctém století tvořili židé téměř ¼ obyvatel a kolem poloviny 19. století zde žilo asi 480 židovských obyvatel a v roce 1848 měla židovská čtvrť 72 domů. Díky židovskému osídlení se v obci rozvíjel obchod. Byla zde židovská obec, která však nebyla samosprávná. Ta měla vlastní obecnou školu a školu pro hebrejskou řeč od roku 1862 a vlastní synagogou z roku 1868, která byla v roce 1948 zbořena. V roce 1943 byli poslední Židé transportováni do koncentračních táborů a po skončení války se již nikdo nevrátil. Původní židovské ghetto netypicky uprostřed obce a hřbitov zůstaly zachovány.¹³³

¹³¹ Boháč, Zdeněk: Atlas církví, Kostelní Vydří 1999, přílohy.

¹³² Veselí nad Moravou [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.veseli-nad-moravou.cz/>

¹³³ Dambořice, Dějiny obce [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.damborice.cz/> a informační tabule v obci

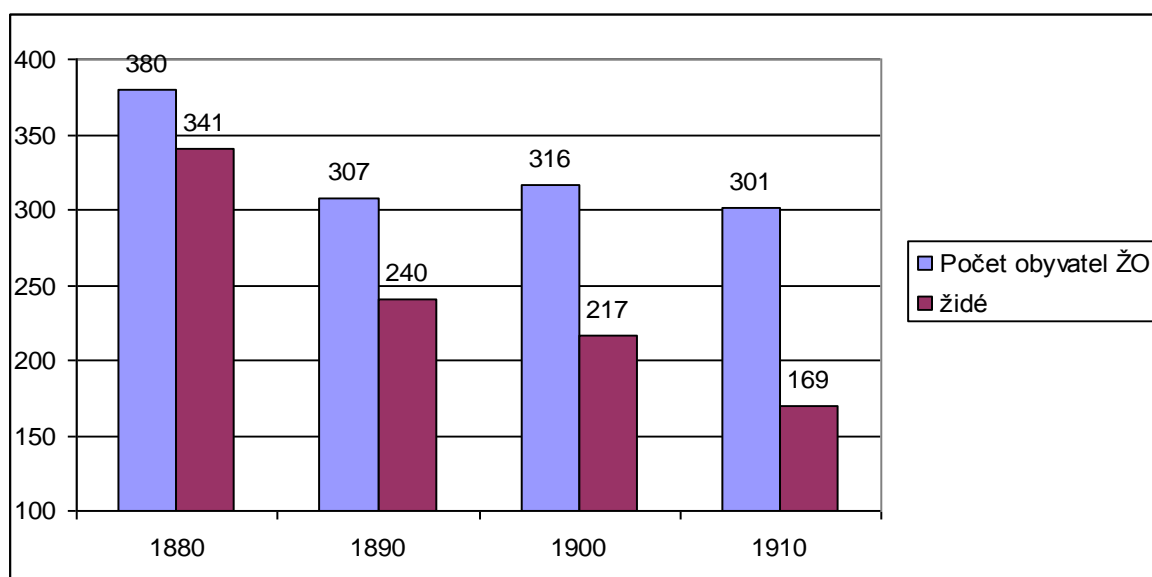
V Hodoníně jsou počátky židovského osídlení doloženy od poloviny 16. století a židovská čtvrť vznikla na ostrově mezi rameny řeky Moravy na jihu města mezi jádrem města a vrchnostenským sídlem. Konaly se zde i zemské rabínské synody. V roce 1774 však Marie Terezie zchudlou ŽO zrušila a Židé museli odejít do Uher nebo do jiných obcí (např. Kostelec u Kyjova). Na mnohé žádosti povolil Josef II. pobyt ve městě 13 rodinám a poté se jejich počet pomalu zvyšoval. V lednu roku 1943 byli Židé transportováni nejprve do Terezína a poté jich 222 zahynulo v koncentračních táborech. Po 2. světové válce ŽO nakrátko obnovila svoji činnost, ale v roce 1962 se změnila v synagogální spolek pod ŽO Brno, ale i ten v roce 1976 zanikl. V 70. letech 20. století zanikla původní židovská čtvrť, kde vznikla poté zástavba panelových domů. Z původních institucí existuje bývalý židovská škola (ulice Mlýnská), obecní dům a špitál. Synagoga stávala ve východní části ostrova. Vznikla přestavbou bratrské modlitebny po roce 1622 a několikrát byla přestavěna. Svému účelu sloužila až do začátku války, po válce byla stržena, jelikož byla vážně poničena. V letech 1968 – 1976 byla modlitebna v ulici B. Němcové, i ta byla na začátku 80. let zbořena. Ve městě jsou doloženy 2 židovské hřbitovy – starý je doložen na západě města po roce 1620 a několikrát byl rozšiřován. V průběhu 70. a 80. let byl ale zrušen a upraven jako park G. Preissové. Nové pohřebiště bylo zřízeno v roce 1941 z příkazu nacistů. Z části sem byly přeneseny náhrobky ze starého hřbitova a dále novodobé náhrobky z pohřbů v letech 1941 – 1997. Zde je umístěn i památník obětem holocaustu.¹³⁴

ŽO v Kyjově je poprvé v pramenech doložena k roku 1603. Po třicetileté válce je odhadován počet židů ve městě kolem 220 a z 80. let pochází spis Tekkanoth (Status pospolitosti a obecní nařízení) o náboženském a společenském životě v ghettu, psaný formou kroniky. Počet Židů pozvolna narůstal, k roku 1857 je doloženo 597 duší. Omezení padla po roce 1848, kdy bylo zrušeno ghetto, v roce 1852 byla vysvěcena synagoga a o 11 let později vznikla škola pro hebrejskou řeč. Ke konci století však počet Židů klesá. Stejně jako i z jiných měst byli Židé v roce 1943 odvezeni do Terezína. Po válce se však vrátilo jen několik desítek jednotlivců a tak byla v 60. letech ŽO rozpuštěna a věřící přešli pod správu brněnské ŽO. Ve stejné době byla zlikvidována i synagoga, na jejímž místě vznikl kulturní dům a původní domy taktéž

---

¹³⁴ Klenovský, Jaroslav: Historie židovské obce v Hodoníně ve zkratce [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.hodonin.eu/historie-zidovske-obce-v-hodonine-ve-zkratce/d-79069/p1=27709>

vzaly za své. Památník obětem holocaustu je v parku nemocnice, kde se rozkládal židovský hřbitov.¹³⁵

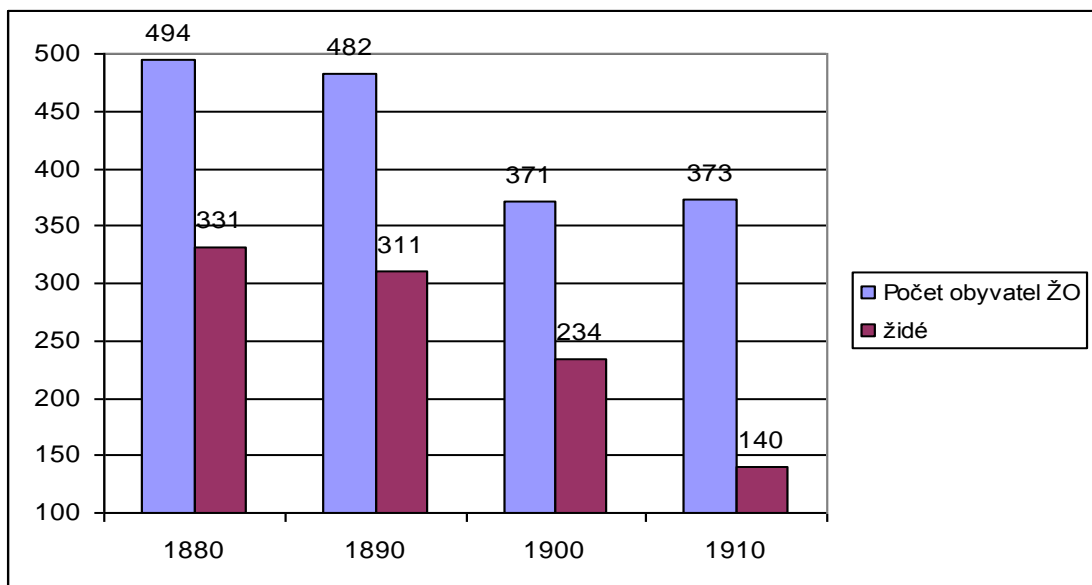
Obr. 19: Vývoj počtu obyvatel a židů v ŽO Kyjov

Osídlení Židů ve Bzenci patří k nejstarším na Moravě, jelikož již v polovině 14. století se zde začali usazovat trvale. Židovská čtvrť se rozkládala severně a severozápadně od Dolního náměstí směrem k zámku. Z počátku 17. století je doloženo 32 židovských domů a špitál. Ve druhé polovině 18. století zde bylo 63 domů, od konce 18. století zde mělo povoleno bydlet 130 židovských rodin a na začátku 19. století to bylo už 88 domů. V roce 1850 to bylo 900 osob, což byla $\frac{1}{4}$ obyvatel města. Rozrůstala se tak celá židovská čtvrť směrem na Vracov a až do 20. století tvořila samostatnou obec. Sloučeny byly v roce 1919 v město Bzenec. V období první republiky se počet Židů začal snižovat až na počet 130 v roce 1943, kdy byly transportováni jako i další Židé z Hodonínska do Terezína. Po válce se vrátili pouze 4 Židé a tak byla ŽO zrušena. V roce 1859 uvádí tehdejší bzenecký rabín, že byla pětisetletá synagoga zbourána a místo ní vystavěna v roce 1863 nová synagoga. V roce 1941 byla však zdemolována spolu s okolními domy. V roce 1960 byla definitivně odstraněna. Východně od náměstí je zachována část židovské čtvrti, hřbitov s náhrobky ze 17. století a obřadní síň z poloviny 19. století.¹³⁶

¹³⁵ Weber, Petr: Židovská náboženská obec v Kyjově. Židovské listy. Redakční blog. [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://zidovskelisty.blog.cz/1102/zidovska-nabozenska-obec-v-kyjove>

¹³⁶ Vratislavský Ivo: Historie a památky města Bzenec [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.bzenecko.cz/stranky/historie-a-pamatky-mesta-bzenec-13.html>

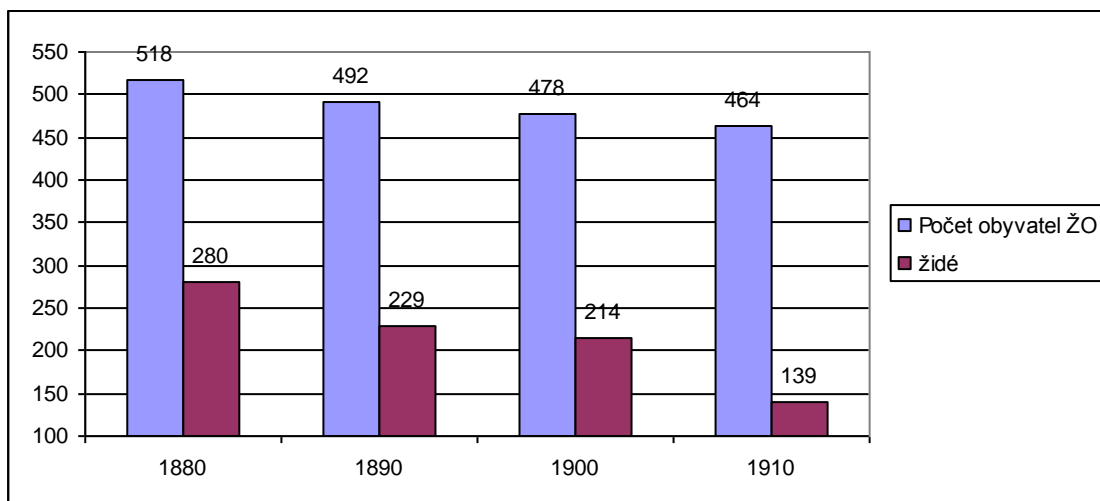

Obr. 20: Vývoj počtu obyvatel a židů v ŽO Bzenec

Posledním městem s významným židovským osídlením byla Strážnice. Pravděpodobné usazení Židů proběhlo již ve 13. století, ale písemně jsou datováni až z roku 1447. Stejně jako v dalších městech dosáhla ŽO největšího rozmachu v polovině 19. století a po 2. světové válce byla jen krátce obnovena. Původní středověká čtvrť zanikla zcela, mladší vznikla na severovýchodním okraji města, kde se nachází dnešní ulice Boženy Hrejsové, Zákoutí, Bzenecká, Kovářská a Sadová, ve které je dochován templ s přilehlým hřbitovem, dům s rituální lázní a špitál. V Bzenecké ulici je bývalá škola a byt rabína. Z původních 94 domů většina stojí dodnes. Synagoga byla postavena v roce 1804 a upravena 1870. Obnova památky proběhla v letech 1994 – 2007 a dnes je využívána pro muzejní účely. Židovský hřbitov vznikl asi koncem 18. století a nachází se zde asi 1500 náhrobků. Nejstarší je z roku 1648 přenesený z pohřebiště starší čtvrti.¹³⁷

¹³⁷ Židovské památky jižní Moravy. ŽO Brno. Strážnice [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na http://www.jewishbrno.eu/index.php?Itemid=24&id=42&lang=cs&option=com_content&view=article

Obr. 21: Vývoj počtu obyvatel a židů v ŽO Strážnice

7 Závěr

Cílem této práce bylo popsat a vysvětlit změny, které se dějí na Hodonínsku od roku 1880 až do současnosti v náboženském vyznání obyvatelstva a také stručně podat obraz o současném působení vybraných církví a jejich aktivitách. V následující stati bude uvedeno několik závěrů, k nimž tato práce dospěla.

Hodonínský okres je velmi rozsáhlým a různorodým prostředím, které se projevilo na náboženské struktuře. V sídlech na periferii regionu se udržela víra ve vyšší míře než ve městech a oblastech s průmyslovou a těžební činností. Jak již bylo několikrát konstatováno, hodonínský okres patří k oblastem s nejvyšší mírou religiozity u nás. Podle posledního sčítání lidu v roce 2001 jeho průměr (57,6 %) dalece převyšuje průměr ČR (32,1 %) i Jihomoravského kraje (43,7 %). Celková struktura je podobná s ČR, ovšem s jinými podíly jednotlivých vyznání.

Struktura vyznání je v podstatě neměnná již od začátku 20. století. Dílčí změny nastávají vznikem nových církví a náboženských společností, mezi které se populace štěpí a největší nárůst zaznamenávají skupiny obyvatel bez vyznání a ti, kteří otázku nezodpoví. Poslední, i když méně výraznou, změnou bylo prakticky vymizení židovského náboženství, díky čemuž ztratila oblast jednu z významných složek své rozmanitosti nejen náboženské, ale i kulturní a hospodářské.

Hodonínsko je typickým představitelem konzervativního okresu, kde je tradičně dominantní a i v současnosti velmi silné katolické vyznání. Více než polovina obyvatelstva se k této víře hlásí a z celkového počtu věřících zaujímá téměř 93 %. Je tak na 2. místě v míře religiozity v rámci ČR. I přesto ale právě tato církev zaznamenává největší úbytky věřících buď k jiným církvím, nebo k žádné. Jak naznačuje část věnovaná katolické církvi, probíhá značná část náboženského života stejně ve všech farnostech. Regionálně jsou také významná poutní místa okresu.

Druhým důležitým vyznáním byla evangelická víra. Dříve to byly dvě základní konfese, v současnosti se nabízí směrů mnohem více. Dalo by se říci, že na rozdíl od katolického vyznání, tyto církve si v součtu zachovávají stejný podíl věřících a nové směry ze zahraničí získávají stále větší popularitu. Tradičně mezi protestantskými církvemi je nejvíce věřících Církve Českobratrské evangelické, kteří tvoří tradičně silné zastoupení v několika obcích na okraji okresu. Obec Javorník je pak v celé dominantně katolické oblasti naprostou výjimkou. Snad právě její odlehlost pomohla k udržení silné náboženské tradice. Další směry, jako je například Apoštolská církev nebo Křesťanské

sbory, mají naopak nejvíce věřících ve větších městech. Tyto církve jsou nejživějšími a nejaktivnějšími v rámci náboženského života, jelikož pořádají i mnoho kulturních akcí nejen pro své věřící.

Církev Československá husitská je jako v celé ČR na třetím místě co do počtu věřících. I ta má své stabilní místo, především na Hodonínsku a Kyjovsku. U ní je zřejmý vyšší propad počtu věřících od doby meziválečné, kdy měla jak vyšší procento věřících tak i více náboženských obcí.

Pravoslaví zažívá po roce 1990 na Hodonínsku svůj rozkvět. Postupně roste počet věřících a díky aktivitě věřících ožívá i monastýr v Hrubé Vrbce.

Konzervativnost oblasti se odráží i na skutečnosti, že zde nemají nekřesťanské církve významnější procento stoupenců. Jistě bude ale velmi zajímavé porovnání s novými údaji ze sčítání lidu v roce 2011.

Stejně jako v celé ČR se zde projevilo čtyřicet let komunistického režimu, který nepřál svobodnému náboženskému vyznání. Tuto dobu dokumentují archivní materiály církevních tajemníků, kteří ve svých hlášeních podávali informace nejen o věřících, ale především o majetku a činnosti farností a kněží. Často v nich bylo uvedeno, že lidé jsou obzvláště ve své víře zatvrzelí a nechtějí se jí vzdát. Logicky se tedy na venkově udržela vyšší míra vyznání než ve městech, kde ale naopak je složení věřících nejpestřejší, což se týká Hodonína, Kyjova, Veselí a Bzence.

V oblastech těžby a průmyslových podniků se religiozita začala vytrácet mnohem dříve než na zemědělském venkově. Pestré náboženské poměry panují v Hrubé Vrbce a dříve také v Dambořicích. Ze 3 oblastí okresu je jednoznačně nejreligióznější Veselsko.

Z toho všeho vyplývá, že víra je stále velmi důležitou součástí života lidí na Hodonínsku a bude mít ještě v příští generaci pokračování. Díky množství církví a náboženských společností je zde pestré a otevřené prostředí, v němž církve často navzájem spolupracují – pořádají vánoční koncerty nebo ekumenické bohoslužby.

Při zpracování se práce setkala se zájmem a ochotou jednotlivých představitelů církví, kteří mi pomohli doplnit některé informace.

Tato práce by mohla sloužit i pro seznámení veřejnosti s danou tematikou, jelikož práce podobného zaměření pro Hodonínský okres chybí.

8 Souhrn

Cílem této diplomové práce bylo popsat a analyzovat změny v náboženském vyznání obyvatelstva okresu Hodonín od roku 1880 do současnosti a také ukázat současnou podobu religiozity.

Na úvod bylo území stručně představeno z hlediska přírodních a populačních podmínek. Dále jsou zde uvedena základní teoretická východiska religiózní geografie a religionistiky.

Poté jsou popsány výsledky sčítání lidu, která zjišťovala religiozitu. K jednotlivým sčítáním jsou uvedeny kartodiagramy s podíly vyznání.

Následují kapitola tyto výsledky analyzuje z pohledu vývoje v čase, prostoru a také z pohledu jednotlivých náboženství. Doplnkovými charakteristikami jsou porovnání s výsledky voleb či rodinného stavu. Tato analýza je doplněna mapou pro kategorizaci a grafem velikostní struktury obcí.

Důležitou kapitolou je nástin současného působení 10 církví v okrese Hodonín. Každá z nich je stručně představena po stránce svého počátku, vývoje působení v ČR a charakteristických rysů a poté je pojednáno o vzniku na sledovaném území, stručném vývoji a současných aktivitách.

Klíčová slova: náboženství, církev, náboženská společnost, okres Hodonín, římskokatolická církev, evangelické církve, vývoj náboženského vyznání

9 Summary

The aim of this thesis was to describe and analyze changes in the religion of the population in district Hodonin from 1880 to the present and also show the current form of religiosity in this area.

The analyzed area was briefly introduced in terms of population and natural conditions. There are also given basics of theoretical religion and geography and religious studies.

The main part describes the census results that examined religiosity. For each census are given cartograms with shares of religion.

The following chapter analyzes these results in terms of development in time, space and individual religions. The additional characteristics are compared with the results of elections or marital status. This analysis is supplemented by a map chart for categorization and size structure of municipalities.

An important chapter is an outline of the current activities of 10 churches in the district Hodonín. Each of them is briefly introduced in terms of its origin, development of activities in the Czech Republic, characteristics and then discusses the penetration in observed area, brief development and current activities.

Keywords: religion, church, religious society, district Hodonin, the Roman Catholic Church, the Evangelical Church, the development of religion

10 Použité zdroje

Seznam literatury

- *Frajer, Václav*: Úvod do religiózní geografie. In Gardavský, V.: Otázky geografie 4. Praha 1997
- *Matlovič, René*: Geografia relígií. Prešov 2001
- *Štampach, Odilo Ivan*: Přehled religionistiky, Praha 2008
- *Horyna, Břetislav – Pavlincová, Helena*: Dějiny religionistiky. Olomouc 2001
- *Štampach, Odilo Ivan*: Na nových stezkách ducha, Praha 2010
- *Filipi, Pavel*: Církev a církve, Brno 2000
- *Boháč, Zdeněk*: Atlas církví, Kostelní Vydří 1999
- *Franzen, August*: Malé církevní dějiny, Praha 1992
- *Bartoš, J., Schulz, J., Trapl, M.*: Historický místopis Moravy a Slezska 1848 – 1960, svazek VIII. Ostrava 1982
- *Stoklasa, Radovan*: Kostely na Slovácku II., Rožnov pod Radhoštěm 2007
- *Vojtíšek, Zdeněk*: Encyklopedie náboženských směrů v České republice. Praha 2004
- Evangelický kalendář, různé ročníky
- *Salajka, Milan*: Portrét Československé církve husitské, Praha 2007
- *Vojtíšek, Zdeněk*: Encyklopedie náboženských směrů v České republice, Praha 2004

Statistické zdroje

- Podrobný seznam míst na Moravě. C. K. Statistická ústřední komise, Vídeň, 1885
- Podrobný seznam míst na Moravě. C. K. Statistická ústřední komise, Vídeň, 1893
- Lexikon obcí pro Moravu. C. K. Statistická ústřední komise, Vídeň, 1906
- Spezialortsrepertorium von Mähren. K. K. Statistische Zentralkommission, Wien, 1918.
- Statistický lexikon obcí na Moravě a ve Slezsku. Ministerstvo vnitra a Státní statistický úřad, Praha, 1924
- Statistický lexikon obcí v republice Československé: Země moravskoslezská. Ministerstvo vnitra a Státní statistický úřad, Praha, 1935

- Sčítání lidu, domů a bytů 1991, okres Hodonín. Český statistický úřad - Okresní statistická správa, Hodonín 1992
- Sčítání lidu, domů a bytů 2001 - okres Hodonín 2001[online]

Archivní prameny

- Moravský zemský archiv – Státní okresní archiv Hodonín, fond ONV Hodonín.
- Moravský zemský archiv – Státní okresní archiv Hodonín, fond ONV Kyjov.
- Moravský zemský archiv – Státní okresní archiv Hodonín, fond ONV Veselí nad Moravou

Internetové zdroje

- Sčítání lidu, domů a bytů 2011 – sčítací formuláře [online]. Citováno 5. 3. 2012. Dostupné na [http://www.scitani.cz/sldb2011/redakce.nsf/i/scitaci_list_osob/\\$File/lo_vzor.pdf](http://www.scitani.cz/sldb2011/redakce.nsf/i/scitaci_list_osob/$File/lo_vzor.pdf)
- Havlíček, Tomáš: Religiózní krajina [online]. 2007. Citováno 1. 3. 2012. Dostupné na <http://www.religion-landscape.cz>
- Charakteristika okresu Hodonín. [online]. Citováno 15. 3. 2012. Dostupné na http://czso.cz/xb/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_hodonin
- Sčítání lidu, domů a bytů 2001 - okres Hodonín 2001[online]. Citováno 19. 3. 2012. Dostupné na <http://www.czso.cz/xb/edicniplan.nsf/p/13-6227-03>
- Integrovaný portál MPSV [online]. Citováno 19. 3. 2012. Dostupné na <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>
- Veřejná databáze ČSÚ. Obyvatelstvo podle náboženského vyznání 2001. [online]. Citováno 15.3.2012. Dostupné na http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?kapitola_id=87&razeni=ud&stranka=0
- Bartoníček, Radek: Slovácko Dnes.cz Dvojí radost z Hrubé Vrbky – výstava o čtyřech vírách... [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.slovackodnes.cz/?topic=dvoji-radost-z-hrube-vrbky-vystava-o-ctyrech-virach-a-take-nove-internetove-stranky-video-fotky>
- Krajská správa ČSÚ. Výsledky hlasování podle politických stran a účast voličů [online]. Citováno 15.3.2012. Dostupné na <http://czso.cz/xb/edicniplan.nsf/p/13-6214-02>
- Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 28.05. – 29.05.2010 [online]. Citováno 20.3.2012. Dostupné na <http://www.volby.cz/pls/ps2010/ps311?xjazyk=CZ&xkraj=11&xnumnuts=6205>
- Krajská správa ČSÚ. Přehledné výsledky hlasování ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR podle obcí Jihomoravského kraje 2010 [online]. Citováno 20.3.2012. Dostupné na http://czso.cz/xb/redakce.nsf/i/volby_v_roce_2010

- Ministerstvo kultury ČR. Výpis z rejstříku evidovaných právnických osob [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na http://www3.mkcr.cz/cns_internet/CNS/Seznam_cpo.aspx?id_subj=1028&str_zpet=Seznam_CPO.aspx
- Posloupnost biskupů a arcibiskupů olomoucké arcidiecéze [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://ado.cz/system/files/Posloupnost-biskupu-a-arcibiskupu-olomoucke-arcidieceze.pdf>
- Biskupství brněnské. Přehled děkanství. Děkanství Hodonínské [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.biskupstvi.cz/katalog/dekanstvi.php?kod=10>
- Římskokatolická farnost Hodonín [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.farnosthodonin.cz/index.asp>
- Římskokatolická farnost Žarošice [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.zarosice.estranky.cz/>
- Arcidiecéze olomoucká. Děkanát Kyjov [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://ado.cz/obsah/dekanat-kyjov>
- Kyjovský děkanát [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.kyjov.dekanat.cz/>
- Farnost Bzenec [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.farnost-bzenec.cz/>
- Farnost Milotice při kostele Všech svatých [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.kostelmilotice.cz/index.php/uvod.html>
- Moravský zemský archiv – Státní okresní archiv Hodonín, fond ONV Kyjov. Inventární číslo 676. Zpráva o religiozitě obyvatelstva v okrese Kyjov, 1956
- Arcidiecéze olomoucká. Děkanát Veselí nad Moravou [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://ado.cz/obsah/dekanat-veseli-nad-moravou>
- Římskokatolická farnost Veselí nad Moravou [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.farnost-veseli.cz/>
- Farnost Strážnice [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://straznice.farnost.cz/index.html>
- Budař, Slavomír: Dějiny poutní Kaple sv. Antonína Paduánského. Farnost Blatnice [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.antoninek.cz/?page=antoninek/dejiny-poutniho-kostela-sv-antonina-paduanskeho>
- Církev československá husitská [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na <http://www.cesh.cz/>
- Brněnská diecéze Církve Československé husitské. Náboženské obce. Hodonín [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na http://www.ceshbrno.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=150:hodonin&catid=43:naboenske-obce-brnnske-dieceze&Itemid=27

- CČSH Hodonín [online]. Citováno 24.3.2012.
Dostupné na <http://www.husitihodonin.wz.cz/home.php>
- Brněnská diecéze Církve Československé husitské. [online]. Citováno 24.3.2012.
Dostupné na <http://www.ccsnbrno.cz/>
- Evangnet [online]. Citováno 28.3.2012.
Dostupné na <http://www.evangnet.cz/>
- CČE Hodonín [online]. Citováno 28.3.2012.
Dostupné na <http://ccehodonin.webnode.cz/>
- Novák, Jiří: Od historie k současnosti sboru v Javorníku. Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Javorníku nad Veličkou [online]. Citováno 28.3.2012.
Dostupné na <http://javornik-nad-velickou.evangnet.cz/historie>
- Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Javorníku nad Veličkou [online]. Citováno 28.3.2012. Dostupné na <http://javornik-nad-velickou.evangnet.cz/>
- Církev Adventistů sedmého dne, Historie [online]. Citováno 26.3.2012.
Dostupné na <http://www.casd.cz/index.php?a=cat.19>
- MSS CASD [online]. Citováno 26.3.2012.
Dostupné na http://www2.casd.cz/mss/system/view.php?src=inc_clen
- Ministerstvo kultury ČR. Výpis z rejstříku evidovaných právnických osob [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na http://www3.mkcr.cz/cns_internet/CNS/Seznam_cpo.aspx?id_subj=1028&str_zpet=Seznam_CPO.aspx
- SLDB 2001 – okres Hodonín 2001 [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na <http://czso.cz/xb/edicniplan.nsf/p/13-6227-03>
- Veřejná databáze ČSÚ. Věřící podle náboženského vyznání v obcích okresu [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?cislotab=OB011_OK.19&kapitola_id=87&voa=tabulka&go_zobraz=1&verze=0
- Církev Adventistů sedmého dne, sbor Veselí nad Moravou [online]. Citováno 26.3.2012. Dostupné na http://www.casd-vnm.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=12&Itemid=15
- Církev bratrská [online]. Citováno 15.4.2012.
Dostupné na <http://portal.cb.cz/historie-a-soucasnost-cirkve-bratske>
- SLDB 2001 – okres Hodonín 2001. [online]. Citováno 24.3.2012.
Dostupné na <http://czso.cz/xb/edicniplan.nsf/p/13-6227-03>
- Církev bratrská Kyjov [online]. Citováno 25.3.2012.
Dostupné na <http://cbkyjov.webnode.cz/>
- Křesťanské sbory [online]. Citováno 24.3.2012.
Dostupné na <http://www.krestanskesbory.cz/>

- Apoštolská církev [online]. Citováno 23.3.2012.
Dostupné na <http://apostolskacirkev.cz/o-nas/historie>
- Apoštolská církev Hodonín [online]. Citováno 23.3.2012.
Dostupné na <http://www.achodonin.cz/>
- Apoštolská církev Kyjov [online]. Citováno 23.3.2012.
Dostupné na <http://ackyjov.webnode.cz/akce/>
- Pravoslavná církevní obec při chrámu sv. Metoděje [online]. Citováno 29. 3. 2012.
Dostupné na <http://www.pravoslavi-hodonin.cz/index.html>
- Pravoslavný monastýr sv. mučedníka biskupa Gorazda [online]. Citováno 29. 3. 2012. Dostupné na <http://www.monastyrsvgorazda.cz/ikony/uvod.html>
- Celosvětové společenství Svědků Jehovových. Ročenka Svědků Jehovových 2012[online]. Citováno 24.3.2012.
Dostupné na http://download.jw.org/files/media_books/yb12_B.pdf
- Veřejná databáze ČSÚ. Věřící podle náboženského vyznání v obcích okresu [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?cislatab=OB011_OK.19&kapitola_id=87&voa=tabulka&go_zobraz=1&verze=0
- Ministerstvo kultury ČR. Výpis z rejstříku evidovaných právnických osob [online]. Citováno 24.3.2012. Dostupné na http://www3.mkcr.cz/cns_internet/CNS/Seznam_cpo.aspx?id_subj=1028&str_zpet=Seznam_CPO.aspx
- Veselí nad Moravou [online]. Citováno 10.4.2012.
Dostupné na <http://www.veseli-nad-moravou.cz/>
- Dambořice, Dějiny obce [online]. Citováno 10.4.2012.
Dostupné na <http://www.damborice.cz/> a informační tabule v obci
- Klenovský, Jaroslav: Historie židovské obce v Hodoníně ve zkratce [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://www.hodonin.eu/historie-zidovske-obce-v-hodonine-ve-zkratce/d-79069/p1=27709>
- Weber, Petr: Židovská náboženská obec v Kyjově. Židovské listy. Redakční blog. [online]. Citováno 10.4.2012. Dostupné na <http://zidovskelisty.blog.cz/1102/zidovska-nabozenska-obec-v-kyjove>
- Vratislavský Ivo: Historie a památky města Bzenec [online]. Citováno 10.4.2012.
Dostupné na <http://www.bzenecko.cz/stranky/historie-a-pamatky-mesta-bzenec-13.html>
- Židovské památky jižní Moravy. ŽO Brno. Strážnice [online]. Citováno 10.4.2012.
Dostupné na http://www.jewishbrno.eu/index.php?Itemid=24&id=42&lang=cs&option=com_content&view=article

11 Seznam přílohy

- Příloha 1: Struktura náboženského vyzní v okrese Hodonín v roce 1880
- Příloha 2: Struktura náboženského vyzní v okrese Hodonín v roce 1890
- Příloha 3: Struktura náboženského vyzní v okrese Hodonín v roce 1900
- Příloha 4: Struktura náboženského vyzní v okrese Hodonín v roce 1910
- Příloha 5: Struktura náboženského vyzní v okrese Hodonín v roce 1921
- Příloha 6: Struktura náboženského vyzní v okrese Hodonín v roce 1930
- Příloha 7: Struktura náboženského vyzní v okrese Hodonín v roce 1991
- Příloha 8: Struktura náboženského vyzní v okrese Hodonín v roce 2001
- Příloha 9: Počty věřících dle církví v letech 1991 a 2001 v okrese Hodonín

Příl. 1: Struktura náboženského vyznání v okrese Hodonín v roce 1880

	Počet obyvatel	Katolické vyznání	Evangelické vyznání	Izraelitské vyznání	Jiné vyznání
Archlebov	1128	98,67%	0,00%	1,33%	0,00%
Blatnice p. Sv. Ant.	1790	99,16%	0,00%	0,84%	0,00%
Blatnička	410	97,80%	0,24%	1,95%	0,00%
Bukovany	625	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Bzenec	3756	82,93%	0,80%	16,27%	0,00%
Čejč	723	93,50%	0,28%	6,22%	0,00%
Čejkovice	1968	99,14%	0,00%	0,86%	0,00%
Čeložnice	424	99,29%	0,00%	0,71%	0,00%
Dambořice	2024	82,71%	7,31%	9,98%	0,00%
Dolní Bojanovice	1776	98,59%	0,00%	1,41%	0,00%
Domanín	1106	99,28%	0,00%	0,72%	0,00%
Dražůvky	387	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dubňany	2449	98,73%	0,41%	0,86%	0,00%
Hodonín	6512	89,19%	2,09%	8,71%	0,02%
Hovorany	1709	98,65%	0,00%	1,35%	0,00%
Hroznová Lhota	1027	98,64%	0,10%	1,27%	0,00%
Hrubá Vrbka	829	61,64%	35,83%	2,53%	0,00%
Hýsly	462	98,05%	1,08%	0,87%	0,00%
Javorník	1047	2,67%	96,66%	0,67%	0,00%
Ježov	781	99,10%	0,00%	0,90%	0,00%
Josefov	249	96,79%	0,00%	3,21%	0,00%
Karlín	268	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kelčany	376	96,28%	2,13%	1,60%	0,00%
Kněždub	1288	98,45%	0,08%	1,48%	0,00%
Kostelec	769	99,74%	0,00%	0,26%	0,00%
Kozojídky	277	98,19%	0,00%	1,81%	0,00%
Kuželov	655	97,10%	0,15%	2,75%	0,00%
Kyjov	5564	82,57%	0,16%	17,25%	0,02%
Labuty	357	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Lípov	1344	99,26%	0,07%	0,67%	0,00%
Louka	734	96,87%	0,82%	2,32%	0,00%
Lovčice	1184	99,49%	0,00%	0,51%	0,00%
Lužice	1479	98,85%	0,20%	0,95%	0,00%
Malá Vrbka	300	89,33%	9,00%	1,67%	0,00%
Mikulčice	1805	98,56%	0,00%	1,44%	0,00%
Milotice	1012	96,74%	0,10%	3,16%	0,00%
Moravany	907	98,46%	0,00%	1,54%	0,00%
Moravský Písek	1422	96,62%	0,28%	3,09%	0,00%
Mutěnice	2072	98,12%	0,14%	1,74%	0,00%
Násedlovice	939	78,70%	20,66%	0,64%	0,00%
Nechvalín	490	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Nenkovice	694	98,56%	0,00%	1,44%	0,00%
Nová Lhota	1202	99,17%	0,08%	0,75%	0,00%
Nový Poddvorov	226	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ostrovánky	197	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Petrov	1230	97,56%	0,08%	2,36%	0,00%
Prušánky	1571	97,26%	0,00%	2,74%	0,00%
Radějov	1129	99,03%	0,09%	0,89%	0,00%

	Počet obyvatel	Katolické vyznání	Evangelické vyznání	Izraelitské vyznání	Jiné vyznání
Ratíškovice	1294	98,22%	0,00%	1,78%	0,00%
Rohatec	1571	96,05%	0,64%	3,31%	0,00%
Skalka	324	97,53%	0,00%	2,47%	0,00%
Skoronice	418	98,80%	0,00%	1,20%	0,00%
Sobůlky	729	98,63%	0,00%	1,37%	0,00%
Starý Poddvorov	719	97,36%	0,00%	2,64%	0,00%
Stavěšice	597	98,99%	0,00%	1,01%	0,00%
Strážnice	5229	93,12%	0,11%	6,77%	0,00%
Strážovice	647	99,07%	0,00%	0,93%	0,00%
Sudoměřice	900	97,67%	0,11%	2,22%	0,00%
Suchov	829	88,54%	10,25%	1,21%	0,00%
Svatobořice - Mistřín	1861	98,39%	0,00%	1,61%	0,00%
Syrovín	709	98,17%	0,00%	1,83%	0,00%
Šardice	1561	98,85%	0,00%	1,15%	0,00%
Tasov	725	97,79%	0,14%	2,07%	0,00%
Těmice	514	98,83%	0,00%	1,17%	0,00%
Terezín	339	98,23%	0,00%	1,77%	0,00%
Tvarožná Lhota	1032	93,80%	0,58%	5,62%	0,00%
Uhřetice	850	98,35%	0,00%	1,65%	0,00%
Vacenovice	962	99,48%	0,00%	0,52%	0,00%
Velká nad Veličkou	1656	78,68%	17,03%	4,29%	0,00%
Veselí nad Moravou	4894	96,57%	0,18%	3,25%	0,00%
Věteřov	737	99,73%	0,00%	0,27%	0,00%
Vlkoš	825	98,06%	0,00%	1,94%	0,00%
Vnorovy	2637	99,09%	0,04%	0,87%	0,00%
Vracov	2999	99,00%	0,03%	0,97%	0,00%
Vřesovice	731	99,73%	0,00%	0,27%	0,00%
Žádovice	821	99,39%	0,00%	0,61%	0,00%
Žarošice	1453	98,83%	0,00%	1,17%	0,00%
Ždánice	2244	97,19%	0,13%	2,50%	0,18%
Želetice	631	97,19%	0,32%	1,90%	0,00%
Žeravice	982	97,19%	0,71%	1,83%	0,00%
Žeraviny	301	96,01%	0,66%	3,32%	0,00%
Okres celkem	103394	93,85%	2,24%	3,91%	0,01%

Zdroj: Podrobný seznam míst na Moravě. C. K. Statistická ústřední komise, Vídeň, 1885

Příl. 2: Struktura náboženského vyznání v okrese Hodonín v roce 1890

	Počet obyvatel	Katolické vyznání	Evangelické vyznání	Izraelitské vyznání	Jiné vyznání
Archlebov	1184	99,07%	0,00%	0,93%	0,00%
Blatnice p. Sv. Ant.	2003	99,60%	0,00%	0,40%	0,00%
Blatnička	435	99,77%	0,23%	0,00%	0,00%
Bukovany	610	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Bzenec	4225	86,22%	0,95%	12,76%	0,07%
Čejč	667	93,55%	0,00%	6,45%	0,00%
Čejkovice	1995	98,75%	0,00%	1,25%	0,00%
Čeložnice	427	99,53%	0,00%	0,47%	0,00%
Dambořice	1982	84,46%	6,41%	9,13%	0,00%
Dolní Bojanovice	1895	98,52%	0,00%	1,48%	0,00%
Domanín	1174	99,40%	0,00%	0,60%	0,00%
Dražůvky	383	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dubňany	2792	97,64%	0,68%	1,68%	0,00%
Hodonín	8482	89,12%	2,28%	8,58%	0,02%
Hovorany	1715	98,13%	0,00%	1,87%	0,00%
Hroznová Lhota	1050	98,86%	0,29%	0,86%	0,00%
Hrubá Vrbka	853	60,14%	37,87%	1,99%	0,00%
Hýsly	479	99,58%	0,00%	0,42%	0,00%
Javorník	1036	0,58%	97,68%	1,74%	0,00%
Ježov	778	99,61%	0,00%	0,39%	0,00%
Josefov	212	98,58%	0,00%	1,42%	0,00%
Karlín	219	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kelčany	387	97,42%	1,81%	0,78%	0,00%
Kněždub	1307	98,39%	0,08%	1,53%	0,00%
Kostelec	795	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kozojídky	300	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kuželov	670	95,52%	2,09%	2,39%	0,00%
Kyjov	6079	86,25%	0,16%	13,59%	0,00%
Labuty	395	98,48%	0,00%	1,52%	0,00%
Lipov	1368	98,39%	0,07%	1,54%	0,00%
Louka	753	98,67%	0,53%	0,80%	0,00%
Lovčice	1287	98,99%	0,00%	1,01%	0,00%
Lužice	1688	98,70%	0,36%	0,95%	0,00%
Malá Vrbka	303	89,77%	8,58%	1,65%	0,00%
Mikulčice	1915	97,96%	0,00%	2,04%	0,00%
Milotice	1051	98,19%	0,00%	1,81%	0,00%
Moravany	916	98,80%	0,00%	1,20%	0,00%
Moravský Písek	1490	97,45%	0,34%	2,21%	0,00%
Mutěnice	2151	97,91%	0,00%	2,09%	0,00%
Násedlovice	956	74,90%	23,01%	2,09%	0,00%
Nechvalín	518	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Nenkovice	679	97,79%	0,00%	2,21%	0,00%
Nová Lhota	1229	99,19%	0,08%	0,73%	0,00%
Nový Poddvorov	182	98,90%	0,00%	1,10%	0,00%
Ostrovánky	237	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Petrov	1300	97,85%	0,00%	2,15%	0,00%
Prušánky	1679	97,92%	0,00%	2,08%	0,00%
Radějov	1002	99,00%	0,20%	0,80%	0,00%

	Počet obyvatel	Katolické vyznání	Evangelické vyznání	Izraelitské vyznání	Jiné vyznání
Ratíškovice	1447	98,20%	0,00%	1,80%	0,00%
Rohatec	1590	96,54%	0,88%	2,58%	0,00%
Skalka	336	98,21%	0,00%	1,79%	0,00%
Skoronice	411	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Sobůlky	760	99,34%	0,00%	0,66%	0,00%
Starý Poddvorov	757	99,47%	0,00%	0,53%	0,00%
Stavěšice	535	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Strážnice	5211	92,02%	0,19%	7,79%	0,00%
Strážovice	623	98,56%	0,16%	1,28%	0,00%
Sudoměřice	1026	97,08%	0,00%	2,92%	0,00%
Suchov	838	89,98%	8,35%	1,67%	0,00%
Svatobořice - Mistřín	1969	98,22%	0,00%	1,78%	0,00%
Syrovín	686	98,69%	0,00%	1,31%	0,00%
Šardice	1623	98,95%	0,00%	1,05%	0,00%
Tasov	746	98,26%	0,13%	1,61%	0,00%
Těmice	596	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Terezín	371	99,19%	0,00%	0,81%	0,00%
Tvarožná Lhota	993	97,89%	0,91%	1,21%	0,00%
Uhřetice	831	98,56%	0,00%	1,44%	0,00%
Vacenovice	1016	99,51%	0,00%	0,49%	0,00%
Velká nad Veličkou	1761	89,44%	5,74%	4,83%	0,00%
Veselí nad Moravou	5120	97,66%	0,10%	2,25%	0,00%
Věteřov	731	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Vlkoš	840	98,93%	0,00%	1,07%	0,00%
Vnorovy	2701	98,70%	0,00%	1,30%	0,00%
Vracov	3363	99,32%	0,03%	0,65%	0,00%
Vřesovice	791	99,24%	0,00%	0,76%	0,00%
Žádovice	820	99,15%	0,49%	0,37%	0,00%
Žarošice	1582	98,29%	0,00%	1,71%	0,00%
Ždánice	2127	98,68%	0,00%	1,32%	0,00%
Želetice	578	99,31%	0,00%	0,69%	0,00%
Žeravice	988	98,68%	0,00%	1,32%	0,00%
Žeraviny	282	97,16%	1,77%	1,06%	0,00%
Okres celkem	109282	94,39%	2,05%	3,56%	0,00%

Zdroj: Podrobný seznam míst na Moravě. C. K. Statistická ústřední komise, Vídeň, 1893

Příl. 3: Struktura náboženského vyznání v okrese Hodonín v roce 1900

	Počet obyvatel	Katolické vyznání	Evangelické vyznání	Izraelitské vyznání	Jiné vyznání
Archlebov	1214	99,18%	0,00%	0,82%	0,00%
Blatnice pod Sv. Antonínkem	2230	98,97%	0,09%	0,94%	0,00%
Blatnička	468	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Bukovany	699	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Bzenec	4271	89,93%	0,33%	9,74%	0,00%
Čejč	775	90,32%	1,68%	8,00%	0,00%
Čejkovice	2070	98,31%	0,05%	1,64%	0,00%
Čeložnice	510	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dambořice	2033	84,41%	8,51%	7,08%	0,00%
Dolní Bojanovice	2005	98,25%	0,00%	1,75%	0,00%
Domanín	1218	99,51%	0,00%	0,49%	0,00%
Dražůvky	371	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dubňany	3154	97,40%	0,76%	1,84%	0,00%
Hodonín	10233	87,76%	2,63%	9,54%	0,08%
Hovorany	1961	98,93%	0,05%	1,02%	0,00%
Hroznová Lhota	1098	98,91%	0,55%	0,55%	0,00%
Hrubá Vrbka	863	60,25%	37,89%	1,85%	0,00%
Hýsly	560	98,04%	1,25%	0,71%	0,00%
Javorník	1018	1,77%	96,17%	2,06%	0,00%
Ježov	842	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Josefov	243	99,18%	0,00%	0,82%	0,00%
Karlín	284	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kelčany	406	96,80%	1,97%	1,23%	0,00%
Kněždub	1352	97,49%	0,15%	2,37%	0,00%
Kostelec	911	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kozojídky	300	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kuželov	678	96,90%	0,88%	2,21%	0,00%
Kyjov	6819	90,76%	0,04%	9,19%	0,00%
Labuty	424	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Lípov	1500	99,33%	0,07%	0,60%	0,00%
Louka	874	99,43%	0,00%	0,57%	0,00%
Lovčice	1316	99,62%	0,00%	0,38%	0,00%
Lužice	1742	98,85%	0,23%	0,92%	0,00%
Malá Vrbka	344	90,12%	8,43%	1,45%	0,00%
Mikulčice	2022	97,77%	0,35%	1,83%	0,05%
Milotice	1216	99,01%	0,00%	0,99%	0,00%
Moravany	935	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Moravský Písek	1759	97,84%	0,06%	2,10%	0,00%
Mutěnice	2316	98,45%	0,04%	1,51%	0,00%
Násedlovice	989	75,33%	22,65%	2,02%	0,00%
Nechvalín	543	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Nenkovice	784	98,72%	0,13%	1,15%	0,00%
Nová Lhota	1329	98,57%	0,53%	0,90%	0,00%
Nový Poddvorov	221	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ostrovánky	295	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Petrov	1273	98,19%	0,00%	1,81%	0,00%
Prušánky	1660	98,37%	0,06%	1,57%	0,00%
Radějov	1032	98,93%	0,00%	1,07%	0,00%

	Počet obyvatel	Katolické vyznání	Evangelické vyznání	Izraelitské vyznání	Jiné vyznání
Ratíškovice	1537	99,35%	0,00%	0,65%	0,00%
Rohatec	1737	96,66%	0,12%	2,99%	0,23%
Skalka	367	99,18%	0,00%	0,82%	0,00%
Skoronice	438	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Sobůlky	845	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Starý Poddvorov	835	99,76%	0,00%	0,24%	0,00%
Stavěšice	646	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Strážnice	5217	93,71%	0,10%	6,19%	0,00%
Strážovice	669	99,25%	0,00%	0,75%	0,00%
Sudoměřice	985	97,97%	0,00%	2,03%	0,00%
Suchov	897	92,08%	7,02%	0,89%	0,00%
Svatobořice - Mistřín	2337	98,42%	0,00%	1,58%	0,00%
Syrovín	757	99,74%	0,00%	0,26%	0,00%
Šardice	1744	99,25%	0,11%	0,63%	0,00%
Tasov	722	98,61%	0,00%	1,39%	0,00%
Těmice	624	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Terezín	433	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Tvarožná Lhota	1002	98,90%	0,00%	1,10%	0,00%
Uhřice	929	98,71%	0,00%	1,29%	0,00%
Vacenovice	1052	99,24%	0,00%	0,76%	0,00%
Velká nad Veličkou	1825	77,26%	18,74%	4,00%	0,00%
Veselí nad Moravou	5542	98,09%	0,16%	1,75%	0,00%
Věteřov	723	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Vlkoš	905	99,23%	0,00%	0,77%	0,00%
Vnorovy	2951	99,05%	0,00%	0,95%	0,00%
Vracov	3594	99,81%	0,03%	0,17%	0,00%
Vřesovice	876	99,54%	0,00%	0,46%	0,00%
Žádovice	846	98,46%	1,54%	0,00%	0,00%
Žarošice	1559	98,52%	0,06%	1,41%	0,00%
Ždánice	2184	99,40%	0,00%	0,60%	0,00%
Želetice	636	99,06%	0,31%	0,63%	0,00%
Žeravice	1052	97,91%	0,00%	2,09%	0,00%
Žeraviny	295	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Okres celkem	117921	94,80%	2,16%	3,02%	0,01%

Zdroj: Lexikon obcí pro Moravu. C. K. Statistická ústřední komise, Vídeň, 1906

Příl. 4: Struktura náboženského vyznání v okrese Hodonín v roce 1910

	Počet obyvatel	Katolické vyznání	Evangelické vyznání	Izraelitské vyznání	Jiné vyznání
Archlebov	1278	99,45%	0,00%	0,55%	0,00%
Blatnice pod Sv. Antonínkem	2335	99,49%	0,00%	0,51%	0,00%
Blatnička	518	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Bukovany	729	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Bzenec	4468	92,39%	0,69%	6,85%	0,07%
Čejč	875	92,11%	1,83%	5,94%	0,11%
Čejkovice	2191	98,63%	0,00%	1,37%	0,00%
Čeložnice	554	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dambořice	2112	87,31%	8,14%	4,55%	0,00%
Dolní Bojanovice	2242	99,33%	0,00%	0,67%	0,00%
Domanín	1213	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dražůvky	429	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dubňany	3842	98,13%	0,62%	1,25%	0,00%
Hodonín	12197	88,78%	2,98%	8,03%	0,21%
Hovorany	2160	99,26%	0,14%	0,60%	0,00%
Hroznová Lhota	1093	99,82%	0,00%	0,18%	0,00%
Hrubá Vrbka	901	57,38%	41,18%	1,44%	0,00%
Hýsly	604	99,67%	0,00%	0,33%	0,00%
Javorník	989	0,61%	99,09%	0,30%	0,00%
Ježov	903	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Josefov	284	99,30%	0,70%	0,00%	0,00%
Karlín	419	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kelčany	455	98,02%	1,10%	0,88%	0,00%
Kněždub	1340	98,21%	0,00%	1,79%	0,00%
Kostelec	982	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kozojídky	334	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kuželov	703	99,43%	0,28%	0,28%	0,00%
Kyjov	7397	91,71%	0,24%	7,88%	0,16%
Labuty	408	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Lipov	1509	99,67%	0,00%	0,33%	0,00%
Louka	890	99,33%	0,11%	0,56%	0,00%
Lovčice	1381	99,71%	0,00%	0,29%	0,00%
Lužice	2076	99,76%	0,24%	0,00%	0,00%
Malá Vrbka	378	93,65%	5,03%	1,32%	0,00%
Mikulčice	2004	98,55%	0,40%	1,00%	0,05%
Milotice	1376	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Moravany	1040	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Moravský Písek	1924	98,75%	0,21%	1,04%	0,00%
Mutěnice	2482	98,55%	0,04%	1,41%	0,00%
Násedlovice	1104	74,37%	24,37%	1,27%	0,00%
Nechvalín	551	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Neňkovice	871	99,77%	0,00%	0,23%	0,00%
Nová Lhota	1362	99,78%	0,00%	0,22%	0,00%
Nový Poddvorov	252	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ostrovánky	312	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Petrov	1256	98,41%	0,00%	1,59%	0,00%

	Počet obyvatel	Katolické vyznání	Evangelické vyznání	Izraelitské vyznání	Jiné vyznání
Prušánky	1840	99,40%	0,11%	0,49%	0,00%
Radějov	1018	99,12%	0,00%	0,88%	0,00%
Ratíškovice	449	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Rohatec	2004	98,55%	0,20%	1,25%	0,00%
Skalka	361	98,89%	0,00%	1,11%	0,00%
Skoronice	489	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Sobůlky	936	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Starý Poddvorov	888	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Stavěšice	793	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Strážnice	5411	94,29%	0,48%	5,21%	0,02%
Strážovice	651	99,39%	0,00%	0,61%	0,00%
Sudoměřice	942	98,41%	0,00%	1,59%	0,00%
Suchov	1037	92,48%	7,14%	0,39%	0,00%
Svatobořice - Mistřín	2686	99,11%	0,04%	0,71%	0,15%
Syrovn	760	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Šardice	2003	98,85%	1,05%	0,10%	0,00%
Tasov	847	97,05%	2,24%	0,71%	0,00%
Těmice	704	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Terezín	449	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Tvarožná Lhota	939	98,40%	0,00%	1,60%	0,00%
Uhřice	1000	99,60%	0,00%	0,40%	0,00%
Vacenovice	1213	99,59%	0,00%	0,41%	0,00%
Velká nad Veličkou	1925	78,70%	17,66%	3,64%	0,00%
Veselí nad Moravou	5676	97,43%	0,41%	2,10%	0,07%
Věteřov	713	99,44%	0,56%	0,00%	0,00%
Vlkoš	910	99,78%	0,22%	0,00%	0,00%
Vnorovy	3179	99,21%	0,03%	0,75%	0,00%
Vracov	3922	99,36%	0,00%	0,64%	0,00%
Vřesovice	963	99,48%	0,00%	0,52%	0,00%
Žádovice	990	99,09%	0,91%	0,00%	0,00%
Žarošice	1634	98,47%	0,00%	1,53%	0,00%
Ždánice	2358	98,94%	0,30%	0,72%	0,04%
Želetice	652	98,16%	0,31%	1,53%	0,00%
Žeravice	1102	98,91%	0,09%	1,00%	0,00%
Žeraviny	295	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Okres celkem	126462	95,32%	2,24%	2,40%	0,04%

Zdroj: Spezialortsrepertorium von Mähren. K. K. Statistische Zentralkommission, Wien, 1918.

Příl. 5: Struktura náboženského vyznání v okrese Hodonín v roce 1921

	Počet obyvatel	Katolické vyznání	Evangelické vyznání	Izraelitské vyznání	Československé vyznání	Jiné vyznání	Bez vyznání
Archlebov	1327	98,27%	0,23%	0,38%	0,45%	0,15%	0,53%
Blatnice p. Sv. Ant.	2184	98,76%	0,23%	0,18%	0,00%	0,00%	0,82%
Blatnička	492	99,80%	0,20%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Bukovany	718	98,33%	0,00%	0,00%	1,53%	0,00%	0,14%
Bzenec	4320	86,90%	0,97%	5,16%	4,26%	0,46%	2,25%
Čejč	1002	90,72%	2,10%	2,50%	3,59%	0,50%	0,60%
Čejkovice	2378	98,11%	0,00%	0,25%	1,09%	0,13%	0,42%
Čeložnice	561	99,11%	0,00%	0,00%	0,53%	0,00%	0,36%
Dambořice	2114	87,89%	8,80%	3,22%	0,00%	0,05%	0,05%
Dolní Bojanovice	2278	99,56%	0,00%	0,31%	0,09%	0,00%	0,04%
Domanín	1291	99,54%	0,00%	0,00%	0,46%	0,00%	0,00%
Dražůvky	449	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dubňany	4067	96,88%	0,42%	0,52%	0,44%	0,00%	1,75%
Hodonín	13200	82,27%	3,33%	6,04%	1,15%	0,19%	7,02%
Hovorany	2320	69,01%	0,39%	0,30%	30,04%	0,04%	0,22%
Hroznová Lhota	1147	99,65%	0,17%	0,17%	0,00%	0,00%	0,00%
Hrubá Vrbka	974	60,78%	37,89%	1,23%	0,00%	0,10%	0,00%
Hýsly	616	97,40%	0,00%	0,49%	1,46%	0,00%	0,65%
Javorník	940	2,13%	97,34%	0,32%	0,21%	0,00%	0,00%
Ježov	861	92,45%	0,00%	0,00%	7,55%	0,00%	0,00%
Josefov	284	99,65%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,35%
Karlín	412	95,39%	0,00%	0,00%	4,37%	0,00%	0,24%
Keřčany	445	96,85%	0,90%	0,45%	1,12%	0,45%	0,22%
Kněždub	1314	98,55%	0,23%	1,07%	0,08%	0,08%	0,00%
Kostelec	964	98,44%	0,83%	0,00%	0,21%	0,00%	0,52%
Kozojídky	344	99,13%	0,00%	0,00%	0,87%	0,00%	0,00%
Kuželov	659	98,63%	1,06%	0,30%	0,00%	0,00%	0,00%
Kyjov	7265	75,10%	3,17%	5,55%	11,30%	0,15%	4,74%
Labuty	409	99,51%	0,00%	0,00%	0,49%	0,00%	0,00%
Lipov	1473	99,39%	0,27%	0,34%	0,00%	0,00%	0,00%
Louka	1004	99,30%	0,40%	0,30%	0,00%	0,00%	0,00%
Lovčice	1358	95,58%	0,15%	0,52%	3,02%	0,15%	0,59%
Lužice	2245	81,20%	0,53%	0,00%	0,00%	0,09%	18,17%
Malá Vrbka	375	92,27%	6,93%	0,80%	0,00%	0,00%	0,00%
Mikulčice	1980	86,36%	0,25%	0,30%	0,30%	0,00%	12,78%
Milotice	1463	98,97%	0,14%	0,00%	0,55%	0,00%	0,34%
Moravany	1040	93,75%	0,00%	0,00%	5,87%	0,29%	0,10%
Moravský Písek	2061	90,73%	0,19%	0,39%	2,52%	0,05%	6,11%
Mutěnice	2702	90,97%	0,41%	0,74%	6,29%	0,11%	1,48%
Násedlovice	1225	76,73%	22,12%	0,73%	0,08%	0,33%	0,00%
Nechvalín	536	76,12%	0,19%	0,00%	22,95%	0,19%	0,56%
Nenkovice	843	97,15%	0,00%	0,36%	2,02%	0,24%	0,24%
Nová Lhota	1342	99,25%	0,52%	0,22%	0,00%	0,00%	0,00%
Nový Poddvorov	285	87,02%	0,00%	0,00%	11,93%	0,00%	1,05%
Ostrovánky	299	67,89%	0,00%	0,00%	29,77%	0,00%	2,34%
Petrov	1200	99,50%	0,08%	0,33%	0,00%	0,08%	0,00%
Prušánky	2024	99,46%	0,20%	0,20%	0,00%	0,05%	0,10%
Radějov	967	97,93%	0,21%	0,72%	0,21%	0,00%	0,93%

	Počet obyvatel	Katolické vyznání	Evangelické vyznání	Izraelitské vyznání	Československé vyznání	Jiné vyznání	Bez vyznání
Ratíškovice	1857	97,47%	0,11%	0,00%	1,78%	0,11%	0,54%
Rohatec	2015	98,16%	0,50%	0,45%	0,55%	0,00%	0,35%
Skalka	339	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Skoronice	481	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Sobůlky	919	96,95%	0,11%	0,00%	2,07%	0,00%	0,87%
Starý Poddvorov	928	97,95%	0,00%	0,00%	0,54%	0,22%	1,29%
Stavěšice	770	99,74%	0,13%	0,00%	0,13%	0,00%	0,00%
Strážnice	5470	92,80%	0,49%	4,50%	1,26%	0,15%	0,80%
Strážovice	742	99,33%	0,00%	0,40%	0,00%	0,00%	0,27%
Sudoměřice	1002	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Suchov	1022	92,86%	6,75%	0,39%	0,00%	0,00%	0,00%
Svatobořice - Mistřín	2964	97,27%	0,24%	0,00%	1,42%	0,03%	1,05%
Syrovín	712	99,58%	0,14%	0,00%	0,28%	0,00%	0,00%
Šardice	2096	96,61%	0,86%	0,00%	2,15%	0,00%	0,38%
Tasov	746	97,05%	2,14%	0,54%	0,00%	0,00%	0,27%
Těmice	693	98,99%	0,00%	0,00%	0,72%	0,14%	0,14%
Terezín	472	99,36%	0,00%	0,00%	0,21%	0,21%	0,21%
Tvarožná Lhota	975	98,67%	0,00%	1,23%	0,00%	0,00%	0,10%
Uhřetice	1001	99,80%	0,00%	0,10%	0,00%	0,00%	0,10%
Vacenovice	1244	99,44%	0,00%	0,24%	0,32%	0,00%	0,00%
Velká nad Veličkou	1878	79,29%	19,17%	1,49%	0,00%	0,05%	0,00%
Veselí nad Moravou	5795	94,17%	0,40%	1,21%	3,09%	0,07%	1,07%
Věteřov	742	99,33%	0,13%	0,00%	0,00%	0,54%	0,00%
Vlkoš	931	94,41%	0,00%	0,00%	4,83%	0,00%	0,75%
Vnorovy	2992	99,30%	0,27%	0,40%	0,00%	0,03%	0,00%
Vracov	3825	98,43%	0,24%	0,37%	0,50%	0,16%	0,31%
Vřesovice	935	98,61%	0,00%	0,00%	0,86%	0,00%	0,53%
Žádovice	994	97,28%	0,50%	0,00%	2,21%	0,00%	0,00%
Žarošice	1587	99,05%	0,00%	0,88%	0,00%	0,00%	0,06%
Ždánice	2421	96,24%	0,78%	0,70%	1,45%	0,00%	0,83%
Želetice	659	99,09%	0,00%	0,91%	0,00%	0,00%	0,00%
Žeravice	1134	98,50%	0,00%	0,18%	1,06%	0,09%	0,18%
Žeraviny	282	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Okres celkem	130380	91,34%	2,45%	1,63%	2,48%	0,10%	2,00%

Zdroj: Statistický lexikon obcí na Moravě a ve Slezsku. Ministerstvo vnitra a Státní statistický úřad, Praha, 1924

Příl. 6: Struktura náboženského vyznání v okrese Hodonín v roce 1930

	Počet obyvatel	Katolické vyznání	Evangelické vyznání	Izraelitské vyznání	Československé vyznání	Jiné vyznání	Bez vyznání
Archlebov	1262	97,23%	0,95%	0,24%	0,08%	0,00%	1,51%
Blatnice p. Sv. Ant.	2129	98,50%	0,14%	0,14%	0,42%	0,14%	0,66%
Blatnička	539	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Bukovany	784	88,78%	0,38%	0,00%	10,84%	0,00%	0,00%
Bzenec	4562	81,02%	2,81%	3,02%	9,91%	0,35%	2,89%
Čejč	1005	88,06%	1,69%	3,28%	6,27%	0,00%	0,70%
Čejkovice	2476	95,23%	0,08%	0,00%	4,28%	0,16%	0,24%
Čeložnice	519	95,18%	0,00%	0,00%	4,82%	0,00%	0,00%
Dambořice	2100	88,14%	8,38%	2,24%	0,81%	0,19%	0,24%
Dolní Bojanovice	2316	99,40%	0,22%	0,09%	0,04%	0,04%	0,22%
Domanín	1228	99,27%	0,00%	0,00%	0,24%	0,00%	0,49%
Dražůvky	437	99,54%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,46%
Dubňany	3557	97,58%	0,51%	0,45%	0,34%	0,14%	0,98%
Hodonín	14793	78,46%	4,66%	4,53%	5,70%	0,73%	5,92%
Hovorany	2361	75,48%	0,25%	0,00%	23,76%	0,04%	0,47%
Hroznová Lhota	1009	99,41%	0,50%	0,00%	0,10%	0,00%	0,00%
Hrubá Vrbka	988	62,75%	36,64%	0,40%	0,00%	0,20%	0,00%
Hýsly	486	99,18%	0,00%	0,00%	0,21%	0,21%	0,41%
Javorník	908	5,40%	92,84%	0,44%	1,21%	0,00%	0,11%
Ježov	850	98,59%	0,12%	0,00%	0,94%	0,00%	0,35%
Josefov	282	99,65%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,35%
Karlín	443	94,58%	0,00%	0,00%	5,19%	0,00%	0,23%
Kelčany	410	93,17%	1,95%	0,00%	3,17%	1,46%	0,24%
Kněždub	1277	99,30%	0,16%	0,55%	0,00%	0,00%	0,00%
Kostelec	907	95,48%	0,00%	0,00%	3,53%	0,11%	0,88%
Kozojídky	330	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kuželov	582	99,66%	0,00%	0,34%	0,00%	0,00%	0,00%
Kyjov	7299	73,87%	3,29%	4,37%	13,14%	0,15%	5,18%
Labuty	402	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Lipov	1504	99,47%	0,07%	0,00%	0,20%	0,07%	0,20%
Louka	1070	98,88%	0,28%	0,28%	0,09%	0,19%	0,28%
Lovčice	1282	98,13%	0,08%	0,00%	0,78%	0,16%	0,86%
Lužice	2136	84,04%	1,50%	0,00%	0,61%	0,00%	13,86%
Malá Vrbka	349	93,70%	5,44%	0,86%	0,00%	0,00%	0,00%
Mikulčice	1981	87,68%	1,16%	0,00%	1,51%	0,00%	9,64%
Milotice	1510	98,41%	0,66%	0,00%	0,13%	0,00%	0,79%
Moravany	961	97,61%	0,00%	0,00%	2,19%	0,10%	0,10%
Moravský Písek	2059	93,59%	0,44%	0,39%	1,46%	0,00%	4,13%
Mutěnice	2747	94,87%	0,55%	0,40%	3,42%	0,04%	0,73%
Násedlovice	1172	76,54%	22,10%	0,77%	0,17%	0,00%	0,43%
Nechvalín	606	83,50%	0,66%	0,00%	15,35%	0,00%	0,50%
Nenkovice	798	98,25%	0,00%	0,50%	0,63%	0,13%	0,50%
Nová Lhota	1517	99,27%	0,26%	0,46%	0,00%	0,00%	0,00%
Nový Poddvorov	295	97,29%	0,68%	0,00%	1,69%	0,00%	0,34%
Ostrovánky	324	64,81%	1,23%	0,00%	33,64%	0,00%	0,31%
Petrov	1246	97,51%	0,16%	1,04%	0,80%	0,00%	0,48%
Prušánky	2015	99,31%	0,20%	0,20%	0,20%	0,00%	0,10%
Radějov	999	97,60%	0,00%	0,70%	1,00%	0,00%	0,70%

	Počet obyvatel	Katolické vyznání	Evangelické vyznání	Izraelitské vyznání	Československé vyznání	Jiné vyznání	Bez vyznání
Ratíškovice	2142	99,25%	0,00%	0,00%	0,28%	0,05%	0,42%
Rohatec	2138	96,49%	0,56%	0,42%	1,03%	0,05%	1,45%
Skalka	354	99,44%	0,28%	0,00%	0,00%	0,00%	0,28%
Skoronice	441	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Sobůlky	966	99,59%	0,10%	0,00%	0,21%	0,00%	0,10%
Starý Poddvorov	918	99,13%	0,11%	0,00%	0,22%	0,22%	0,33%
Stavěšice	729	99,59%	0,14%	0,00%	0,14%	0,00%	0,14%
Strážnice	5225	91,64%	1,11%	3,71%	2,24%	0,33%	0,98%
Strážovice	713	98,74%	0,00%	0,42%	0,42%	0,00%	0,42%
Sudoměřice	1045	99,62%	0,29%	0,00%	0,00%	0,00%	0,10%
Suchov	999	93,49%	5,61%	0,70%	0,10%	0,00%	0,10%
Svatobořice - Mistřín	3823	94,98%	0,92%	0,16%	2,88%	0,18%	0,89%
Syrovn	696	98,42%	0,00%	0,00%	1,15%	0,14%	0,29%
Šardice	1979	94,34%	0,35%	0,00%	4,35%	0,10%	0,86%
Tasov	606	98,68%	0,83%	0,00%	0,00%	0,00%	0,50%
Těmice	648	97,38%	0,00%	0,00%	2,16%	0,15%	0,31%
Terezín	491	98,98%	0,00%	0,00%	0,61%	0,20%	0,20%
Tvarožná Lhota	1011	99,60%	0,10%	0,30%	0,00%	0,00%	0,00%
Uhřetice	936	99,68%	0,00%	0,00%	0,11%	0,00%	0,21%
Vacenovice	1301	99,15%	0,00%	0,23%	0,46%	0,00%	0,15%
Velká nad Veličkou	2056	75,88%	21,84%	1,12%	0,97%	0,05%	0,15%
Veselí nad Moravou	6248	93,26%	0,67%	1,06%	3,57%	0,06%	1,41%
Věteřov	760	97,76%	0,79%	0,00%	0,92%	0,39%	0,13%
Vlkoš	963	91,90%	0,10%	0,00%	7,37%	0,21%	0,42%
Vnorovy	2789	99,32%	0,04%	0,22%	0,14%	0,04%	0,25%
Vracov	4002	88,48%	0,17%	0,22%	9,97%	0,05%	1,10%
Vřesovice	873	98,40%	0,46%	0,00%	0,46%	0,00%	0,69%
Žádovice	944	98,94%	0,21%	0,00%	0,85%	0,00%	0,00%
Žarošice	1525	97,84%	0,33%	1,05%	0,52%	0,07%	0,20%
Ždánice	2157	94,67%	1,44%	0,51%	1,62%	0,23%	1,53%
Želetice	678	97,64%	0,59%	1,18%	0,29%	0,00%	0,29%
Žeravice	1007	90,17%	0,20%	0,20%	7,15%	0,00%	2,28%
Žeraviny	290	98,97%	0,00%	0,00%	1,03%	0,00%	0,00%
Okres celkem	132265	90,17%	2,76%	1,27%	3,71%	0,17%	1,92%

Zdroj: Statistický lexikon obcí v republice Československé: Země moravskoslezská.

Ministerstvo vnitra a Státní statistický úřad, Praha, 1935

Příl. 7: Struktura náboženského vyznání v okrese Hodonín v roce 1991

	Počet obyvatel	Katolické vyznání	Evangelické vyznání	Československé vyznání	Jiné vyznání	Bez vyznání
Archlebov	906	81,24%	1,21%	0,00%	0,00%	9,27%
Blatnice p. Sv. Antonínkem	2227	88,37%	0,72%	0,00%	0,09%	5,70%
Blatnička	498	86,55%	0,20%	0,00%	0,60%	4,62%
Bukovany	776	73,97%	0,39%	4,25%	0,00%	11,34%
Bzenec	4113	55,07%	1,58%	3,87%	0,61%	24,95%
Čejč	1222	64,81%	0,90%	1,47%	0,74%	23,49%
Čejkovice	2562	85,87%	0,20%	1,91%	0,00%	6,79%
Čeložnice	392	77,30%	0,51%	1,02%	0,51%	10,97%
Dambořice	1240	83,23%	6,94%	0,08%	0,00%	4,68%
Dolní Bojanovice	2778	93,05%	0,11%	0,04%	0,18%	2,70%
Domanín	1085	71,15%	0,65%	0,09%	0,46%	9,12%
Dražůvky	265	87,92%	0,75%	0,00%	0,00%	4,91%
Dubňany	6512	54,01%	0,49%	0,18%	0,29%	25,69%
Hodonín	30745	43,47%	1,45%	0,76%	0,35%	39,66%
Hovorany	2268	66,09%	0,71%	11,46%	0,09%	11,73%
Hroznová Lhota	1306	88,59%	0,77%	0,00%	0,23%	4,13%
Hrubá Vrbka	762	64,04%	25,59%	0,13%	0,00%	6,04%
Hýsly	387	73,64%	1,03%	0,78%	0,00%	20,41%
Javorník	845	11,48%	75,98%	0,36%	0,83%	4,62%
Ježov	731	74,69%	0,00%	0,00%	0,82%	9,44%
Josefov	344	94,77%	0,00%	0,00%	0,00%	0,58%
Karlín	217	82,95%	0,92%	1,38%	0,00%	2,30%
Kelčany	207	68,60%	0,00%	0,00%	0,00%	14,49%
Kněždub	1114	93,54%	0,45%	0,00%	0,00%	3,77%
Kostelec	762	76,12%	0,26%	0,13%	0,26%	11,94%
Kozojídky	440	92,27%	0,91%	0,00%	0,00%	2,95%
Kuželov	434	84,33%	5,99%	0,00%	0,23%	5,30%
Kyjov	12920	51,57%	1,32%	1,70%	0,41%	26,47%
Labuty	197	85,28%	0,00%	0,00%	0,00%	6,09%
Lipov	1563	83,56%	1,09%	0,00%	0,45%	6,72%
Louka	1063	85,14%	1,22%	0,00%	0,28%	5,55%
Lovčice	820	80,98%	0,24%	0,61%	0,12%	6,95%
Malá Vrbka	241	82,99%	4,56%	0,00%	0,00%	3,32%
Mikulčice	1751	54,25%	0,34%	0,97%	0,00%	28,04%
Milotice	1877	73,42%	0,59%	0,00%	0,00%	11,67%
Moravany	745	85,23%	0,81%	1,07%	0,00%	6,85%
Moravský Písek	2143	66,40%	1,12%	0,89%	0,33%	26,97%
Mutěnice	3499	81,71%	0,37%	0,40%	0,09%	7,97%
Násedlovice	842	74,94%	14,01%	0,00%	0,24%	5,94%
Nechvalín	313	69,33%	0,96%	5,11%	0,00%	14,38%
Nenkovice	447	81,43%	0,22%	0,00%	0,89%	9,40%
Nová Lhota	932	90,34%	0,75%	0,00%	0,11%	2,79%
Nový Poddvorov	218	95,87%	0,00%	0,46%	0,00%	2,75%
Ostrovánky	225	66,67%	0,89%	5,78%	0,00%	10,67%
Petrov	1386	84,05%	0,36%	0,00%	0,00%	8,01%
Prušánky	2082	69,93%	0,72%	0,00%	0,53%	17,48%
Radějov	832	75,36%	0,24%	0,00%	0,24%	12,38%
Ratíškovice	4030	73,85%	0,27%	0,05%	0,20%	11,89%

	Počet obyvatel	Katolické vyznání	Evangelické vyznání	Československé vyznání	Jiné vyznání	Bez vyznání
Rohatec	3205	65,52%	0,78%	0,37%	0,44%	19,63%
Skalka	211	73,46%	0,00%	0,00%	0,00%	13,27%
Skoronice	502	78,69%	0,20%	0,00%	0,00%	9,76%
Sobůlky	893	75,36%	0,11%	0,56%	0,11%	9,74%
Starý Poddvorov	887	89,06%	0,45%	0,11%	0,34%	3,95%
Stavěšice	364	77,75%	0,27%	0,27%	0,27%	6,87%
Strážnice	6081	71,21%	0,66%	0,39%	0,23%	15,66%
Strážovice	545	80,92%	0,00%	0,18%	0,00%	9,36%
Sudoměřice	1200	85,00%	0,75%	0,00%	0,33%	4,50%
Suchov	652	80,06%	6,44%	0,00%	1,99%	6,44%
Svatobořice - Mistřín	3486	73,29%	0,37%	0,43%	0,17%	12,85%
Syrovín	413	83,05%	0,24%	0,00%	0,24%	9,20%
Šardice	2116	73,96%	0,38%	0,90%	0,57%	10,16%
Tasov	552	91,49%	1,09%	0,00%	0,36%	5,07%
Těmice	869	74,34%	0,58%	0,12%	0,00%	16,34%
Terezín	377	79,84%	0,00%	0,00%	0,80%	6,90%
Tvarožná Lhota	874	91,76%	0,34%	0,00%	0,00%	3,55%
Uhřice	732	88,25%	0,41%	0,68%	0,00%	4,23%
Vacenovice	2052	87,91%	0,15%	0,00%	0,15%	5,90%
Velká nad Veličkou	3204	63,95%	17,48%	0,19%	0,28%	9,74%
Veselí nad Moravou	12516	60,22%	1,17%	0,58%	0,62%	24,42%
Věteřov	517	87,62%	0,19%	0,00%	0,00%	6,19%
Vlkoš	1077	73,44%	1,39%	0,19%	0,19%	12,35%
Vnorovy	3102	89,23%	0,16%	0,06%	0,13%	4,35%
Vracov	4384	62,61%	0,68%	2,49%	0,43%	19,05%
Vřesovice	671	79,14%	0,30%	0,00%	0,60%	12,82%
Žádovice	818	75,55%	0,12%	0,00%	0,61%	12,35%
Žarošice	1009	81,27%	0,10%	0,10%	0,30%	9,91%
Ždánice	2757	60,79%	0,87%	0,47%	0,11%	23,79%
Želetice	539	81,63%	1,11%	0,37%	0,00%	7,24%
Žeravice	1076	71,65%	0,93%	3,07%	0,09%	13,66%
Žeraviny	173	97,11%	2,31%	0,00%	0,00%	0,58%
Okres celkem	161118	65,12%	1,86%	0,88%	0,31%	19,81%

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 1991, okres Hodonín. Český statistický úřad - Okresní statistická správa, Hodonín 1992

Příl. 8: Struktura náboženského vyznání v okrese Hodonín v roce 2001

	Počet obyvatel	Katolické vyznání	Evangelické vyznání	Československé vyznání	Jiné vyznání	Bez vyznání
Archlebov	908	68,72%	0,55%	0,00%	1,54%	20,04%
Blatnice p. Sv. Ant.	2163	77,21%	0,37%	0,00%	1,76%	13,31%
Blatnička	449	75,28%	0,22%	0,00%	4,45%	10,69%
Bukovany	769	60,34%	0,13%	4,03%	1,17%	27,18%
Bzenec	4200	39,67%	0,74%	2,74%	3,36%	44,12%
Čejč	1243	51,65%	0,40%	2,33%	0,40%	32,58%
Čejkovice	2564	73,09%	0,12%	1,48%	2,54%	12,75%
Čeložnice	379	56,99%	0,00%	0,26%	4,49%	26,12%
Dambořice	1251	74,50%	4,88%	0,16%	1,28%	15,35%
Dolní Bojanovice	2881	87,05%	0,00%	0,10%	2,40%	6,25%
Domanín	1043	56,86%	0,29%	0,19%	3,64%	30,39%
Dražůvky	259	68,73%	0,00%	0,00%	3,47%	17,76%
Dubňany	6661	38,40%	0,15%	0,14%	2,16%	47,03%
Hodonín	27361	30,06%	0,73%	0,50%	2,34%	56,92%
Hovorany	2221	57,77%	0,23%	10,04%	0,99%	22,60%
Hroznová Lhota	1274	77,55%	0,55%	0,00%	2,75%	8,56%
Hrubá Vrbka	719	62,87%	21,42%	0,00%	3,76%	10,57%
Hýsly	394	53,55%	0,51%	0,25%	3,05%	27,92%
Javorník	716	14,94%	69,83%	0,14%	1,26%	10,89%
Ježov	718	62,67%	0,28%	0,28%	2,37%	24,79%
Josefov	376	80,05%	0,00%	0,00%	0,00%	11,97%
Karlín	209	68,90%	0,00%	0,48%	0,48%	21,53%
Kelčany	250	36,40%	0,40%	0,80%	3,60%	58,80%
Kněždub	1097	85,14%	0,09%	0,00%	1,91%	9,48%
Kostelec	750	62,80%	0,00%	0,40%	2,40%	30,00%
Kozojídky	468	89,53%	0,21%	0,21%	1,28%	8,55%
Kuželov	436	79,36%	5,50%	0,00%	2,98%	8,72%
Kyjov	12413	39,93%	0,62%	0,97%	2,93%	43,70%
Labuty	175	60,57%	0,00%	0,00%	2,86%	18,86%
Lípov	1548	77,20%	1,29%	0,00%	2,39%	14,21%
Louka	1045	73,01%	0,96%	0,00%	4,98%	13,59%
Lovčice	797	68,01%	0,25%	0,38%	3,26%	18,70%
Lužice	2742	40,92%	0,33%	0,40%	2,41%	46,50%
Malá Vrbka	213	85,92%	1,88%	0,00%	1,41%	5,16%
Mikulčice	1906	41,29%	0,31%	0,84%	1,47%	46,01%
Milotice	1947	62,66%	0,41%	0,00%	2,26%	24,04%
Moravany	746	62,87%	0,00%	0,80%	2,55%	28,28%
Moravský Písek	2148	50,51%	0,61%	0,51%	2,89%	39,20%
Mutěnice	3669	73,59%	0,16%	0,30%	2,02%	17,61%
Násedlovice	810	66,05%	9,01%	0,12%	4,07%	15,80%
Nechvalín	324	54,32%	0,00%	5,86%	0,31%	27,16%
Nenkovice	448	65,85%	0,22%	0,22%	2,01%	27,90%
Nová Lhota	789	83,14%	0,76%	0,00%	0,76%	9,25%
Nový Poddvorov	181	81,22%	0,00%	0,55%	0,55%	8,84%
Ostrovánky	207	53,62%	0,00%	3,38%	2,42%	33,33%
Petrov	1382	73,30%	0,14%	0,07%	0,72%	18,96%
Prušánky	2095	60,57%	0,43%	0,05%	2,00%	28,26%
Radějov	857	63,13%	0,12%	0,00%	2,22%	25,90%

	Počet obyvatel	Katolické vyznání	Evangelické vyznání	Československé vyznání	Jiné vyznání	Bez vyznání
Ratíškovice	4048	59,49%	0,22%	0,05%	1,51%	29,84%
Rohatec	3371	49,63%	0,56%	0,44%	2,40%	42,06%
Skalka	210	62,38%	0,00%	0,00%	0,48%	30,95%
Skoronice	539	64,38%	0,19%	0,00%	2,41%	19,29%
Sobůlky	898	64,70%	0,11%	0,45%	0,78%	26,61%
Starý Poddvorov	900	77,67%	0,11%	0,11%	0,89%	11,22%
Stavěšice	361	73,96%	0,00%	0,28%	0,28%	19,11%
Strážnice	5983	58,55%	0,32%	0,25%	1,82%	29,83%
Strážovice	546	65,02%	0,55%	0,55%	0,37%	28,02%
Sudoměřice	1203	81,13%	0,25%	0,00%	0,83%	11,22%
Suchov	582	70,62%	4,30%	0,00%	8,76%	9,79%
Svatobořice - Mistřín	3483	61,53%	0,11%	0,26%	1,29%	28,17%
Syrovín	405	67,16%	0,00%	0,25%	7,41%	18,77%
Šardice	2197	58,63%	0,18%	0,64%	2,69%	28,63%
Tasov	554	82,31%	0,18%	0,00%	3,43%	9,39%
Témice	861	65,04%	0,46%	0,12%	2,32%	22,65%
Terezín	400	66,25%	0,00%	0,00%	2,25%	21,50%
Tvarožná Lhota	851	77,79%	0,24%	0,00%	3,64%	10,69%
Uhřice	719	79,97%	0,00%	0,14%	2,64%	12,38%
Vacenovice	2083	77,00%	0,05%	0,10%	2,74%	13,44%
Velká nad Veličkou	3228	54,03%	14,41%	0,03%	4,00%	21,03%
Veselí nad Moravou	12261	48,01%	0,74%	0,34%	2,97%	38,59%
Věteřov	518	72,01%	0,00%	0,19%	0,58%	22,20%
Vlkoš	1034	61,03%	0,87%	0,29%	1,06%	29,21%
Vnorovy	3077	80,86%	0,13%	0,03%	2,70%	10,30%
Vracov	4531	50,41%	0,29%	1,90%	1,99%	37,03%
Vřesovice	616	62,18%	0,16%	0,00%	3,41%	25,97%
Žádovice	773	54,72%	0,26%	0,00%	1,16%	24,45%
Žarošice	989	72,09%	0,00%	0,00%	3,84%	18,00%
Ždánice	2742	47,16%	0,33%	0,51%	0,88%	41,06%
Želetice	509	75,44%	0,79%	0,20%	1,96%	17,09%
Žeravice	1027	60,86%	0,49%	2,14%	2,43%	22,59%
Žeraviny	186	89,25%	0,54%	0,00%	0,54%	8,60%
Okres celkem	159886	53,24%	1,23%	0,66%	2,35%	33,80%

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2001 - okres Hodonín 2001[online]

Příl. 9: Počty věřících dle církví v letech 1991 a 2001 v okrese Hodonín

	1991	2001
Obyvatelstvo celkem	161 118	159 886
věřící	109 848	92 091
Apoštolská církev (letniční hnutí)	14	71
Bratrská jednota baptistů	8	11
Církev Adventistů sedmého dne	119	152
Církev bratrská	43	92
Církev československá husitská	1 423	1 051
Církev Ježíše Krista Svatých posl. dnů (mormoni)	0	16
Církev řeckokatolická	36	26
Církev římskokatolická	104 917	85 127
Českobratrská církev evangelická	2 600	1 973
Evangelická církev augsburského vyznání v ČR	245	90
Evangelická církev metodistická	50	13
Federace židovských obcí v ČR	10	8
Jednota bratrská	6	7
Křesťanské sbory	31	100
Luterská evangelická církev augsburského v. v ČR	0	6
Náboženská společnost českých unitářů	1	2
Náboženská společnost Svědkové Jehovovi	106	179
Novoapoštolská církev v ČR	1	8
Pravoslavná církev v českých zemích	52	86
Slezská církev evangelická augsburského vyznání	23	1
Starokatolická církev v ČR	66	5
ostatní a nepřesně určené ¹⁾	97	3 067
bez vyznání	31 915	54 049
nezjištěno	19 355	13 746

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2001 - okres Hodonín 2001[online]